

Nr 11.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1953/54 under elfte huvudtiteln, avseende anslagen inom inrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner m. m.

(3:e avd.)

Inrikesdepartementet.

1:o) **Inrikesdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under elfte huvudtiteln (punkt 1, s. 1—3 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för inrikesdepartementet, som föreslagits av departementschefen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för inrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Inrikesdepartementet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 786 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 646 000 kronor.

En på övergångsstat uppförd befattning som kansliråd i Ca 33, vars innehavare uppehåller en tjänst i Cr 15, anses böra uppflyttas till Ca 37. Innehavaren av den på övergångsstat uppförda befattningen som registrator i Ca 25 beräknas avgå med pension vid utgången av november månad 1953. Befattningen såsom registrator i Ca 19 anses böra återbesättas under benämningen kontorsskrivare. I enlighet med grunderna för den reglerade befordringsgången föreslås fr. o. m. nästa budgetår ett extra ordinarie kontorsbiträde skola erhålla ordinarie anställning. Med hänsyn till vad chefen för civildepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört rörande löneställningen för vissa tjänstemän inom statsdepartementen m. m. anses på personalförteckningen böra uppföras en tjänst såsom budgetsekreterare i lönegrad Cr 8 och ytterligare en tjänst såsom förste kanslisekreterare i lönegrad Ca 29. I samband härmed anses en tjänst på övergångsstat såsom förste kanslisekreterare i lönegrad Ca 29 och två tjänster såsom andre kanslisekreterare i lönegrad Ca 25 böra utgå ur personalförteckningen. Återstående två tjänster av sistnämnda slag anses böra uthytas mot tjänster såsom kanslisekreterare i lönegrad Ca 25. Tjänst-
1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1953. 6 saml. Nr 11.*

ten såsom föredragande i regeringsrätten föreslås uppflyttad till lönegrad Ce 33. Till innehavaren av en på landsstatsavdelningen placerad befattning som förste kanslisekreterare i Ca 29, vilken närmast under avdelningschefen handlägger vissa ärenden rörande länsstyrelserna med underlydande landsstatsorgan och som rekryteras från länsstyrelserna, föreslås skola utgå ett särskilt lönetillägg. Det förordas, att detta bestämmas till belopp motsvarande skillnaden mellan 31 och 29 löneklasserna. Ordinarieposten anses i anledning av dessa förslag böra uppräknas med 7 800 kronor och icke-ordinarieposten med 1 700 kronor. I propositionen nr 251/1952 framlagda, av riksdagen antagna förslag angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m. föranleder en uppräknings av anslaget med omkring 400 kronor. För uppflyttningar i reglerad befordringsgång samt för nyss angivna och övriga av 1952 års riksdag beslutade, i innevarande budgetårs anslag ej medräknade lönerregleringar jämte löneklassuppflyttningar erfordras 26 000 kronor samt för den allmänna lönehöjningen 114 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 angivna ändringar i personalförteckningen för inrikesdepartementet;

b) godkänna följande avlöningsstat för inrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	31 500
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	302 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	192 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	260 500

Summa kronor 786 000;

c) till *Inrikesdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 786 000 kronor.

2:o) *Inrikesdepartementet*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 3), vilket innebär ökad medelsanvisning till reseersättningar med 2 000 kronor samt till expenser med 4 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inrikesdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 61 000 kronor.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

3:o) **Medicinalstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 4—12) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen föreslagna ändringar i personalförteckningen för medicinalstyrelsen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Medicinalstyrelsen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 548 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 107 000 kronor.

Departementschefen föreslår att kameralbyråns personal förstärkes med en revisor i den reglerade befordringsgången, d. v. s. högst i lönegrad Ce 25. Vidare förordas, att en förste byråsekreterare anställs på sjukhusbyrån. Befattningen anses tills vidare böra placeras i lönegrad Cg 27. Vid bifall därtill föreslås ett tidigare för tillfällig förstärkning av sjukhusbyråns arbetskrafter anvisat belopp skola utgå. För anställning av ny biträdespersonal beräknas ett belopp om 5 000 kronor under icke-ordinarieposten. Det förordas, att till bibliotekarien och sjukgymnasten nu utgående arvoden, 3 600 resp. 1 200 kronor, under förutsättning av motsvarande utökning av arbetstiden, uppräknas med 1 800 resp. 1 200 kronor. Frågan om ordnandet att styrelsens arkiv anses tills vidare böra lösas på så sätt, att till styrelsens förfogande ställes ett belopp, motsvarande lön enligt 10 löneklassen å löneplan nr 1, att disponeras för anställande mot arvode av en befattningshavare såsom biträde åt materialförvaltaren vid dessa göromål.

Det föreslås vidare att en byråtandläkare i Ce 29, en kansliskrivare i Ce 15 samt två kanslibiträden i Ce 11 överföres på ordinarie stat. Sex kontorsbiträden anses enligt grunderna för den reglerade befordringsgången fr. o. m. nästa budgetår böra erhålla ordinarie anställning. Assistenttjänsten i Ce 23 på avdelningen för sinnessjukhusens ekonomiska förvaltning föreslås placerad i Cg 23. Arvodena till bibliotekarien och till sjukgymnasten anses lämpligen böra uppräknas med — utöver ovan angivna belopp — 1 080 resp. 240 kronor. Det förordas, att årsarvodena till ledamöter och suppleanter inom vissa nämnder m. m. fr. o. m. nästa budgetår fastställas till följande belopp, nämligen för två rättsläkare samt för två företrädare för arvsbiologi och arvshygien i vetenskapliga rådet vardera 2 000 resp. 2 640 kronor, för de psykiatriker i samma råd, som tjänstgör i rättspsykiatriska nämnden, tillhoppa 4 620 kronor, för ordförande och suppleant i rättspsykiatriska nämnden 3 300 resp. 2 000 kronor, för envar av två ordförande, två ledamöter och fyra suppleanter i socialpsykiatriska nämnden resp. 3 300, 2 640 och 2 000 kronor, för av Kungl. Maj:t utsedd ledamot i disciplinnämnden oförändrat 600 kronor, för ordförande och envar av två

läkare i specialitetsnämnden 330 resp. oförändrat 250 kronor, samt för ordförande i apotekarbefordringsnämnden 300 kronor. Sammanträdesarvodena anses böra utgå med 25 kronor per dag. De sammanträdesarvoden, som tillämpas beträffande medlem i vetenskapliga rådet, vilken icke uppbär årsarvode, ävensom beträffande suppleant för av Kungl. Maj:t utsedd ledamot av disciplinnämnden anses dock böra uppräknas från 30 till 35 resp. från 40 till 45 kronor. Till medlem av vetenskapliga rådet utgående särskilda utredningsarvoden föreslås höjda från högst 75 och högst 100 kronor till högst 90 resp. 120 kronor.

Av de i propositionerna nr 107 och 241/1952 framlagda, av riksdagen numera antagna förslagen angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m. föranledes en kostnadsökning med omkring 22 000 resp. 6 000 kronor. Med hänsyn till föreslagna löneregleringar och personalförstärkningar anses för vikariats- och övertidsersättningar under icke-ordinarieposten böra anvisas ett med 36 000 kronor förhöjt belopp.

För de sålunda framlagda förslagen erfordras en ökning av medelsanvisningen med 16 464 kronor för en revisor på kameralbyrån, 13 300 kronor för anställande av ytterligare biträdes- och vaktmästarpersonal, 1 800 resp. 1 200 kronor för utökning av arbetstiden för bibliotekarien och sjukgymnasten jämte 1 080 resp. 240 kronor för reglering av deras arvoden, 13 000 kronor för reglering av ersättningar till ledamöter i styrelsens nämnder m. m., 28 000 kronor för löneregleringar i anledning av propositionerna nr 107 och 241/1952 samt 36 000 kronor för vikariats- och övertidsersättningar. Härtill kommer en automatisk utgiftsstegring med 10 212 kronor för uppflyttningar i reglerad befordringgång, 17 942 kronor för löneklassuppflyttningar samt 302 000 kronor för den allmänna lönehöjningen m. m. Anslaget anses alltså böra ökas med 441 238 kronor eller i runt tal 441 000 kronor.

I anledning av förslagen föreslås personalförteckningen ändrad på det sätt, att en tjänst såsom byråtdandläkare i Ca 29, en som kansliskrivare i Ca 15, två tjänster som kanslibitråden i Ca 11 och sex som kontorsbitråden i Ca 8 upptages på förteckningen. Från förteckningen anses böra uteslutas en tjänst som byråtdandläkare i Ce 29.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 angivna ändringar i personalförteckningen för medicinalstyrelsen;

b) godkänna följande avlöningsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	755 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	230 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	800 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	763 000
	Summa kronor 2 548 000;

c) till *Medicinalstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 548 000 kronor.

4:o) *Sinnessjuknämnden*: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 11, s. 17—19) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att från personalförteckningen för sinnessjuknämnden utesluta en befattning som kontorsbiträde i Ca 8, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för sinnessjuknämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till *Sinnessjuknämnden*: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 50 200 kronor.

Ett ordinarie kontorsbiträde anses fr. o. m. nästa budgetår böra utbytas mot ett extra ordinarie sådant biträde. Det förordas att arvodet till sinnessjuknämndens sekreterare också för nästa budgetår beräknas för heltidstjänstgöring. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att — sedan närmare erfarenheter i detta hänseende vunnits — avgöra om och i vilken mån sekreterarens arbetstid eventuellt kan minskas. För dennes arvode beräknade medel anses på grund av 1952 års särskilda lönetillägg böra höjas med 2 868 kronor. Beträffande till nämndens ordförande, ledamöter och suppleanter nu utgående dagarvoden förordas en höjning med fem kronor. De fasta arvoden föreslås uppräknade till 1 100 (+ 100) kronor för ordföranden och 550 (+ 50) kronor för övriga fyra ledamöter. Merkostnaden härför kan uppskattas till sammanlagt omkring 1900 kronor. Anslaget bestämmes till 60 000 (+ 9 800) kronor.

Från personalförteckningen anses fr. o. m. nästa budgetår böra uteslutas en befattning som kontorsbiträde i Ca 8.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att från personalförteckningen för sinnessjuknämnden utesluta en befattning som kontorsbiträde i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för sinnessjuknämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	6 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	42 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	5 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 400
	Summa kronor 60 000;

c) till *Sinnessjuknämnden*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

5:o) **Sinnessjuknämnden: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 19 och 20), vilket innebär en ökning av anslaget med 2 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sinnessjuknämnden: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 7 400 kronor.

6:o) **Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 13, s. 20—26) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att på personalförteckningen för statens bakteriologiska laboratorium upptaga sju nya tjänster såsom kontorsbiträden i Ca 8, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens bakteriologiska laboratorium: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 140 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 800 000 kronor.

Under reservationsanslaget till beredning och lagerhållning av bakteriologiska preparat har medel anvisats för anställande under budgetåret 1952/53 på diagnostiska avdelningen av en assistent och ett laboratoriebiträde. För att säkerställa den fortsatta tillverkningen av dessa preparat i beräknad omfattning måste även under nästa budgetår motsvarande personal avdelas för ändamålet. Departementschefen tillstyrker, att medel härför beräknas under laboratoriets avlöningsanslag. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att på grundval av sakrevisionens förslag avgöra, om och i vilken utsträckning medel för ändamålet oundgängligen måste ställas till laboratoriets förfogande. Anslag för bestridande av omkostnader för tillverkningen har icke äskats. Det förutsättes emellertid att, om så erfordras, Kungl. Maj:t må kunna medgiva, att medel härför anvisas från

laboratoriets omkostnadsanslag. Det förordas, att enligt grunderna för den reglerade befordringsgången ordinarie anställning fr. o. m. nästa budgetår beredes sju kontorsbiträden samt att en nattvakt i Cg 10 placeras i Ce 10. Medel under ordinarieposten behöver dock beräknas endast för fem kontorsbiträdestjänster, enär de båda övriga uppehåller högre extra ordinarie tjänst. Befattningen som kansliskrivare i Ce 15 anses böra ändras till kassör i samma lönegrad och befattningarna såsom expeditionsvakt och stallbiträde, båda i Ce 10, till bilförare i samma lönegrad. Det anses vidare skäligt, att arvodena till aspirantläkarna något ökas. Det föreslås, att arvodet för legitimerad läkare bestämmes till 840 och för medicine kandidat till 600 kronor per månad. Arvodena till det vetenskapliga biträdet i biologi, till kontrollanten och till veterinärbiträdet anses böra höjas i ungefär samma utsträckning och sålunda upptagas till resp. 6 000, 6 000 och 3 600 kronor. Den sammanlagda merkostnaden för ändamålet uppskattas till i runt tal 3 000 kronor. För vikariats- och övertidsersättningar slutligen beräknas med hänsyn till föreslagna nya tjänster och löne regleringar, en ökning med i runt tal 5 000 kronor.

För genomförande av de framlagda förslagen erfordras en ökning av medelsanvisningen med 30 592 kronor för personalförstärkningar, 3 000 kronor för arvodesregleringar och 5 000 kronor för vikariatsersättningar. I propositionerna nr 107 och 241/1952 framlagda, av riksdagen antagna förslag angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster, påkallar en uppräkningsmedel i runt tal 60 000 kronor. Härtill kommer en automatisk utgiftstegring med 11 696 kronor för löneklassuppflyttningar och 230 000 kronor för den allmänna lönehöjningen. Anslaget anses alltså böra uppräknas med 340 288 kronor eller i runt tal 340 000 kronor.

I anledning av förslagen anses vidare på personalförteckningen böra upptagas sju nya tjänster såsom kontorsbiträden i Ca 8.

Utskottet vill icke motsätta sig att det får ankomma på Kungl. Maj:t att ställa medel till laboratoriets förfogande för anställande under budgetåret 1953/54 av en assistent och ett laboratoriebiträde för beredning av vissa preparat för beredskapen mot bakteriologisk krigföring, i den mån sakrevisionens kommande förslag visar att medel icke kan frigöras genom motsvarande besparing beträffande annan personal. Då utskottet icke heller i övrigt funnit anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att på personalförteckningen för statens bakteriologiska laboratorium upptaga sju nya tjänster såsom kontorsbiträden i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	328 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	33 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 107 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	672 000
	Summa kronor 2 140 000;

c) till *Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 140 000 kronor.

7:o) *Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 26—29), vilket innebär ökad medelsanvisning med 6 000 kronor till sjukvård m. m., med 15 000 kronor till övriga expenser samt med 186 400 kronor till övriga utgifter, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 399 000 kronor.

8:o) *Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har (punkt 15, s. 29—33) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att från personalförteckningen för statens rättskemiska laboratorium utsluta en befattning som kontorsbiträde i Ca 8, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 398 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 313 000 kronor.

Departementschefen förordar, att den vid Rh-avdelningen nu befintliga arvodesbefattningen som assistent (laboratorieläkare) på halvtid utbytes mot en motsvarande befattning med heltidstjänstgöring. I anslutning till av riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 241/1952 antagna principer för lönegradsplacering av motsvarande tjänster anses arvodet till assistenten böra utgå med belopp, motsvarande lön enligt 29 lönegraden å löneplan nr 1 av statens löneplansförordning. Vidare förordas att en befattning som kontorsbiträde i Ca 8 utbytes mot en motsvarande befattning i den reglerade befordringsgången. Kostnadsökningen för i propositionen nr 241/1952 framlagda förslag uppskattas till omkring 8 000 kronor. Under

icke-ordinarieposten beräknas för vikariats- och övertidsersättningar en ökning med 2 000 kronor i anledning av bl. a. föreslagna lönerogleringar samt 4 320 kronor för höjning, motsvarande rörligt tillägg, av ersättningen till arvodesavlönade tjänstemän. Vad sålunda föreslagits påkallar en ökning av medelsanvisningen med 11 976 kronor för personalförstärkning, 8 000 kronor för lönerogleringar i anledning av propositionen nr 241, 4 320 kronor för medgivna arvodeshöjningar samt 2 000 kronor för vikariatsersättningar m. m. Härtill kommer den automatiska utgiftstegringen med 1 929 kronor för löneklassuppflyttningar och 56 500 kronor för den allmänna lönehöjningen. Anslaget föreslås alltså uppräknat med 84 725 kronor eller i runt tal 85 000 kronor.

Från personalförteckningen anses böra uteslutas en befattning som kontorsbiträde i Ca 8.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att från personalförteckningen för statens rättskemiska laboratorium utesluta en befattning som kontorsbiträde i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	65 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	212 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	121 000
	Summa kronor 398 000;

c) till *Statens rättskemiska laboratorium*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 398 000 kronor.

9:o) **Statens rättskemiska laboratorium: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 33—35), vilket innebär en ökning av anslaget med 15 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens rättskemiska laboratorium*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 92 800 kronor.

10:o) **Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 17, s. 35—40) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departe-

mentschefen förordad avlöningsstat för statens farmaceutiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 466 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 367 000 kronor.

På laboratoriets kemiska avdelning föreligger en betydande balans av analyser i fråga om preparat, vilka avses för inregistrering som farmaceutiska specialiteter. Antalet balanserade registreringsansökningar vid utgången av år 1951 uppgick till icke mindre än 556, motsvarande mer än ett och ett halvt års inkommande ärenden. Med hänsyn härtill anser sig departementschefen böra förorda, att medel anvisas för anställande av tillfällig biträdeshjälp under ett år för att avarbeta åtminstone vissa mera brådskande ärenden. För ändamålet anses under icke-ordinarieposten böra beräknas ett belopp av 6 000 kronor. I propositionerna nr 241 och 245/1952 framlagda, av riksdagen antagna förslag angående lönegradsplacering för vissa tjänster m. m. föranleder en uppräknig av anslaget med omkring 17 800 kronor. För extra arbetskraft för rådgivning i läkemedelskonomiska frågor anvisas f. n. vartannat år 4 000 och vartannat år 3 000 kronor. Det förordas en höjning av dessa belopp med omkring 20 procent till 4 800 resp. 3 600 kronor. Då för innevarande budgetår för ändamålet anvisats 4 000 kronor, kan anslaget sålunda nedräknas med 400 kronor. Vidare förordas en uppräknig från 3 000 till 6 000 kronor per år av det belopp, som sedan år 1938 anvisats för kliniska prövningar av farmaceutiska specialiteter. För påbörjande av en försöksverksamhet, avseende jämförelser mellan olika läkemedels kliniska verkan m. m. beräknas 5 000 kronor. För vikariatsersättningar m. m. beräknas under icke-ordinarieposten med hänsyn till föreslagna löneregleringar ett belopp av 2 000 kronor.

Vad sålunda föreslagits föranleder en ökning av medelsbehovet med 6 000 kronor för personalförstärkning, 17 800 kronor för löneregleringar med anledning av i förenämnda båda propositioner nr 241 och 245 redovisade förslag, 7 600 kronor för rådgivning i läkemedelsfrågor och kliniska prövningar samt 2 000 kronor för vikariatsersättningar m. m. Härtill kommer en automatisk utgiftsstegring med 3 324 kronor för löneklassuppflyttningar och 62 500 kronor för den allmänna lönehöjningen. Anslaget föreslås alltså uppräknat med 99 224 kronor eller i runt tal 99 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens farmaceutiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	74 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	237 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	153 800
	Summa kronor 466 000;

b) till *Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 466 000 kronor.

11:o) *Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 40 och 41), vilket innebär en höjning av anslaget med 2 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 98 400 kronor.

12:o) *Svenska farmakopékommittén m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 19, s. 42—46) föreslagit riksdagen att till *Svenska farmakopékommittén m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 74 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 64 000 kronor.

Departementschefen förordar, att antalet ledamöter i farmakopékommittén utökas från fyra till sex. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att efter överläggningar med berörda myndigheter fastställa, vilka ämnesområden de nya ledamöterna lämpligen bör representera. Såsom f. n. gäller beträffande den ledamot, som icke tillika är representant för Sverige i den nordiska farmakopénämnden, anses arvodet till de nya ledamöterna böra utgå med 1 000 kronor per år. Vidare förordas att för anlåtande av experter anvisade medel ökas från 2 000 till 3 000 kronor samt att för extra skrivhjälp beräknas ett belopp av cirka 2 000 kronor. Det till sekreteraren fr. o. m. den 1 januari 1952 utgående särskilda lönetillägget föranleder en höjning av medelsanvisningen med 2 748 kronor. Befattningen som laboratoriebiträde föreslås med tillämpning av de i propositionen nr 241/1952 angivna principerna för lönegradsplacering av laboratoriebiträden placerad i Cg 13. Härför beräknas en kostnadsökning med omkring 1 600 kronor. Till reseersättningar beräknas en med 1 500 kronor minskad medelsanvisning. Beträffande posten till expenser förordas en höjning med 200 kronor. För avgifter till apotekarpensioneringsfonden beräknas ett belopp om i runt tal 4 000 kronor, innebärande en uppräknig med 1 300 kronor.

Sveriges andel i de gemensamma kostnaderna för den nordiska farma-

kopénämnden beräknas komma att uppgå till oförändrat belopp eller omkring 12 200 kronor. Därvid förutsättes att det liksom hittills skall få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera närmare bestämma andelens storlek. Vad sålunda förordats föranleder en uppräknig av anslaget med 9 348 kronor, vilket belopp anses böra avrundas uppåt till 10 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två lika lydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Huss* (I: 79) och den andra inom andra kammaren av herr *Edberg* (II: 99), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta om ett anslag av 5 000 kronor utgörande Sveriges anpart i kostnaderna för en assistent vid Nordiska farmakopénämndens generalsekretariat den 1 juli 1953—30 juni 1954.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 99.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Då det i första hand bör ankomma på Kungl. Maj:t att pröva, huruvida den i motionerna I: 79 och II: 99 avsedda utbyggnaden av nordiska farmakopénämndens generalsekretariat är av den angelägenhetsgrad, att anslag bör äskas för ändamålet, är utskottet icke berett att tillstyrka yrkandet i ifrågavarande motioner.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 79 och II: 99 till *Svenska farmakopékommittén m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 74 000 kronor.

13:o) **Statens rättsläkarstationer: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 46—49), vilket innebär en ökning av anslaget med 24 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens rättsläkarstationer, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	21 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	90 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	47 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	34 400

Summa kronor 193 000;

b) till *Statens rättsläkarstationer: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 193 000 kronor.

14:o) *Statens rättsläkarstationer: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 49 och 50), vilket innebär en ökad medelsanvisning till statens rättsläkarstation vid Stockholm med 8 000 kronor samt till statens rättsläkarstation i Lund med 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens rättsläkarstationer: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 92 500 kronor.

15:o) *Medikolegala besiktningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 50 och 51), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medikolegala besiktningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

16:o) *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 23, s. 51—54) föreslagit riksdagen att dels be- myndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl. vidtaga den ändringen att på densamma upptages 18 nya provinsialläkartjänster, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl. för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 11 640 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 10 200 000 kronor.

I mitten av september 1952 hade distrikt inrättats för sammanlagt 523 av de på personalförteckningen uppförda 549 provinsialläkartjänsterna. I distrikten var i 37 fall provinsialläkartjänsten utan innehavare. Det har visat sig svårare att besätta provinsialläkartjänsterna i de nordligaste länen, när nya distrikt inrättats i övriga län. Med anledning härav anser sig departementschefen icke f. n. böra förorda inrättande av nya distrikt i andra fall än då så erfordras för att ernå en bättre överensstämmelse mellan kommun- och provinsialläkardistriktsindelningarna. För detta ändamål anses fr. o. m. nästa budgetår på personalförteckningen böra uppföras 8 nya tjänster. För omvandling av extra distrikt till ordinarie anses böra inrättas 10 tjänster. För nästa budgetår räknar departementschefen med avlöningar till 24 förste provinsialläkare och 546 provinsialläkare, därav 1 fr. o. m. den 1 januari och 15 fr. o. m. den 1 april 1954. Till grundlöner åt dessa befattningshavare åtgår ett belopp av 6 843 000 kronor eller i runt tal 6 850 000 kronor (+ 130 000). Medelsbehovet för avlöningar till övrig icke-

ordinarie personal beräknas öka med 100 000 kronor och för rörligt tillägg med 1 210 000 kronor. Anslaget uppräknas alltså med 1 440 000 kronor.

Personalförteckningen för nästa budgetår anses böra upptaga 18 nya provinsialläkartjänster.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att på personalförteckningen för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl. uppföra 18 nya provinsialläkartjänster;

b) godkänna följande avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän (förste provinsialläkare och provinsialläkare), <i>förslagsvis</i>	6 850 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t,	
a) Arvoden till biträdande förste provinsialläkare	14 000
b) Avlöning till civila läkarstipendiater, <i>förslagsvis</i>	100 14 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 100 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 675 900
	Summa kronor 11 640 000;

c) till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 11 640 000 kronor.

17:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.**: Sjukvård m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 54 och 55), vilket innebär en minskning av anslaget med 10 000 kronor, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.*: *Sjukvård m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kronor.

18:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.**: *Reseersättningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 55), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Reseersättningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

19:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 55 och 56) samt under erinran, att av den vid ingången av innevarande budgetår kvarstående reservationen ett belopp av 130 340 kronor var disponibelt, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

20:o) **Bidrag till extra provinsialläkares avlöande m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 56—58), vilket innebär en nedräkning av anslaget med 18 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till extra provinsialläkares avlöande m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

21:o) **Driftkostnadsersättning för psykiatriska klinikerna i Lund och Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 59 och 60) föreslagit riksdagen att till Driftkostnadsersättning för psykiatriska klinikerna i Lund och Uppsala för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 800 000 kronor.

Driftkostnaden per underhållsdag vid psykiatriska kliniken i Lund beräknas för år 1953 till 47 kronor 14 öre, d. v. s. 22,2 procent högre än den verkliga dagkostnaden för år 1951, 38 kronor 58 öre. Vid motsvarande ökning av driftkostnadsersättningen skulle denna vid oförändrad beläggning under budgetåret 1953/54 komma att uppgå till omkring 657 000 kronor. På grund av pågående ombyggnad av kliniken uppgick emellertid antalet vård dagar under år 1951 endast till cirka 14 000. För år 1953 räknar lasarettsdirektionen med 35 000 vård dagar. Statens driftkostnadsersättning för sistnämnda år uppskattas till omkring 1 500 000 kronor. Driftkostnaden per underhållsdag vid psykiatriska kliniken i Uppsala har i inkomst- och utgiftsstaten för budgetåret 1952/53 beräknats till 41 kronor 59 öre eller till ett belopp, som är 21,9 procent högre än klinikens verkliga dagkostnad under budgetåret 1951/52, 34 kronor 13 öre. Vid motsvarande ökning av driftkostnadsersättningen skulle denna under budgetåret 1953/54 uppgå till omkring 1 300 000 kronor. Anslaget beräknas alltså till 2 800 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Driftkostnadsersättning för psykiatriska klinikerna i Lund och Uppsala* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

22:o) **Ersättning till Malmöhus läns landsting för anskaffande av bostäder till personal vid psykiatriska kliniken i Lund.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 60 och 61) föreslagit riksdagen att till Ersättning till Malmöhus läns landsting för anskaffande av bostäder till personal vid psykiatriska kliniken i Lund för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 48 500 kronor.

Något motsvarande anslag finnes ej uppfört på riksstaten för innevarande budgetår.

Sedan Malmöhus läns landstings hälso- och sjukvårdsberedning anhållit om överläggningar rörande ersättning för personalbostäder inom psykiatriska kliniken i Lund uppdrog Kungl. Maj:t den 29 september 1950 åt statens kommitté för sinnessjukvårdens utbyggande att å statens vägnar upptaga sådana förhandlingar samt att till Kungl. Maj:t inkomma med på förhandlingarna grundade förslag i ämnet. I skrivelse den 15 november 1952 har statens kommitté för sinnessjukvårdens utbyggande anfört i huvudsak följande.

Enligt det mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Malmöhus läns landsting den 24 oktober och 5 september 1928 slutna avtalet har landstinget åtagit sig att driva den av staten uppförda psykiatriska kliniken i Lund. I enlighet med beslut av 1948 års riksdag har verkställts viss ny- och ombyggnad av kliniken. I överensstämmelse med byggnadsförslaget har samtliga i kliniken inrymda personalbostadsrum blivit tagna i anspråk för sjukvårdsändamål. Till följd härav måste motsvarande bostäder anskaffas på annat håll. Frågan om vilken av parterna, som har att svara för denna anskaffning, är icke reglerad i avtalet. Då emellertid bostäder fanns inrymda i kliniken vid tiden för byggnadens upplåtande till landstinget, finner kommittén skäligt, att landstinget erhåller viss ersättning för anskaffning av motsvarande bostäder utanför byggnaden.

Kommittén har beräknat ersättningsbeloppet till 48 500 kronor, vilket motsvarar det kapitaliserade värdet å merkostnaderna efter 7 procent.

Departementschefen har funnit den föreslagna ersättningen skälig.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Ersättning till Malmöhus läns landsting för anskaffande av bostäder till personal vid psykiatriska kliniken i Lund* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 48 500 kronor.

23:o) **Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 61 och 62), vilket innebär en huvudsakligen av den fortgående stegringen av vårdkostnaderna vid

statens sinnessjukhus betingad ökning av anslaget med 3 500 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 17 500 000 kronor.

24:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av psykiatriska avdelningar vid lasarett.** Bidrag till driften av psykiatriska avdelningar vid lasarett. Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 35—37, s. 62 och 63), vilka innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1953/54 anvisa till

a) *Bidrag till uppförande eller inrättande av psykiatriska avdelningar vid lasarett* ett reservationsanslag av 100 kronor;

b) *Bidrag till driften av psykiatriska avdelningar vid lasarett* ett förslagsanslag av 30 000 kronor;

c) *Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka* ett reservationsanslag av 100 kronor.

25:o) **Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 63 och 64), vilket innebär en ökning av anslaget med 200 000 kronor, betingad av ökning av antalet vårdplatser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

26:o) **Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 64 och 65), vilket innebär en ökning av anslaget med 44 000 kronor, varav 37 000 kronor i anledning av höjt rörligt tillägg och 2 300 kronor på grund av lönegradsuppflyttningar enligt propositionen 241/1952, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skol- och yrkeshem på Salbohed, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	71 400
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	116 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	96 200
	Summa kronor 287 000;

b) till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 287 000 kronor.

27:o) *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 65—67), vilket innebär ökad medelsanvisning till expenser med 4 600 kronor och till övriga utgifter med 9 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 182 200 kronor.

28:o) *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 41, s. 67—69) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens skol- och yrkeshem i Vänersborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg*: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 161 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 125 000 kronor.

Med hänsyn till angelägenheten av att en differentiering av eleverna kommer till stånd även under deras fritid förordas, att fr. o. m. nästa budgetår ytterligare en vårdarinna anställs. Befattningshavaren anses böra placeras i lönegrad Cg 10. Anslaget föreslås höjt med 7 632 kronor för tjänsten såsom vårdarinna, 5 250 kronor för automatiska löneklassförändringar, 2 500 kronor för ersättning för obekvämt arbetstid, 1 704 kronor i anledning av lönegradsuppflyttningar enligt propositionen 241/1952 samt 19 400 kronor för den allmänna lönehöjningen. Anslaget anses alltså böra uppräknas med 36 486 kronor eller i runt tal 36 500 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skol- och yrkeshem i Vänersborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	26 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	77 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	54 700
	Summa kronor 161 500;

b) till *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 161 500 kronor.

29:o) *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 69 och 70), vilket innebär ökad medelsanvisning till reseersättningar med 500 kronor, till expenser med 2 150 kronor samt till övriga utgifter med 6 850 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 78 000 kronor.

30:o) *Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa.* Kungl. Maj:t har (punkt 43, s. 70—72) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att statsbidraget till driftkostnader vid anstalter för obildbara sinnesslöa må utgå enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet angivna grunder, dels ock till Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 960 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 200 000 kronor.

Departementschefen anser det angeläget att i görligaste mån undvika ytterligare höjning av vårdavgifterna och tillstyrker därför, att statsbidraget provisoriskt höjes från 400 till 450 kronor för elev och halvår. Då statsbidraget utbetalas halvårsvis i efterskott anses höjningen böra genomföras fr. o. m. den 1 januari 1953. Kostnadsökningen i anledning härav beräknas till 400 000 kronor. Härtill kommer kostnaden för 400 nytillkomna vårdplatser med 360 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) medgiva, att statsbidraget till driftkostnader vid anstalter för obildbara sinnesslöa må utgå enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 angivna grunder;

b) till *Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 960 000 kronor.

31:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, s. 72) och under erinran att anslaget, som å gällande riksstat uppförts med ett belopp av 100 000 kronor, vid ingången av budgetåret 1952/53 uppvisade en reservation av 727 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 850 000 kronor.

32:o) **Bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa.** Kungl. Maj:t har (punkt 45, s. 72—76) föreslagit riksdagen att dels medgiva att statsbidraget till driftkostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa må utgå enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade grunder, dels ock till *Bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 6 900 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 200 000 kronor.

Statsbidraget till lärarpersonalens löner beräknas till 2 486 800 kronor eller i runt tal 2 400 000 kronor. Departementschefen förordar, att driftbidraget för andra elever än dem, som utplacerats i kontrollerad familjevård och på externat, provisoriskt höjes från 400 till 450 kronor för elev och halvår. Då statsbidragen utbetalas halvårsvis i efterskott, föreslås de föreslagna ändringarna skola tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1953. Vid bifall härtill anses det för övriga driftkostnader för innevarande budgetår beräknade beloppet, 3 980 000 kronor, böra höjas med 528 000 kronor till 4 508 000 kronor eller i runt tal 4 500 000 kronor. Det tillstyrkes även, att statsbidraget för inackordering av vissa barn vid externatskolor höjes till 450 kronor för elev och halvår. Skolöverstyrelsens förslag om utvidgning av statsbidragsgivningen för denna inackorderingsverksamhet anser sig departementschefen böra biträda. Kostnadsökningen vid bifall till dessa förslag uppskattas till 19 000 kronor. Vidare förordas, att två utbildningskurser för vårdarinnor inom sinnesslövården anordnas under nästa budgetår. Kostnaderna beräknas till 8 000 kronor för kurs. Det sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår skulle sålunda uppgå till 6 935 000 kronor eller i runt tal 6 900 000 kronor.

Vad beträffar övriga ändamål, vilka tillgodoses från detta anslag, tillstyrkes att för nästa budgetår ett belopp av 20 000 kronor får utgå till Allmänna svenska föreningen för vården om sinnesslöa och fallandesjuka för anord-

nande av en utbildningskurs för vårdpersonal vid sinnesslöanstalterna. Kostnaden anses kunna rymmas inom det nyss angivna anslagsbeloppet.

Vad angår utbildningen av sinnesslölärare har 1946 års hjälp- och särklasslärarutrednings hösten 1947 framlagda förslag om inrättande av ett speciallärarinstitut, avsett bl. a. för utbildning av sinnesslölärare, ännu ej föranlett någon åtgärd från statsmakternas sida. Det förordas, att det får ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om den lämpligaste formen för ifrågasvarande utbildning, varvid uppkommande kostnader — i likhet med bidraget till seminariet å Slagsta och kostnaderna för de med hjälpklasslärarutbildningen kombinerade kurserna — föreslås få bestridas från nu ifrågasvarande anslag.

Utskottet. För den händelse den nu pågående verksamheten med utbildning av sinnesslölärare vid seminariet å Slagsta kommer att upphöra, har utskottet icke något att erinra mot att Kungl. Maj:t fattar beslut om den lämpligaste formen för bedrivande av ifrågasvarande utbildning, intill dess riksdagen får tillfälle att taga ställning till 1946 års hjälp- och särklasslärarutrednings förslag i ämnet.

Kungl. Maj:ts förslag till ändrade statsbidragsgrunder tillstyrkes av utskottet såsom ett provisorium. Då icke heller beräkningen av medelsbehovet under nu ifrågasvarande anslag givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att statsbidraget till driftkostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa må utgå enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 angivna grunder;

b) till *Bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 6 900 000 kronor.

33:o) **Bidrag till epileptikeranstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 77 och 78), vilket innebär en ökning av anslaget med 100 000 kronor med hänsyn till en föreslagen provisorisk höjning av statsbidraget från 450 till 500 kronor per elev och lästermin resp. halvår samt till belastningen under budgetåret 1951/52, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att statsbidraget till driftkostnader vid epileptikeranstalter må utgå enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 angivna grunder;

b) medgiva, att till svenska diakonsällskapet må — utan hinder av gällande bestämmelser om statsbidrag till epilep-

tikeranstalter — under budgetåret 1953/54 utgå ett extra statsbidrag med högst 44 000 kronor för en vid Berga vårdhem för fallandesjuka män anordnad klinisk undersökningsavdelning, på villkor, bl. a., att vid densamma mottages patienter även från andra epileptikeranstalter enligt anvisningar som inspektören för sinnesslövrården må meddela;

c) till *Bidrag till epileptikeranstalter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

34:o) **Karolinska sjukhuset: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 51, s. 79—102) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen föreslagna ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Karolinska sjukhuset: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 18 009 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 14 270 000 kronor.

Departementschefen anser, att direktionen bör bemyndigas att inom gällande personal- och kostnadsram vidtaga sådana dispositioner beträffande vårdpersonalen, som kan leda till en minskning av övertidstjänstgöringen. Den nya organisationen kommer att innebära, att varje nattsköterska får att ansvara för mer än en, i regel tre vårdavdelningar. Antalet sköterskor med sådan tjänstgöring kan beräknas till 26. Det förordas, att sköterska vid natttjänstgöring med ansvar för mer än en vårdavdelning erhåller vikariatslöneförordnande i 14 lönegraden. Det förordas, att direktionen bemyndigas att i mån av behov placera tillgängliga undersköterskebefattningar även vid polikliniker, laboratorier och behandlingsavdelningar. En befattning som förste underläkare vid kirurgiska kliniken föreslås omändrad till en tjänst som överläkare i Ce 29.

Beträffande formen för ersättning för de patologiska undersökningar, som utföres vid radiopatologiska institutionen och patologiska avdelningen, förordas, att man frångår den nuvarande indirekta ersättningsformen och att i stället särskild läkarpersonal anställs för de patologiska undersökningarna. Att så bör ske vid radiopatologiska institutionen synes departementschefen uppenbart. Däremot kan enligt departementschefen tvekan råda, om en sådan lösning är lämplig även beträffande den patologiska avdelningen. Starka skäl anses dock tala mot att man bibehåller det nuvarande ersättningssystemet. Detta system förutsätter, att ett bindande avtal träffas mellan sjukhuset och läkarna, varigenom läkarna, utöver sina ordinarie arbetsuppgifter, på fritid åtager sig en viss andel av undersökningsverksamheten mot särskild ersättning. Innehavarna av vissa på karo-

linska institutets stat upptagna lärartjänster skulle sålunda bli skyldiga att utanför ordinarie arbetstid utföra undersökningsarbete, som till väsentlig del vore utan betydelse för forskning och undervisning. Departementschefen förordar, att vid radiopatologiska institutionen inrättas en förste och en andre underläkartjänst och att en laboratorsbefattning i Ce 31 inrättas vid den patologiska avdelningen. I samband härmed anses böra föreskrivas skyldighet för den vid patologisk-anatomiska institutionen anställda lärarpersonalen att utföra för utbildningsändamål erforderliga patologiska undersökningar, vilka beräknas till 2 000 för år. Vid bifall till detta förslag anses medel för gäldande av ersättning för patologiska undersökningar icke vidare böra anvisas under sjukhusets omkostnadsanslag.

Det förordas att 3 nya sjuksköterskor i Ce 12 anställas vid medicinska garnisonsavdelningen. I samband härmed anses en tjänst såsom sjukvårdsbiträde i Cg 5 kunna utgå. Vid ögonkliniken föreslås skola inrättas en befattning som förste underläkare. Vidare förordas att personalen på radiumhemmets gynekologiska avdelning ökas med en förste underläkare och ett ekonomibiträde i Cg 5. Vid hudkliniken anses 5 sjukvårdsbiträden i Cg 5 och $\frac{1}{2}$ sjuksköterska i Ce 12 böra ersättas med 5 barnsköterskor i Ce 6. Personalen vid barnkliniken anses böra utökas med 10 barnsköterskor i Ce 6. Personalen vid röntgendiagnostiska avdelningen föreslås förstärkt med en andre underläkare, en översköterska i Ca 14 samt ett sjukvårdsbiträde i Cg 5. Vid intendentkontoret anses böra inrättas två assistentbefattningar, av vilka en i 21 och en i 19 lönegraden, båda tills vidare på extra ordinarie stat. I samband härmed anses nuvarande medelsanvisning å 10 000 kronor för anlåtande av tillfällig arbetskraft böra indragas samt en befattning som assistent i Cg 17 utbytas mot en tjänst som kontorist i Ce 13. En reparatörstjänst i Ce 13 föreslås ändrad till ordinarie och en befattning som arbetsinstruktör i Ce 14 överförd till serafimerlasarettets stat.

År 1948 påbörjades vid karolinska sjukhuset en verksamhet för s. k. arbetsberedning, vilken avsåg att i första hand giva vid sjukhuset inskrivna patienter industriell arbetsterapi. I skrivelse den 7 mars 1952 har styrelsen för statens arbetsklirik i Stockholm hemställt om bemyndigande för styrelsen att övertaga den vid arbetsberedningen hittills bedrivna verksamheten. Departementschefen förordar, att arbetsberedningen tills vidare bibehålles vid sjukhuset. Emellertid tillstyrkes, att för arbetsledaren inrättas en tjänst som arbetsinstruktör i Cg 14 å sjukhusets stat. Det förordas vidare, att ordförandens och vice ordförandens arvoden höjes från 3 000 till 3 300 resp. från 900 till 1 000 kronor. Sammanträdesarvodet till annan direktionsledamot än ordförande och vice ordförande ävensom till suppleant för sådan anses böra ökas med 2 kronor till 8 kronor. Det särskilda arvode, som tillkommer direktionsledamot, vilken tillika är ledamot eller suppleant i direktionens arbetsutskott, föreslås uppräknat från 480 kronor till 540 kronor.

Vid anmälan av de för budgetåret 1953/54 erforderliga anslagen till eklestistikdepartementet har chefen för eklestistikdepartementet föreslagit, att en personlig laboratur i klinisk audiologi inrättas för docenten vid karolinska institutet Lennart Holmgren, vilken laboratur är avsedd att förenas med en befattning som överläkare vid det audiologiska laboratoriet vid karolinska sjukhuset. Med hänsyn härtill anses under förevarande punkt medel böra beräknas för överläkararvode åt Holmgren med 1 500 kronor.

Vad sålunda föreslagits medför en ökning av medelsbehovet med 232 000 kronor för personalförstärkningar och 1 000 kronor för arvodeshöjningar. För vikariatsersättningar beräknas en ökning av 10 000 kronor. Härtill kommer provisoriskt lönetillägg för tjänstgöring på s. k. obekvämt arbetstid med cirka 186 000 kronor. De automatiska utgiftsökningarna uppskattas till 86 000 kronor för löneklassuppflyttningar och 2 600 000 kronor för rörligt tillägg. Övertidsersättningarna anses minska med cirka 100 000 kronor. Med hänsyn till belastningen föreslås ordinarieposten höjd med 50 000 och anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, med likaledes 50 000 kronor. I 1951 års statsverksproposition beräknades att barnklinikens personal skulle komma att tillsättas successivt. Medelsanvisningen för budgetåren 1951/52 och 1952/53 har anpassats här efter. På grund härav erfordras nu en uppräknig av medelstilldelningen med 232 000 kronor. För ändrade lönegradsplaceringar och arvodeshöjningar till följd av riksdagens beslut i anledning av i propositionerna 107, 241, 242 och 245/1952 framlagda förslag anses böra avses 185 000 resp. 99 000 kronor. Ökningen skulle alltså bli 3 631 000 kronor.

1944 års byggnadskommitté uppskattade år 1948 personalbehovet vid den nya reumatologiska kliniken till 52 befattningshavare medan direktionen nu framlagt en personalstat omfattande 53½ befattningshavare. Direktionen har därvid förutsatt, att sjukvårdspersonalen skall ha högst 192 timmars tjänstgöring per 4-veckorsperiod samt att övertidstjänstgöring icke skall förekomma annat än i enstaka undantagsfall. För egen del har departementschefen funnit sig böra framlägga följande förslag till personalstat.

Vid vårdavdelningarna räknas i likhet med direktionen med följande personal, nämligen 3 översköterskor i Ce 14, 6½ sjuksköterskor i Ce 12, 16½ sjuksköterskeelever eller sjukvårdsbiträden i Cg 5, 6 ekonomibiträden i Cg 5 och 1 kurator i Ce 17. Vid polikliniken anses behov föreligga av följande personal, nämligen 1 översköterska i Ce 14, 1 sjuksköterskeelev eller sjukvårdsbiträde i Cg 5, 1 ekonomibiträde i Cg 5 och 1 kontorsbiträde i Cf 4—Ce 8. För laboratoriet beräknas 1 översköterska i 14 lönegraden, 1 sjuksköterskeelev eller sjukvårdsbiträde i 5 lönegraden samt 1 ekonomibiträde i 5 lönegraden. Samtliga dessa befattningshavare föreslås dock i avbidan på begärd utredning angående förutsättningarna för en rationalisering av laboratorieverksamheten vid sjukhuset endast skola erhålla

extra anställning. I fråga om läkarpersonalen ansluter sig departementschefen såvitt angår chefskapet för kliniken till reservanternas inom direktionen mening, att chefen tills vidare bör vara biträdande överläkare, underställd chefen för den medicinska kliniken. Härutöver fordras 2 förste och 1 andre underläkare. För kulvertvåning m. m. samt badavdelning anses böra beräknas $1\frac{1}{2}$ ekonomibiträde i Cg 5 och ett sjukvårdsbiträde i Ce 6. Vad slutligen angår för kliniken gemensam ekonomipersonal förordas anställande av en reparatör i Ce 13 och en vaktmästare i Ca 10. Antalet ekonomibiträden anses böra bestämmas till 4. Det sammanlagda antalet befattningshavare skulle i enlighet härmed uppgå till $52\frac{1}{2}$. Kostnaden för personalen på reumatologiska kliniken under ett kvartal beräknas till 108 000 kronor. Då det ökade medelsbehovet för befintliga avdelningar uppgår till 3 631 000 kronor, skulle alltså avlöningsanslaget behöva uppräknas med sammanlagt 3 739 000 kronor.

Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att företaga erforderliga ändringar i personalförteckningen.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Huss m. fl.* (I: 33) och den andra inom andra kammaren av herr *Olsson i Gävle m. fl.* (II: 63), i vilka föreslås, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt kommissionen för förhandlingar rörande karolinska sjukhuset m. m. att upptaga förhandlingar med Stockholms stad angående hjärtklinikens å Södersjukhuset upplåtande för undervisningsändamål m. m.,

dels en inom första kammaren av herr *Huss m. fl.* väckt motion (I: 77), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att inrätta en professur i reumatologi vid karolinska sjukhuset fr. o. m. den 1 april 1954, vars innehavare tillika skall vara överläkare för reumatologiska kliniken vid karolinska sjukhuset i stället för den av Kungl. Maj:t föreslagna biträdande överläkaren vid denna klinik, samt att riksdagen i övrigt måtte bifalla vad i statsverkspropositionens bilaga 13 begärts beträffande den nya reumatologiska klinikens vid karolinska sjukhuset personalbehov,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Huss* (I: 78) och den andra inom andra kammaren av fröken *Höjer m. fl.* (II: 102), i vilka, såvitt avser förevarande anslag, hemställts, dels att befattningar som ledande sjuksköterska i lönegrad Ca 15 enligt direktionens förslag inrättas på vardera kirurgiska klinikens operationsavdelning samt kvinnokliniken, dels att ytterligare en sjuksköterskebefattning i lönegrad Ce 12 inrättas å operationsavdelningen, dels att underskötersketjänster enligt i motionerna angivet förslag inrättas för att nedbringa sjuksköterskelevers dagliga rutinarbete till sex timmar, dels ock att

medel till de i motionen angivna ändamålen måtte anvisas enligt direktionens förslag,

dels ock en inom första kammaran av herr *Wistrand* väckt motion (I: 258), vari hemställts, att riksdagen måtte med avslag å Kungl. Maj:ts proposition i denna del besluta att undersökningsverksamheten å den patologiska institutionen måtte få bedrivas efter samma grunder som under nu löpande budgetår samt att härför erforderliga medel måtte beviljas.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna I: 33, I: 77, II: 102 samt I: 258.

Vidare har utskottet i förevarande sammanhang till behandling förehaft § 27 i riksdagens revisorers år 1952 avgivna berättelse, vilken paragraf upptar vissa iakttagelser rörande poliklinikerna vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet. Efter att ha lämnat en redogörelse för en verkställd enkät rörande antalet besök vid de båda sjukhusens polikliniker samt väntetiderna för patienterna, har revisorerna gjort följande uttalande.

Omfattningen av den polikliniska verksamheten vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet är såsom framgår av den lämnade redogörelsen högst betydande. Uppenbart är att allmänheten har både ett ekonomiskt och ett humanitärt intresse av att väntetiderna blir så korta som möjligt vid en verksamhet av förevarande art. Av revisorernas utredning synes också framgå, att flera av poliklinikläkarna vidtagit de åtgärder för nedbringande av väntetiderna som rimligen kan fordras av dem. Att allmänhetens möjligheter att utan dröjsmål erhålla erforderlig vård det oaktat synes i flera avseenden mindre tillfredsställande torde i viss mån sammanhänga med det förhållandet, att man inte på alla polikliniker ägnat frågan om nedbringandet av väntetiderna all önskvärd uppmärksamhet. Vidare förekommer förhållanden — exempelvis den osedvanliga omfattningen av verksamheten, vilken medför att kommunernas ansvar för den öppna sjukhusvården i viss mån överflyttas på staten — varöver varken poliklinikföreståndarna eller sjukhusen kan råda. Revisorerna vill för sin del förorda att en undersökning verkställs om möjligheten att nedbringa väntetiderna för patienterna vid karolinska sjukhusets och serafimerlasarettets polikliniker. Härvid bör ock gränsdragningen mellan den statliga och kommunala sjukvården beaktas i den mån lösningen av ovan berörda spörsmål påverkas därav.

Utskottet. Samtidigt som utskottet ger uttryck åt sin tillfredsställelse över att Kungl. Maj:t tillkallat särskilda sakkunniga för att verkställa den av förra årets riksdag begärda översynen av arbetsuppgifter och arbetsförhållanden vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet, vill utskottet upprepa sin i fjol uttalade förväntan att dessa sakkunniga bedriver sitt arbete med all den skyndsamhet som omständigheterna medger. Att döma av de resultat, som vunnits vid den av direktionen föranstaltade utredningen rörande besparings- och rationaliseringsmöjligheter, bör icke oväsentliga besparingar kunna göras också vid de sakkunnigas översyn. I

avbidan på resultatet av översynen bör enligt utskottets uppfattning stor varsamhet iakttagas då det gäller att utbygga sjukhusens personalorganisation.

Förslaget att direktionen skall bemyndigas att i mån av behov placera befintliga *undersköterskebefattningar* även vid polikliniker, laboratorier och behandlingsavdelningar föranleder ej erinran från utskottets sida. I motionerna I:78 och II:102 har beträffande cirka 10 underskötersketjänster, som uppges ej ha erhållit placering, föreslagits att de skall inrättas på vårdavdelningar med cirka 4 elever för att nedbringa sjuksköterskeelevernas rutinarbete till 6 timmar. Då det synes böra ankomma på direktionen att med tillämpning av hittills gällande regler och det av utskottet nyss förordade bemyndigandet i första hand bestämma om undersköterskornas placering på det sätt som bäst tjänar sjukvårdens intressen, och då även nu berörda spörsmål torde bli föremål för de sakkunnigas översyn, är utskottet icke berett att tillstyrka något riksdagens uttalande i av motionärerna avsedd riktning.

Utskottet tillstyrker förslaget att vid *radiopatologiska institutionen* inrättas en förste och en andre underläkartjänst. Genom sistnämnda personalförstärkning bör, såsom departementschefen framhållit, den på institutionen ankommande forsknings- och undervisningsverksamheten kunna bedrivas i önskvärd omfattning.

Vad angår den *patologiska avdelningen* innebär departementschefens förslag att en laboratoriefattning i Ce 31 skall inrättas samt att i samband därmed skall föreskrivas skyldighet för den vid patologisk-anatomiska institutionen anställda lärarpersonalen att utföra för utbildningsändamål erforderliga patologiska undersökningar, vilka beräknas till 2 000 för år. I motionen I:258 har yrkats att riksdagen med avslag å Kungl. Maj:ts proposition i denna del måtte besluta att undersökningsverksamheten å den patologiska institutionen får bedrivas efter samma grunder som under nu löpande budgetår samt att härför erforderliga medel måtte beviljas. Utskottet ansluter sig för sin del till departementschefens uppfattning att starka skäl talar mot att man bibehåller det nuvarande ersättningsystemet, varför utskottet tillstyrker departementschefens förslag. Emellertid kan enligt utskottets mening icke helt bortses från de i motionen I:258 uttalade farhågorna, att karolinska sjukhuset vid ett genomförande av förslaget kan komma att ställas inför svårigheter. För den händelse så skulle bli fallet, bör provisoriska åtgärder kunna vidtagas, som möjliggör verksamhetens upprätthållande i erforderlig utsträckning under en övergångsperiod. Kungl. Maj:t torde därefter efter prövning av förslag, som bör framläggas av karolinska sjukhusets direktion i samråd med de inledningsvis nämnda sakkunniga, underställa riksdagen förslag till annan ändamålsenlig ordning. Utskottet förordar av denna anledning att Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att, därest den i statsverkspropositionen föreslagna

ordningen skulle visa sig icke lämpligen kunna genomföras, under budgetåret 1953/54 vidtagna de åtgärder, som kan visa sig nödvändiga för att en ur det allmännas synpunkt tillfredsställande verksamhet skall kunna bedrivas. Hinder bör därvid icke möta för Kungl. Maj:t att — i den mån så visar sig ofrånkomligt — medgiva för ändamålet erforderligt överskridande av karolinska sjukhusets avlönings- eller omkostnadsanslag.

Vid behandlingen av förslaget om utökning av personalen vid *barnkliniken* med 10 barnsköterskor i Ce 6 har utskottet inhämtat uppgifter, vilka visar att personaltillgången per vårdplats är större på denna klinik än på motsvarande kliniker vid undervisningssjukhusen i Uppsala och Lund. Orsakerna till denna överdimensionering av personalen vid karolinska sjukhuset synes böra klarläggas av de inledningsvis omnämnda sakkunniga. Utskottet har, ehuru med tvekan, funnit sig i avbidan på utredningens resultat kunna godtaga departementschefens förslag, varvid utskottet likväl förutsatt att avdelningen skall beläggas i en omfattning, som i förhållande till personaltillgången ungefär motsvarar den som förekommer på andra jämförbara vårdavdelningar.

Departementschefens förslag rörande den nya *reumatologiska kliniken* *personaluppsättning* har utskottet funnit sig kunna förorda.

I frågan, huruvida chefen för avdelningen såsom departementschefen föreslagit tills vidare bör vara biträdande överläkare eller, såsom i motionen I: 77 föreslagits, professor i reumatologi vid karolinska institutet och tillika överläkare vid ifrågavarande klinik, har utskottet från sakkunnigt håll inhämtat informationer. De sakkunniga har samstämmt uppgivit, att svensk reumatologisk forskning står högt, men däremot har meningarna gått starkt isär då det gällt frågan, huruvida departementschefens eller motionärernas förslag i fråga om chefskapet för ifrågavarande klinik är att föredraga. För egen del anser utskottet, att frågan uppenbarligen äger ett visst samband med de av 1948 års läkarutbildningskommitté nyligen framlagda förslagen samt att frågan om tjänsteställningen för ifrågavarande klinikchef även av andra skäl bör definitivt lösas i ett större sammanhang — motionärerna har ju pekat på att professorer i reumatologi bör inrättas vid landets samtliga fyra medicinska högskolor. Utskottet förutsätter med hänsyn till angelägenheten av en förstärkt insats från det allmännas sida vid bekämpandet av de reumatiska sjukdomarna, att Kungl. Maj:t ägnar spörsmålet skarpt uppmärksamhet.

Utskottet har med anledning av förslaget om anställande i samband med tillkomsten av nu ifrågavarande klinik av ytterligare fyra ekonomibiträden tagit del av en inom centrala sjukvårdsberedningen upprättad sammanställning, varav framgår, att antalet dagsportioner per kökspersonalenhet vid karolinska sjukhuset utgör 6 241. Till jämförelse vill utskottet nämna, att motsvarande tal för akademiska sjukhuset i Uppsala är 10 459, för Sahlgrenska sjukhuset 11 254 och för Eskilstuna lasarett 11 544. Ehuru utskottet såsom nämnts tillstyrker departementschefens förslag även i denna del, förutsätter

utskottet att de sakkunniga utreder orsakerna till den som det förefaller mindre goda effektiviteten i karolinska sjukhusets kök.

Vad *departementschefen i övrigt föreslagit* föranleder ej erinran från utskottets sida.

Den i motionerna I: 78 och II: 102 väckta frågan om inrättande av *befattningar som ledande sjuksköterska* i 15 lönegraden vid vissa avdelningar av karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet har av Kungl. Maj:t upptagits i propositionen nr 165.

I rådande läge kan utskottet icke tillstyrka *tidigare icke berörda yrkanden i motionerna I: 77, I: 78 och II: 102*, som är hänförliga till förevarande anslag.

I motionerna I: 33 och II: 63 har föreslagits, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt kommissionen för förhandlingar rörande karolinska sjukhuset m. m. att upptaga *förhandlingar med Stockholms stad angående hjärtkliniken å Södersjukhuset upplåtande för undervisningsändamål m. m.* Utskottet finner vad i dessa motioner anförts beaktansvärt. Emellertid måste här som på andra områden en avvägning ske mellan det i och för sig önskvärda och de kostnader, det skulle betinga. Slutlig ställning till frågan bör därför icke tagas förrän kostnaderna kan överblickas. Med hänsyn till det anförda förordar utskottet, att riksdagen anhåller att Kungl. Maj:t måtte låta utreda de organisatoriska och ekonomiska förutsättningarna för ifrågakvarande hjärtkliniken upplåtande för undervisningsändamål m. m.

Vad slutligen angår de av riksdagens revisorer gjorda iakttagelserna rörande *poliklinikerna vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet*, vill utskottet understryka revisorernas uttalande om önskvärdheten, ej minst ur humanitär synpunkt, av att väntetiderna blir så korta som möjligt vid en verksamhet av förevarande art. Utskottet förordar därför, att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer, att den av revisorerna föreslagna utredningen kommer till stånd.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. i anledning av motionen I: 258 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anför;

II. besluta att icke bifalla motionen I: 77;

III. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 78 och II: 102, i vad de avser förevarande anslag,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, vilka påkallas av vad departementschefen förordat i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953;

b) godkänna följande avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	2 065 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	617 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	9 361 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	5 966 000
	Summa kronor 18 009 000;

c) till *Karolinska sjukhuset*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 18 009 000 kronor;

IV. i anledning av motionerna I: 33 och II: 63 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anfört;

V. i anledning av riksdagens revisorers uttalande rörande poliklinikerna vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning i de hänseenden, revisorerna angivit.

35:o) *Karolinska sjukhuset*: **Utrustning**. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 105 och 106), vilket innebär medelsanvisning till utrustning av reumatologiska kliniken, röntgendiagnostiska avdelningens tillbyggnad och badavdelningen med tillhopa 575 400 kronor samt till utrustning av medicinska klinikens rutinlaboratorium och centralförrådet med 76 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Karolinska sjukhuset*: **Utrustning** för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 651 700 kronor.

36:o) *Serafimerlasarettet*: **Avlöningar**. Kungl. Maj:t har (punkt 54, s. 106—111) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för serafimerlasarettet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till *Serafimerlasarettet*: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 6 310 600 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 292 000 kronor.

Under hänvisning till vad som anförts i fråga om motsvarande personalgrupp vid karolinska sjukhuset förordar departementschefen, att direktionen bemyndigas att i mån av behov placera vid lasarettet anställda undersköterskor för tjänstgöring jämväl vid polikliniker, laboratorier och behandlingsavdelningar. En förste underläkartjänst föreslås inrättad vid röntgenavdelningen. Vidare förordas, att en befattning som sjuksköterska i Ce 12 inrättas. Övertidsersättningarna vid avdelningen anses vid bifall till

förslaget komma att minska med cirka 6 000 kronor. Såsom framgår av vad ovan anförts under anslaget till karolinska sjukhusets avlöningar föreslås en arbetsinstruktör i Ce 14 överförd till serafimerlasarettets stat.

Vad sålunda föreslagits påkallar en ökning av medelsanvisningen till nya tjänster med 40 600 kronor. För vikariatsersättningar beräknas en ökning med 15 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen med omkring 15 000 kronor för löneklassuppflyttningar, 770 000 kronor för den allmänna lönehöjningen samt 66 000 kronor för provisoriskt lönetillägg vid tjänstgöring på s. k. obekvämt arbetstid. För ändrade lönegrads-placeringar och arvodeshöjningar till följd av riksdagens beslut i anledning av i propositionerna 107, 241, 242 och 245/1952 framlagda förslag anses böra avses 71 000 resp. 47 000 kronor. Anslagsbehovet bör alltså höjas med 1 018 600 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Wistrand* (I: 34) och den andra inom andra kammaren av herr *von Friesen* (II: 41), i vilka hemställts, att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen till 1953 års riksdag angående avlöningsanslaget till serafimerlasarettet måtte besluta, att vid lasarettet skall fr. o. m. den 1 juli 1953 inrättas dels en överläkartjänst i lönegrad Ce 29 i anesthesiologi i utbyte mot en biträdande överläkarbefattning, dels ock en förste underläkartjänst,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Huss* (I: 78) och den andra inom andra kammaren av fröken *Höjer m. fl.* (II: 102), i vilka — såvitt avser förevarande anslag — hemställts dels att å röntgenavdelningen inrättas en befattning som ledande sjuksköterska i lönegrad Ca 15 samt ytterligare en sjuksköterskebefattning i lönegrad Ce 12, dels att å kirurgiska kliniken inrättas en narkosöverläkartjänst och en förste underläkartjänst, dels att underskötersketjänster enligt i motionen framlagt förslag inrättas för att nedbringa sjuksköterskelevers rutinarbete till sex timmar per dag, dels ock att medel till de i motionerna angivna ändamålen måtte anvisas enligt direktionens förslag.

Beträffande de skäl, motionärerna anför till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna I: 34 och II: 102.

Utskottet. Vad utskottet under punkt 34 i förevarande utlåtande anför rörande angelägenheten av att den av Kungl. Maj:t tillsatta utredningen beträffande arbetsuppgifter och arbetsförhållanden vid karolinska sjukhuset bedrivs så skyndsamt som möjligt samt rörande den av riksdagens revisorer förordade, av utskottet tillstyrkta utredningen i fråga om den polikliniska verksamheten gäller även förhållandena vid serafimerlasarettet.

Ehuru utskottet ansluter sig till den i motionerna I: 34 och II: 41 samt I: 78 och II: 102 uttalade uppfattningen att det både för sjukvårdens del och utbildningens vore av värde för sjukhuset att äga ökad tillgång till narkosspecialister, är utskottet icke berett att taga ställning till yrkandet i dessa motioner, förrän resultatet av nämnda rationaliseringsutrednings arbete föreligger rörande denna fråga. Även då det gäller de i motionerna I: 78 och II: 102 föreslagna övriga nya befattningarna bör utredningens resultat avvaktas. Vad angår yrkandet i nämnda motioner om ändrad disposition av undersköterskebefattningar får utskottet hänvisa till sitt uttalande i ämnet under punkt 34 ovan.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 34 och II: 41 ävensom I: 78 och II: 102, sistnämnda båda motioner i vad de avser förevarande anslag,

a) godkänna följande avlöningsstat för serafimerlasarettet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	816 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	249 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 225 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 019 500
	Summa kronor 6 310 600;

b) till *Serafimerlasarettet*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 6 310 600 kronor.

37:o) *Serafimerlasarettet*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 111—113), vilket innebär ökad medelsanvisning till sjukvård m. m. åt personalen med 3 000 kronor, till reseersättningar med 800 kronor, till expenser med 90 000 kronor samt till övriga utgifter med 187 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Serafimerlasarettet*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 942 600 kronor.

38:o) *Avlöning* av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs sjukhus. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 114), vilket innebär en

anslagsökning med 30 000 kronor med hänsyn till av Kungl. Maj:t medgiven höjning av arvoden till biträdande överläkare och biträdande läkare, det ökade rörliga tillägget å underläkarakvoden samt ökade utgifter för löneklassuppflyttningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs sjukhus* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

39:o) **Bidrag till vissa driftkostnader vid Sabbatsbergs sjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 114 och 115), vilket innebär en ökning av anslaget med 100 000 kronor, samt under erinran att av anslaget 326 000 kronor avses som bidrag till driftkostnaderna på kvinnokliniken och 36 000 kronor som bidrag till driftkostnaderna vid det bakteriologiska centrallaboratoriet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa driftkostnader vid Sabbatsbergs sjukhus* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 362 000 kronor.

40:o) **Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 115 och 116), vilket innebär en uppräknings av anslaget med 70 000 kronor, samt under erinran att anstaltsstyrelsen föreslås fr. o. m. kalenderåret 1953 få rätt att efter utgången av juni månad varje år erhålla förskott å bidraget för löpande kalenderår med belopp, motsvarande hälften av det för föregående kalenderår utbetalade bidraget, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

41:o) **Avlöning av läkare vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 59, s. 116—118) föreslagit riksdagen att till Avlöning av läkare vid akademiska sjukhuset i Uppsala för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 519 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 288 000 kronor.

En förstärkning av läkarpersonalen vid barnkliniken anses nödvändig. Särskilt med hänsyn till undervisningens behov framstår en ökning av läkarpersonalen som angelägen. Departementschefen förordar därför, att vid kliniken inrättas en förste underläkartjänst. Byggnadstillstånd har beviljats för uppförande av en provisorisk hudklinik. Kliniken beräknas vara färdigställd senast den 1 juli 1953. Med hänsyn härtill och då det för handhavande av den polikliniska vården av hudsjukdomar erfordras kvalificerad läkarpersonal tillstyrkes, att jämväl vid hudkliniken inrättas en förste un-

3 — *Bihang till riksdagens protokoll 1953. 6 saml. Nr 11.*

derläkartjänst. De framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen med 41 328 kronor. För rörligt tillägg beräknas en med 190 000 kronor förhöjd medelsanvisning. Anslaget i sin helhet anses alltså böra upptagas med 1 519 328 eller avrundat 1 519 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Avlöning av läkare vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 519 000 kronor.

42:o) **Bidrag till vissa driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 118 och 119), vilket innebär en uppräkningsanslag av 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kronor.

43:o) **Bidrag till utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 61, s. 119—122) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 143 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 97 000 kronor.

Departementschefen föreslår anskaffande av utrustning till ett sammanlagt belopp av 287 000 kronor. Det tillstyrkes, att staten bidrager med halva kostnaden för anskaffningen under förutsättning, att Uppsala läns landsting bidrager med andra hälften. Statsverkets andel i kostnaderna skulle sålunda komma att utgöra högst 143 500 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Bidrag till utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 143 500 kronor.

44:o) **Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 123), vilket innebär en ökning av anslaget med 240 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 410 000 kronor.

45:o) **Bidrag till viss utrustning vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 123 och 124),

vilket innebär medelsanvisning med halva kostnaden för komplettering av utrustning till röntgendiagnostiska avdelningen I samt för merkostnad vid utrustning av planerad provisorisk röntgendiagnostisk avdelning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till viss utrustning vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 15 500 kronor.

46:o) *Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 64, s. 124—128) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 562 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 630 000 kronor.

I enlighet med de principer, som sedan länge tillämpats vid beviljande av statsbidrag till Malmöhus läns landstings sjukvårdsinrättningar i Lund, anser sig departementschefen böra tillstyrka, att staten bidrager med halva kostnaden för nya hissar inom medicinska kliniken, för iordningställande av skyddsrum inom barnkliniken, för ombyggnadsarbeten inom öronkliniken, för ny hiss inom kvinnokliniken, för ändringsarbeten inom röntgendiagnostiska avdelningen, för anskaffning av varmvattenberedare, för framdragande av vattenledning, för anordnande av ytterbelysning, för omläggning av belysningsnätet inom lungkliniken samt för anläggning av väg. Dessa arbeten har kostnadsberäknats till 162 218 kronor.

Vad angår hälso- och sjukvårdsberedningens hemställan om ett tilläggsanslag av 1 002 769 kronor för om- och tillbyggnad av kvinnokliniken erinras, att 1946 års riksdag beviljade statsbidrag för detta byggnadsföretag med 347 231 kronor. Arbetena kostnadsberäknades då till 694 462 kronor. Beredningen har sedermera antagit entreprenadanbud, som med något mer än 2 milj. kronor överstigit den tidigare kostnadsberäkningen. Av merkostnaden belöper icke mindre än 550 000 kronor på ändamål, som tidigare icke prövats av statsmakterna. Med anledning härav finner departementschefen det angeläget framhålla, att beredningens framställning om ytterligare bidrag bort göras före byggnadsarbetenas igångsättande. I likhet med byggnadsstyrelsen anser sig departementschefen böra tillstyrka, att staten tills vidare lämnar bidrag endast till täckande av pristegringen sedan år 1945 och kostnaden för anordnande av skyddsrum. Statens andel i dessa utgifter beräknas till högst 400 000 kronor. Departementschefen förutsätter, att landstinget under det fortsatta arbetet samråder med byggnadsstyrelsen, varvid bör undersökas vilka begränsningar i byggnadsarbetena som är möjliga utan att syftet med byggnadsföretaget förfelas. Det sammanlagda medelsbehovet skulle alltså uppgå till 562 218 kronor, vilket belopp anses kunna avrundas till 562 000 kronor.

I en till utskottet inkommen, den 17 februari 1953 dagtecknad framställning har Malmöhus läns landstings hälso- och sjukvårdsberedning på anförda skäl hemställt, att utskottet ville föreslå riksdagen att Kungl. Maj:t måtte bemyndigas bevilja det av beredningen begärda anslaget.

Utskottet. Det bör i första hand ankomma på Kungl. Maj:t att pröva den av Malmöhus läns landstings hälso- och sjukvårdsberedning till utskottet gjorda framställningen. Utskottet har överlämnat densamma till inrikesdepartementet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 562 000 kronor.

47:o) **Bidrag till Malmö allmänna sjukhus.** Kungl. Maj:t har (punkt 65, s. 128 och 129) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Malmö allmänna sjukhus för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 200 000 kronor.

Anslag för detta ändamål är i gällande riksstat uppfört med 5 440 000 kronor.

Genom beslut den 3 oktober 1952 har Kungl. Maj:t godkänt avtal mellan staten, å ena, samt Malmö stad, å andra sidan, angående anordnande av medicinsk undervisning vid Malmö allmänna sjukhus. Enligt detta avtal skall staten bidraga med en tredjedel av löne- och pensionskostnaderna för viss läkarpersonal vid de genom avtalet upplåtta anläggningarna. För byggnader, som tillkommit eller må tillkomma efter den 30 juni 1950 och som tages i anspråk för undervisnings- och forskningsändamål, skall staten härjämte erlagga byggnads- och utrustningsbidrag med 25 procent av de verkliga totalkostnaderna för anläggningarnas färdigställande och utrustning. Bidrag med 25 procent av de verkliga totalkostnaderna skall jämväl utgå till efter den 30 juni 1950 verkställda ombyggnads-, ändrings- och förbättringsarbeten å byggnader, använda för undervisnings- och forskningsändamål, i den mån fråga ej är om årligt underhåll, ävensom för utrustning i samband härmed. Staten skall vidare årligen bidraga med ett belopp, motsvarande 10 procent av den del av sjukhusets driftkostnader, som efter antalet vård dagar belöper på samtliga undervisningsklinikens vårdplatser. Slutligen åligger det staten att utgiva ersättning med 25 procent av anskaffningskostnaden för utrustning, som tillkommit utan samband med byggnadsarbete.

Statens bidrag för läkarlöner under kalenderåret 1953 beräknas till 400 000 kronor. De totala driftkostnaderna uppskattas till 20 735 000. Driftkostnaderna på undervisningsklinikerna beräknas utgöra 11 501 820 kronor.

Eftersom staten enligt avtalet har att bidra till dessa driftkostnader med 10 procent, kommer det för nästa budgetår erforderliga statsbidraget att utgöra 1 150 182 kronor eller avrundat 1 150 000 kronor.

Arbetena på uppförande av nybyggnad för den medicinska polikliniken har numera fortskridit så långt, att anläggningen beräknas bliva färdigställd under loppet av år 1953. Kostnaden för uppförande och utrustning av polikliniken har av staden preliminärt beräknats till sammanlagt omkring 4 853 000 kronor. Med hänsyn till tidigare medelsanvisning skulle under år 1953 för ifrågavarande byggnadsföretag erfordras 2 300 000 kronor. För anordnande av en plastikkirurgisk avdelning samt anskaffande av utrustning till såväl denna avdelning som till lobotomiverksamhet och ett nyinrättat laboratorium å röntgendiagnostiska avdelningen beräknas ett medelsbehov av 305 000 kronor. Sammanlagt skulle alltså för byggnader och utrustning erfordras ett belopp av 2 605 000 kronor eller avrundat 2 600 000 kronor, varav statens andel utgör 650 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår skulle sålunda uppgå till 2 200 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,
att riksdagen må till *Bidrag till Malmö allmänna sjukhus*
för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 200 000 kronor.

48:o) **Bidrag till Göteborgs stad till driften av för undervisningsändamål upplåtna sjukhus.** Kungl. Maj:t har (punkt 67, s. 130 och 131) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till Göteborgs stad till driften av för undervisningsändamål upplåtna sjukhus* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 635 000 kronor.

Jämlikt gällande avtal mellan staten och Göteborgs stad angående anordnande av en medicinsk högskola i Göteborg skall staten såsom bidrag till driften av för undervisningsändamål upplåtta sjukhus årligen erlagga 10 procent av den del av driftkostnaden vid resp. sjukhus, som efter antalet vård dagar belöper på för undervisningen disponerade vårdplatser. Undantagna från nu ifrågavarande driftbidrag är vissa i avtalet angivna vårdplatser.

Organisationskommittén för medicinska högskolan i Göteborg har vid sina anslagsberäkningar utgått från en dagkostnad av 35 kronor vid den dermato-venereologiska kliniken och 60 kronor vid övriga kliniker. Departementschefen anser det kunna ifrågasättas, huruvida man vid driftbidragets beräkning har anledning räkna med en så hög kostnad per vård dag som 60 kronor. Enligt gällande avtal må vid beräkningen av statens bidrag kostnaden per vård dag icke överstiga medeldagkostnaden för samma

år vid undervisningssjukhusen. Med undervisningssjukhus avses i detta sammanhang karolinska sjukhuset, serafimerlasarettet, akademiska sjukhuset i Uppsala och Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund. Vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet, som uppvisar den största dagkostnaden, uppgick kostnaden per vård dag år 1951 till 46 kronor 42 öre resp. 43 kronor 62 öre. Med hänsyn härtill anses en något lägre dagkostnad än den av organisationskommittén angivna böra läggas till grund vid beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår. Det föreslås, att dagkostnaden för samtliga kliniker med undantag av den dermato-venereologiska beräknas till 50 kronor. I enlighet härmed skulle statens andel av de totala driftkostnaderna utgöra 10 procent av 16 324 090 eller i runt tal 1 600 000 kronor.

Utskottet finner sig kunna godtaga departementschefens anslagsberäkning och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till Göteborgs stad till driften av för undervisningsändamål upplåtna sjukhus* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

49:o) *Vissa bidrag till lasarett m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 68, s. 132) föreslagit riksdagen att till *Vissa bidrag till lasarett m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 12 200 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 15 800 kronor.

Genom beslut den 15 maj 1952 har Kungl. Maj:t uppdragit åt en särskild utredningsman att med beaktande av vad statsutskottet anfört i utlåtande nr 11/1952 p. 53 verkställa en översyn av anslaget samt framlägga de förslag till åtgärder, vartill utredningen må föranleda. Utredningen är ännu icke avslutad. Från anslaget har tidigare till stiftelsen Danviks hospital utgått ett årligt belopp av 3 670 kronor. I skrivelse den 6 april 1949 hemställde direktionen över stiftelsen, att Kungl. Maj:t måtte befria stiftelsen från den stiftelsen åvilande skyldigheten att till psykiatriska sjukhuset i Stockholm utgiva en årlig avgift av 14 000 kronor. Sedan direktionen här efter anmält, att stiftelsen fr. o. m. den 1 juli 1952 avstode från ersättningen å 3 670 kronor under förutsättning att densamma fr. o. m. den 1 juli 1952 befriades från skyldigheten att utgiva förutnämnda avgift till psykiatriska sjukhuset, har Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1952 befriat stiftelsen från sagda skyldighet. Med hänsyn härtill anses ifrågavarande anslag för nästa budgetår böra nedräknas med i runt tal 3 600 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Vissa bidrag till lasarett m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 12 200 kronor.

50:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 132 och 133) samt under erinran, att anslaget, som å gällande riksstat uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts kunna jämväl för nästa budgetår upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

51:o) **Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, s. 133 och 134), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 100 000 kronor med hänsyn bl. a. till ökning av antalet bidragsberättigade vårdplatser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

52:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 71, s. 134—136) föreslagit riksdagen att dels medgiva att föreningen kustsanatoriet Apelviken må för bestridande av kostnaderna för anordnande av en vattenbassäng komma i åtnjutande av statsbidrag med högst 54 000 kronor samt att föreningen Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra må för bestridande av merkostnad för en automatisk telefonväxel komma i åtnjutande av statsbidrag med 1 000 kronor, dels ock till Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 100 kronor. Vid ingången av budgetåret 1952/53 fanns en reservation å anslaget av 1 265 592 kronor.

Departementschefen tillstyrker, att medel anvisas för utförande av en vattenbassäng vid Apelvikens kustsanatorium. Kostnaderna härför beräknas till 54 000 kronor. För täckande av merkostnader för telefonväxel vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium anses vidare böra anvisas 1 000 kronor. Det förordas, att medel i viss utsträckning beräknas för att tillgodose framställningar om bidrag till anordnande av nya vårdplatser för lungtuberkulos. För detta ändamål anses ett belopp av 80 000 kronor vara erforderligt. Å andra sidan torde man kunna räkna med återleveranser till statsverket av omkring 62 000 kronor i samband med att vissa anstalter nedlägges. Det sammanlagda medelsbehovet skulle alltså uppgå till 73 000 kronor. Då emellertid ett belopp av 306 393 kronor finnes disponibelt å anslaget anses det ej erforderligt att ytterligare medel anvisas för nästa

budgetår. Anslaget anses därför böra uppföras med allenast ett formellt belopp.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att föreningen kustsanatoriet Apelviken må för bestridande av kostnaderna för anordnande av en vattenbassäng komma i åtnjutande av statsbidrag med högst 54 000 kronor;

b) medgiva, att föreningen Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra må för bestridande av merkostnad för en automatisk telefonväxel komma i åtnjutande av statsbidrag med 1 000 kronor;

c) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulosjukvårdsanstalter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

53:o) **Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 137), vilket innebär en minskning av anslaget med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 400 000 kronor.

54:o) **Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos.** Kungl. Maj:t har (punkt 73, s. 138 och 139) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 450 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 650 000 kronor.

Inom medicinalstyrelsen har upprättats en tablå upptagande de anstalter, för vilka driftbidrag kan förväntas ifrågakomma, ävensom de belopp, till vilka bidragen för varje anstalt beräknas högst uppgå. Tablåen, som avser beläggningsen på de enskilda anstalterna under tiden den 1 april 1953—31 mars 1954 samt på övriga anstalter under kalenderåret 1953, upptager ett sammanlagt bidragsbelopp av 918 705 kronor. Med hänsyn till att 146 vårdplatser vid Apelvikens kustsanatorium och kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra ställts till förfogande för eftervård av barnförslamningspatienter bör beloppet enligt styrelsen minskas med 173 192 kronor till 745 513 kronor. Då skillnaden mellan det beräknade maximibeloppet och det faktiskt utbetalade beloppet för budgetåret 1951/52 uppgick till ungefär

25 procent, anser emellertid styrelsen det för nästa budgetår beräknade maximibeloppet 745 513 kronor kunna reduceras till i runt tal 560 000 kronor. Utgifterna för bidrag till stödjebandage och proteser, som under de två senaste budgetåren uppgått till 51 741 kronor och 60 294 kronor, beräknas till 60 000 kronor. Till bidrag till täckande av driftunderskott vid enskilda anstalter har Kungl. Maj:t för år 1950 beviljat statsbidrag med sammanlagt 1 942 139 kronor, vilket belopp utbetalats under budgetåret 1951/52. För år 1951 och första halvåret 1952 kan statsbidrag beräknas utgå med 4 400 000 kronor. I de av Kungl. Maj:t för budgetåret 1952/53 fastställda inkomst- och utgiftsstaterna beräknas driftunderskotten uppgå till sammanlagt 3 331 680 kronor. Vid Styrso kustsanatorium har avvecklingen av den tidigare bedrivna verksamheten icke slutförts, varför uppgift saknas angående driftunderskottet för denna anstalt. Täckning för det driftunderskott, som eventuellt kommer att uppstå för tiden efter den 1 juli 1952, förutsättes komma att belasta ifrågavarande anslag för nästa budgetår. Enär någon mera noggrann beräkning av detta underskott svårigen låter sig göra och då kostnaden kan antagas bli förhållandevis ringa, har något belopp för ändamålet emellertid icke upptagits av styrelsen. Å andra sidan skall den del av driftunderskottet vid Apelvikens och kronprinsessan Victorias kustsanatorier, som är att hänföra till kostnaderna för vården av barnförlammningspatienter, eller i runt tal 490 000 kronor, bestridas från anslaget till bidrag till vanföreanstalter m. m. För täckande av driftunderskottet vid de enskilda anstalterna för kirurgisk tuberkulos under budgetåret 1952/53 anses sålunda böra upptagas ett belopp av (3 331 680—490 000) 2 841 700 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet uppgår alltså till 3 461 700 kronor, vilket belopp — med hänsyn till de osäkra faktorer som påverkar anslagsbelastningen — styrelsen anser kunna avrundas nedåt till 3 450 000 kronor.

Departementschefen har intet att erinra mot medicinalstyrelsens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft den redogörelse för Guldröllopsminnets sanatorium i Nynäshamn, som riksdagens år 1952 församlade revisorer lämnat under § 28 i sin berättelse. I samband med sin redogörelse har revisorerna gjort följande uttalande.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har det sedan länge stått klart, att Guldröllopsminnets sanatorium i Nynäshamn till följd av den sjunkande tuberkulosfrekvensen inte längre är behövt för det ursprungligen avsedda ändamålet. Styrelsen för anstalten har också redan år 1944 uttalat, att en ekonomisk drift av anstalten inte synes kunna ske och framlagt förslag till de donerade medlens nyttiggörande på annat sätt. Då detta förslag inte kommit att genomföras, har styrelsen, på initiativ av bl. a. en representant för medicinalstyrelsen, år 1951 föranställt om en ny utredning. Inte heller resultatet av denna utredning har emellertid kommit till verkställighet. Såsom riksdagen vid skilda tillfällen framhållit, är det vid

nuvarande knappa platstillgång för den slutna sjukvården och rådande byggnadssvårigheter av särskild vikt, att vårdplatser, vilka till följd av minskad förekomst av en sjukdom inte längre erfordras vid bekämpandet av denna sjukdom, kommer till användning för eftersatta vårdområden. Revisorerna har också allmänt sett det intrycket, att de kommunala sjukvårdshuvudmännen i stort sett väl tillgodoser detta önskemål. Önskemålet blir emellertid av lättförstådda skäl svårare att realisera då det gäller anstalter av stiftelsekaraktär. I förevarande fall synes det revisorerna uppenbart, att en fortsatt drift av anstalten för vård av kirurgisk tuberkulos inte är ekonomiskt försvarlig. Beläggningen uppgår som revisorerna nämnt till endast 12 barn. Revisorerna förordar därför, att en avveckling av anstalten kommer till stånd snarast möjligt, varvid givetvis även frågan om anstaltens framtida användning bör utredas.

Över revisorernas uttalande har yttranden avgivits av medicinalstyrelsen, överstyrelsen för Konung Oscar II:s och Drottning Sophias guldbröllopsminne samt 1951 års vanförevårdsutredning.

Utskottet understryker revisorernas uttalande, att en avveckling av Guldbröllopsminnets sanatorium i Nynäshamn snarast möjligt bör komma till stånd, varvid givetvis även frågan om anstaltens framtida användning bör utredas.

Under återopande härav får utskottet, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må

a) till *Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 450 000 kronor;

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anfört i anledning av riksdagens revisorers uttalande rörande Guldbröllopsminnets sanatorium i Nynäshamn.

55:o) *Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 139 och 140), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

56:o) *Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 140—142), vilket avser medelsanvisning med 35 000 kronor för ändring av läkaravdelningen vid Hesselby sanatorium och med 19 000 kronor för anskaffning av tvättställ vid samma sanatorium samt med 188 000 kronor för att täcka merkostnader för upp-

förande av vissa personalbostadshus vid Hålahults och Österåsens sanatorier, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 242 000 kronor.

57:o) **Bidrag till driften av folksanatorierna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 143), vilket innebär en nedräkning av anslaget med 66 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av folksanatorierna* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 813 000 kronor.

58:o) **Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter.** Kungl. Maj:t har (punkt 77, s. 143 och 144) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Medicinalstyrelsen har framhållit, att en ny behandlingsmetod numera införts, nämligen pneumoperitoneumbehandling, vilken innebär att luft (eller gas) införes i bukhålan i stället för i brösthålan. Denna behandlingsform har samma medicinska verkan som pneumothoraxbehandling och kommer till användning i vissa fall, då den sistnämnda behandlingsformen icke kan genomföras på grund av att lungan är fastväxt vid bröstkorgen. Pneumoperitoneumbehandling förekommer relativt sällan. Under år 1951 påbörjades endast 204 dylika behandlingar vid landets sanatorier mot 1 666 pneumothoraxbehandlingar. Enligt styrelsens mening bör bidragsrätten utsträckas till att avse även pneumoperitoneumbehandling. Med hänsyn till behandlingarnas fåtal anses en sådan utvidgning av bidragsrätten icke påkalla någon uppräknings av anslaget.

Departementschefen tillstyrker medicinalstyrelsens förslag om utvidgning av bidragsrätten till att avse jämväl pneumoperitoneumbehandling. Mot styrelsens beräkning av medelsbehovet har departementschefen intet att erinra.

Utskottet har intet att erinra mot en utvidgning av bidragsrätten till att avse jämväl pneumoperitoneumbehandling. Då icke heller Kungl. Maj:ts anslagsberäkning givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

59:o) **Behandling av vissa lupuspatienter från landsorten.** Kungl. Maj:t har (punkt 78, s. 144—146) föreslagit riksdagen att till Behandling av vissa lupuspatienter från landsorten för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Departementschefen förordar, att bidragsrätten utsträcker till att omfatta jämväl mindre bemedlade patienter i enlighet med av medicinalstyrelsen framlagt förslag. För bestämmandet av begreppet mindre bemedlad anses böra gälla samma grunder, som angives i kungörelsen angående statsbidrag till lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade patienter å landsbygden. Vad angår medelsbehovet för nästa budgetår finner sig departementschefen i avvaktan på närmare erfarenhet av verkningarna av den föreslagna bidragsändringen böra förordna, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Utskottet finner det principiellt riktigt att rätten till statsbidrag utvidgas till att avse även mindre bemedlade lupuspatienter. Det synes även lämpligt att begreppet mindre bemedlad bestämmes med ledning av föreskrifterna i kungörelsen angående statsbidrag till lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade patienter å landsbygden.

Under återopande härav och då anslagsberäkningen icke givit anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Behandling av vissa lupuspatienter från landsorten* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

60:o) **Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemivårdanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 146 och 147) samt under erinran, att anslaget, som å gällande riksstat uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts kunna jämväl för nästa budgetår upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemivårdanstalter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

61:o) **Bidrag till driften av epidemivårdanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 80, s. 147 och 148) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av epidemivårdanstalter för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Det framstår enligt departementschefen ur besparingssynpunkt som önskvärt, att lediga vårdplatser på epidemisjukhus eller avdelning därav

i möjligaste mån nyttiggöres utan att kravet på nödig beredskap mot de smittsamma sjukdomarna eftersättes. I vissa fall har emellertid gällande bestämmelser försvårat ett önskvärt utnyttjande av epidemisjukhusen för tillfälliga sjukvårdsbehov. Departementschefen anser sig därför i anslutning till av medicinalstyrelsen framlagt förslag böra förordna, att medgivande att använda epidemivårdanstalt eller avdelning därav för vård av akut sjuka med annan smittsam sjukdom än de i 2 § epidemilagen nämnda må kunna lämnas för viss tid med förbehåll om skyndsamt utrymning för epidemisjukvård, då medicinalstyrelsen så finner erforderligt. Medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår beräknas till oförändrat 700 000 kronor.

Utskottet. Efter samråd med andra lagutskottet har statsutskottet vid behandlingen av förevarande punkt berört ett spørsmål, som återkommer i en i första kammaren av herr Fritjof Thun väckt, till lagutskott remitterad motion (I: 85), vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära en skyndsamt utredning dels beträffande sådan ändring eller komplettering av epidemilagen att, utan att kravet på beredskap mot de smittsamma sjukdomarna eftersätts, användning av epidemivårdanstalt eller avdelning därav för vård av akut sjuka, konvalescenter och kroniskt sjuka medgives, dels beträffande ökade möjligheter att utnyttja truppförbands sjukhus för civila.

Utskottet vill härom framhålla, att enligt kungligt brev den 7 maj 1943 bemyndigande lämnats *dels* medicinalstyrelsen *och dels* epideminämnderna att medgiva tillfällig användning av epidemivårdanstalt för annat sjukvårdsändamål. Sålunda äger medicinalstyrelsen, med iakttagande av i brevet närmare angivna villkor och bestämmelser, att, efter framställning av vederbörande epideminämnd, medgiva tillfällig användning av epidemisjukhus eller avdelning av sådant sjukhus för vård av lättskötta sennesjuka, tuberkulossjuka eller andra av kronisk sjukdom lidande personer. Epideminämnderna äger, likaledes med iakttagande av i brevet närmare angivna villkor och bestämmelser, att efter samråd med vederbörande förste provinsialläkare eller förste stadsläkare medgiva tillfällig användning av epidemisjukhus eller avdelning av sådant sjukhus för vård av akut sjuka med annan smittsam sjukdom än de i 2 § epidemilagen nämnda, av lindrigt men dock sjukhusvård behövande sjuka eller av konvalescenter. Vad i nämnda brev föreskrivits skall enligt kungligt brev den 6 maj 1949 gälla även epidemisjukstuga.

Av det anförda framgår, att någon ändring eller komplettering av epidemilagen icke erfordras för att tillgodose motionärens önskemål i vad de avser epidemivårdanstalter.

Vad angår frågan om utredning beträffande ökade möjligheter att utnyttja truppförbands sjukhus för civila, vill utskottet erinra att riksdagens

revisorer under § 6 i sin år 1952 avgivna berättelse lämnat en redogörelse för beläggningen på förbandssjukhusen och i anslutning därtill uttalat sig för utredningar och initiativ, som synes ägnade att tillgodose motionens syfte i förevarande avseende. I avgivna remissyttranden har bl. a. medicinalstyrelsen och svenska landstingsförbundets styrelse tillstyrkt riksdagsrevisorernas förslag. Utskottet avser att i annat sammanhang taga ställning till förevarande fråga.

Kungl. Maj:ts förslag, som avser undanröjande av det formella hinder för ett rationellt utnyttjande av epidemisjukhusen och epidemisjukstugorna, som den nuvarande tidsbegränsningen för epideminämndernas medgivanden utgör, tillstyrkes av utskottet.

Då icke heller anslagsberäkningen givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av epidemivård-
anstalter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av
700 000 kronor.

62:o) **Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka. Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka.** Kungl. Maj:t har (punkterna 81 och 82, s. 149 och 150) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1953/54 anvisa dels till Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka ett reservationsanslag av 100 kronor, dels ock till Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

Å riksstaten för innevarande budgetår har till Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka anvisats ett reservationsanslag av 100 kronor. Vid ingången av budgetåret 1952/53 fanns en reservation på anslaget av 1 758 072 kronor. Med hänsyn till storleken av det för ändamålet disponibla beloppet anser departementschefen anslaget böra uppföras med allenast ett formellt belopp.

Anslag till Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka är i gällande riksstat uppfört med 2 700 000 kronor. Antalet vårdplatser, för vilka enligt gällands statsbidragsbestämmelser statsbidraget utgör 1 krona 50 öre för dag och patient, uppgår enligt av medicinalstyrelsen godkända planer för samtliga sjukvårdsområden till 5 851. Inom ett sjukvårdsområde finnes därjämte en anstalt med 4 vårdplatser, vilka icke inordnats i planerna och för vilka statsbidrag enligt gällande bestämmelser utgår med 90 öre för dag och patient. För samtliga dessa 5 855 platser kan driftbidrag för år 1953 komma att utgå med sammanlagt 3 204 736 kronor. Detta belopp har beräknats under förutsättning att alla vårdplatser fullt utnyttjas under hela 1953 och utgör sålunda en maximisiffra, som i och för sig medger en viss reducering. Å andra sidan anses man böra räkna med att driftbidrag kan komma att utgå

till ett icke obetydligt antal nya platser. Med hänsyn härtill och till belastningen under det senaste budgetåret anses en uppräknings av anslaget böra ske med 100 000 till 2 800 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Birger Andersson* och *Lindgren* (I: 53) och den andra inom andra kammaren av herr *Sundström* och fru *Johansson* i Skövde (II: 38), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa en grundlig översyn av statsbidragsreglerna för vården av kroniskt sjuka och för riksdagen framlägga de förslag, vartill denna översyn kan föranleda,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Svenson m. fl.* (I: 69) och den andra inom andra kammaren av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.* (II: 100), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag om införande av hemsjukvårdsbidrag till kroniskt sjuka i enlighet med motionens syfte,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Anderberg m. fl.* (I: 257) och den andra inom andra kammaren av herr andre vice talmannen *Olsson m. fl.* (II: 323), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av gällande författningar om statsbidrag till uppförande och drift av hem för kroniskt sjuka, att statsbidrag må kunna utgå för 2 platser per 1 000 invånare i resp. sjukvårdsområden med rätt för Kungl. Maj:t att, efter framställning av vederbörande sjukvårdsberedning, medgiva att statsbidrag må utgå för högst 3 platser per 1 000 invånare.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna I: 53, I: 69 och I: 257.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet uttalade redan år 1951 beträffande den i motionerna I: 53 och II: 38 avsedda låga bestämningen av legosängsavgiften att medicinalstyrelsens tolkning sakligt sett vore mindre tillfredsställande, varför utskottet förutsatte att Kungl. Maj:t toge frågan under övervägande (utl. nr 11, p. 68). Med vidhållande av sin då tillkännagivna uppfattning finner utskottet beaktansvärt vad i nämnda motioner, liksom ock i motionerna I: 69 och II: 100 ävensom motionerna I: 257 och II: 323, anförts. Emellertid är frågan om lämpligaste utformningen av statsbidraget till kronikervården bl. a. genom sin anknytning till andra frågor inom hälso- och socialvården i hög grad komplicerad. Den har sålunda i skilda hänseenden behandlats av 1946 års

statsbidragssakkunniga för hälso- och sjukvården i deras betänkande angående statsbidragssystemet för den slutna kroppssjukvården (SOU 1948: 48), av de sakkunniga för anstaltsvårdades rätt till folkpension m. m. i deras betänkande i ämnet i november 1951 (SOU 1951: 47) samt av sakkunniga för fria sjukhusvården i deras betänkande angående fri sjukhusvård den 7 mars 1951 (stencilerat). Vid en definitiv utformning av statsbidaget till kronikervården måste vidare beaktas de förslag som framlagts av socialförsäkringsutredningen i dess betänkande angående sjukförsäkring och yrkeskadeförsäkring (SOU 1952: 39) samt av allmänna statsbidragsutredningen i dess principbetänkande angående driftbidrag till primärkommuner (SOU 1952: 44). Utskottet vill slutligen erinra, att 1952 års åldringsvårdsutredning enligt sina direktiv har att behandla vissa av de i motionerna berörda spörsmålen samt att lämpligaste formen för kronikerstatsbidraget bör bestämmas under hänsynstagande jämväl till den av innevarande års riksdag beslutade höjningen av folkpensionerna.

Med hänsyn till det anförda är utskottet, trots sin positiva inställning till ifrågakvarande motionsyrkanden, icke berett att tillstyrka motionerna i vidare mån än att utskottet förordar att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer, att frågan om anläggningsbidrag till anstalter för kroniskt sjuka samt om statsbidrag i övrigt till kronikervården göres till föremål för skyndsamt övervägande, så att förslag kan framläggas för riksdagen snarast möjligt. För den händelse ett slutligt ställningstagande till bidragsfrågan i dess helhet icke skulle anses kunna ske till nästa års riksdag, bör enligt utskottets mening i varje fall förslag rörande höjning av den i motionerna I: 257 och II: 323 avsedda kvoten kunna framläggas för 1954 års riksdag.

På grund av vad ovan anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 53 och II: 38, I: 69 och II: 100 samt I: 257 och II: 323 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anför;

II. att riksdagen må för budgetåret 1953/54 anvisa

a) till *Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka* ett reservationsanslag av 100 kronor;

b) till *Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka* ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

63:o) **Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 150—152), vilket innebär en ökning av anslaget med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

64:o) **Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84, s. 152), vilket innebär en anslagsökning med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

65:o) **Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, s. 152 och 153), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, samt under erinran, att överenskommelsen mellan Malmöhus läns landsting och övriga intressenter numera bringats i full överensstämmelse med statsbidragsgrunderna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

66:o) **Ombyggnad och utrustning av Spenshults reumatikersjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 153 och 154) samt under erinran att anslaget avser att täcka vissa kostnadsökningar för av 1952 års riksdag medgivna ombyggnadsarbeten och anskaffning av utrustning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ombyggnad och utrustning av Spenshults reumatikersjukhus* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

67:o) **Bidrag till vanförestalter m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 87, s. 154—158) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vanförestalter m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 11 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 14 000 000 kronor.

Medicinalstyrelsen har vid år 1950 förrättad inspektion av vanförestalten i Göteborg konstaterat, att anstalten är i stort behov av komplettering av sitt inventariebestånd bl. a. i fråga om maskiner, instrument och annan stadigvarande undervisningsmateriel för yrkesskolorna. Jämväl 1951 års vanförevårdsutredning har ansett angeläget, att yrkesskolorna förses med moderna maskiner och övrig utrustning i tillräcklig omfattning. Departementschefen finner sig därför böra förordas, att en komplettering av undervisningsmaterialet kommer till stånd. Kostnaderna för ändamålet uppskattas till i runt tal 40 000 kronor. Med hänsyn till anstaltens ekonomiska ställning förordas, att kostnaden i sin helhet bestrides av statsmedel. Det anses emellertid att kostnaden bör uppdelas på två budgetår, och föreslås därför, att för nästa budgetår för ändamålet anvisas ett belopp av 20 000

kronor. Mot medicinalstyrelsens beräkning av medelsbehovet i övrigt har departementschefen intet annat att erinra än att bidraget till yrkesskolor föreslås uppfört med 650 000 kronor i stället för som föreslagits med 680 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår uppskattas till 11 060 000 eller i runt tal 11 000 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Bidrag till vanförestalter m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 11 000 000 kronor.

68:o) **Bidrag till resor för vanföra m. m. Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanförestalterna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 88 och 89, s. 158 och 159), vilka innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1953/54 anvisa

a) till *Bidrag till resor för vanföra m. m.* ett förslagsanslag av 575 000 kronor;

b) till *Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanförestalterna* ett anslag av 36 000 kronor.

69:o) **Bidrag till Eugeniahemmet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90, s. 159—161), vilket innebär en minskning av anslaget med 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Eugeniahemmet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 680 000 kronor.

70:o) **Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettavdelningar m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 91, s. 161 och 162) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettavdelningar m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 600 000 kronor.

Under budgetåret 1951/52 har statsbidrag utgått till sju anstalter, nämligen Södersjukhuset och S:t Görans sjukhus i Stockholm, lasarettet i Lund, Malmö allmänna sjukhus, Solhems sjukhus i Borås, lasarettet i Örebro och lasarettet i Linköping. Vid lasarettet i Kristianstad är en ortopedisk avdelning avsedd att öppnas under den närmaste tiden. Enligt av lasarettsdirektionen lämnad uppgift kommer statsbidrag till stödjebandage och proteser vid avdelningen att sökas för år 1953. Statsbidraget har approximativt beräknats uppgå till 75 000 kronor. Med beaktande härav och med utgångspunkt från belastningen å anslaget under det senast förflutna budget-

året beräknas ett belopp av i runt tal 800 000 kronor bliva erforderligt under nästa budgetår.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettssavdelningar m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

71:o) **Bidrag till de vanföras riksorganisation.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 162 och 163), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 3 400 kronor med anledning av att de vanföras riksorganisation förordas erhålla statsbidrag för anställandet av ytterligare en sjukgymnast under år 1953, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till de vanföras riksorganisation* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 6 800 kronor.

72:o) **Bidrag till Riksföreningen mot barnförlamning.** Kungl. Maj:t har (punkt 93, s. 163 och 164) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Riksföreningen mot barnförlamning för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

Något anslag för detta ändamål är ej uppfört i gällande riksstat.

Det allmänna har under senare år i ökad omfattning lämnat bidrag till de barnförlamadades eftervård. Det oaktat anses mycket ännu återstå att göra, innan de som drabbats av denna sjukdom får tillgång till alla de hjälpmedel, som fordras för att kunna återföra dem till arbete. Departementschefen anser att den av föreningen bedrivna verksamheten på ett värdefullt sätt kompletterar samhällets egna åtgärder på detta område. För att föreningens verksamhet skall kunna bedrivas i önskvärd utsträckning förordas, att föreningen tillerkännes ett visst bidrag av statsmedel. Bidraget anses lämpligen böra fastställas att utgå med belopp motsvarande 15 procent på summan av de donationer, andra gåvomedel eller insamlingsmedel, som årligen tillgodoföres föreningens verksamhet, dock med högst 15 000 kronor för år. Vad beträffar ordningen för utbetalningen av bidraget föreslås, att detsamma utbetalas efter utgången av varje kalenderår, sedan föreningen lämnat för detsammans bestämmande erforderliga uppgifter. Bidrag föreslås skola utbetalas första gången efter utgången av kalenderåret 1953. För ändamålet anses böra anvisas ett särskilt anslag, benämnt Bidrag till Riksföreningen mot barnförlamning.

Utskottet. Departementschefens förslag innebär, att statsbidraget skulle ställas i viss relation till summan av de donationer, andra gåvomedel eller insamlingsmedel, som årligen kan tillgodoföras föreningens verksamhet.

Utskottet är icke berett att förorda en sådan anslagsberäkningsmetod, vilken såvitt utskottet kunnat finna innebär en principiell nyhet i den svenska statsbudgeten, beträffande endast ett särskilt anslag. Därest principen efter närmare utredning skulle befinnas lämplig som allmän statsbidragsnorm, bör den i stället underställas riksdagen i ett större sammanhang. Med hänsyn till det anförda anser utskottet lämpligt, att anslaget bestämmes till det av departementschefen föreslagna beloppet men utan den av honom förordade anknytningen till donations- m. fl. medel.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till Riksföreningen mot barnförlamning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

73:o) **Bidrag till anskaffande och drift av hörapparater.** Kungl. Maj:t har (punkt 94, s. 165 och 166) föreslagit riksdagen att till Bidrag till anskaffande och drift av hörapparater för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 110 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 100 000 kronor.

Landstingen i Norrbottens, Västerbottens, Värmlands, Örebro och Södermanlands län har numera i egen regi övertagit den hörselvårdande verksamheten inom sina områden. Liknande verksamhet har påbörjats i Gävleborgs och Älvsborgs län varjämte landstinget i Östergötlands län beslutat att övertaga hörselvården fr. o. m. den 1 januari 1953. För utbildning av personal för utprovning av hörapparater har hittills vid karolinska sjukhuset i Stockholm hållits två kurser med sammanlagt cirka 20 deltagare från olika landsting. Ytterligare en dylik kurs är avsedd att anordnas i början av år 1953. Anledning föreligger till antagande, att under år 1953 ytterligare 6 landsting kommer att börja egen verksamhet för utprovning m. m. av hörapparater. Med hänsyn till nu anförda omständigheter anses en ökning av antalet hjälpfall vara att förvänta. Departementschefen förordar därför, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 10 000 kronor. Bidrag från anslaget föreslås, om så skulle erfordras, efter Kungl. Maj:ts bestämmande kunna få beviljas och utbetalas även på annat lämpligt sätt än genom hörselfrämjandet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till anskaffande och drift av hörapparater* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 110 000 kronor.

74:o) **Bidrag till hörselfrämjandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95, s. 166—168), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till hörselfrämjandet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 85 000 kronor.

75:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 168 och 169) samt under erinran, att anslaget, som i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts kunna jämväl för nästa budgetår upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

76:o) **Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97, s. 169 och 170), vilket innebär en med 100 000 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet

att riksdagen må till *Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

77:o) **Viss ersättning till barnbördshuset i Lund.** Kungl. Maj:t har (punkt 98, s. 170) föreslagit riksdagen att till Viss ersättning till barnbördshuset i Lund för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 1 400 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Departementschefen anser att för nästa budgetår bör beräknas enahanda belopp.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft den historiska återblick på anslaget till viss ersättning till barnbördshuset i Lund som riksdagens år 1952 församlade revisorer lämnat under § 29 i sin berättelse. I anslutning till sin redogörelse har revisorerna gjort följande uttalande.

Förevarande anslag hänför sig till långt tillbaka i tiden träffade dispositioner. Dessa synes ha tillkommit under förutsättningar, vilka inte längre är gällande. Ersättningen utgår även med belopp, som på grund av penningvärdets fall förlorat all reell betydelse för landstinget. Revisorerna anser därför, att det bör omprövas, huruvida inte detta anslag bör avföras från riksstaten såsom ett särskilt anslag.

Över revisorernas uttalande har yttranden avgivits av medicinalstyrelsen samt Malmöhus läns landstings hälso- och sjukvårdsberedning. Beredningen har därvid meddelat, att landstinget med hänsyn till den av riksdagens revisorer förebragta utredningen icke har något att erinra, därest i fortsättningen ifrågakvarande anslag icke längre upptages i riksstaten.

Utskottet. Då Malmöhus läns landstings hälso- och sjukvårdsberedning förklarar sig icke ha något att erinra, därest ifrågavarande anslag icke längre upptages i riksstaten, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av riksdagens revisorers under § 29 i den år 1952 avgivna berättelsen gjorda uttalande, med avslag å Kungl. Maj:ts förevarande förslag besluta, att anslag till *Viss ersättning till barnbördshuset i Lund* icke vidare skall uppföras å riksstaten.

78:o) **Statens institut för folkhälsan: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 99, s. 170—177) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens institut för folkhälsan: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 305 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 871 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att en assistent i högst lönegrad Cg 21 anställs vid födoämneshygieniska avdelningens kemiska laboratorium. Vidare förordas att föreståndaren för vitaminavdelningen i likhet med övriga avdelningsföreståndare erhåller ett kvalificerat biträde för sekreteraruppgifter m. m. Befattningen anses tills vidare bära placeras som kanslibitråde i lönegrad Ce 11.

Institutets styrelse har på grund av den snabba utvecklingen inom hälso- och socialvården ansett att distriktssköterskornas utbildning bör förbättras. Styrelsen anser sålunda, att man vid den praktiska utbildningen bör placera eleverna i ett distrikt, där distriktssköterskans arbete omfattar alla grenar av hälsovård. Utbildningen föreslås förlagd till ort i närheten av distriktssköterskeskolan t. ex. i Stockholms län, med möjligheter för eleverna att besöka distriktssköterskeskolan för viss undervisning. En föreståndarinna i Ce 21 föreslås vara ansvarig för utbildningen.

Departementschefen anser, att styrelsens förslag till omorganisation av den nuvarande praktiska utbildningen av distriktssköterskor i och för sig är förtjänt att tagas i övervägande men finner sig dock icke f. n. kunna tillstyrka detsamma.

Däremot förordar departementschefen, att ordförande och ledamöter i styrelsen för institutet skall tillerkännas viss ersättning för sammanträden med styrelsen, dock att ersättning icke anses bära utgå till sådan ledamot, som är självskriven i styrelsen. Det föreslås, att ordförandens årsarvode skall utgöra 1 000 kronor och att ledamöterna skall erhålla ersättning med 20 kronor per sammanträdesdag. Kostnaderna beräknas i sin helhet till omkring 3 000 kronor. Vidare förordas att ett belopp om 3 000 kronor anvisas för anordnande av ytterligare en kompletterings- och fortbildningskurs för

distriktssköterskor. Kostnadsökningen för av riksdagen beslutade löneförbättringar i anledning av proposition nr 241/1952 beräknas till i runt tal 110 000 kronor. Arvodet till institutets administrative-juridiske rådgivare anses böra uppräknas med 192 kronor till 1 500 kronor per år. För vissa enligt Kungl. Maj:ts beslut den 9 maj 1952 vidtagna arvodesregleringar ävensom för ersättningar till vikarier för institutets föreståndare och en avdelningsföreståndare beräknas 3 108 resp. 700 kronor. Av förstnämnda belopp avser 2 256 kronor en laborator och återstoden, 852 kronor, institutets pressombudsman.

För vad sålunda förordats erfordras en ökning av medelsbehovet med 22 500 kronor för personalförstärkningar, 3 000 kronor för ersättning till styrelsens ordförande och ledamöter, 3 000 kronor för anordnande av en kompletterings- och fortbildningskurs för distriktssköterskor, 2 688 kronor för tidigare genomförd löneroglering för viss vaktmästarpersonal, 110 000 kronor för övriga lönerogleringar samt 4 000 kronor för medgivna och nu förordade arvodesregleringar m. m. Den automatiska utgiftsstegringen beräknas till 38 700 kronor för löneklassuppflyttningar samt 250 000 kronor för den allmänna lönehöjningen. Anslaget föreslås alltså uppräknat med 433 888 kronor eller i runt tal 434 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Björck* och *Sunne* (I: 148) och den andra inom andra kammaren av fröken *Höjer m. fl.* (II: 170), har hemställts, att riksdagen måtte besluta i enlighet med den av statens institut för folkhälsan föreslagna förbättringen av distriktssköterskornas praktiska utbildning, samt att medel härtill måtte beviljas.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen II: 170.

Utskottet finner i likhet med departementschefen det av styrelsen för statens institut för folkhälsan framlagda samt i motionerna I: 148 och II: 170 förordade förslaget till omorganisation av den nuvarande praktiska utbildningen av distriktssköterskor i och för sig förtjänt att tagas under övervägande. I nuvarande läge är utskottet emellertid icke berett att förorda en större medelsanvisning till distriktssköterskeskolan än departementschefen, varför utskottet avstyrker ifrågavarande motionsyrkanden.

På grund härav och då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 148 och II: 170

a) godkänna följande avlöningsstat för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	238 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	32 000
3. Avlöningar till speciallärare, experter och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	214 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 104 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	717 000

Summa kronor 2 305 000;

b) till *Statens institut för folkhälsan*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 305 000 kronor.

79:o) *Statens institut för folkhälsan*: Omkostnader. Kungl. Maj:t har (punkt 100, s. 177—180) föreslagit riksdagen att till *Statens institut för folkhälsan*: Omkostnader för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 662 200 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 674 000 kronor.

Medelsanvisningen till sjukvård m. m. anses böra höjas med 2 000 kronor till 14 000 kronor. För inköp och underhåll av inventarier föreslås en med 21 000 kronor ökad medelsanvisning. Delposten till undervisningsmateriel och böcker föreslås fr. o. m. budgetåret 1953/54 uppdelad på två särskilda poster. Den ena anses böra avses för undervisningsmateriel och uppföras förslagsvis, den andra för inköp av böcker och lämpligen vara högstbestämd. Medelsbehovet under dessa båda nya delposter uppskattas till 3 000 resp. 7 000 kronor, innebärande en sammanlagd ökning i förhållande till nu anvisat belopp med 2 000 kronor. I propositionen nr 220/1952 framlagda, av riksdagen antagna grunder för studiehjälpsverksamheten vid vissa läroanstalter skall fr. o. m. budgetåret 1953/54 tillämpas i fråga om bl. a. distriktssköterskeskolans elever. Kostnaden för stipendier till dessa elever anses böra bestridas från ett under åttonde huvudtiteln äskat förslagsanslag till Stipendier åt elever vid tekniska fackskolor och andra fackutbildningsanstalter. Omkostnadsanslaget kan i enlighet härmed nedräknas med 36 800 kronor. I enlighet härmed skulle anslaget nedsättas med 11 800 kronor och sålunda upptagas till 662 200 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Statens institut för folkhälsan*: Omkostnader för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 662 200 kronor.

80:o) **Vissa undersökningar rörande små avloppsreningsanläggningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 101, s. 180—182) föreslagit riksdagen att till Vissa undersökningar rörande små avloppsreningsanläggningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 65 000 kronor.

Vid anmälan i föregående års statsverksproposition av frågan om anslag för budgetåret 1952/53 till ifrågavarande ändamål framhöll departementschefen, att undersökningarna i enlighet med den plan, som framlades i samband med arbetets återupptagande, såvitt möjligt borde slutföras under innevarande budgetår. Den egentliga försöksverksamheten kommer emellertid att pågå även under sommaren 1953. Ytterligare medelsanvisning för detta ändamål förutsattes dock icke. Vidare anses med största sannolikhet vissa kompletterande undersökningar komma att behöva utföras på vattenlaboratoriet. Den mindre försening av undersökningarna, som sålunda uppkommit, anses till huvudsaklig del ha berott på en viss tids driftstopp till följd av reparationer, föranledda av Stocksundsanläggningens bristfälliga skick vid undersökningarnas återupptagande. Med hänsyn härtill och då det anses vara angeläget, att materialet från undersökningarna snarast möjligt bearbetas och sammanställs, anser sig departementschefen böra tillstyrka, att medel anvisas för fortsatt anställning under ytterligare ett år av en assistent. Denne föreslås i enlighet med i propositionen nr 241/1952 framlagda, av riksdagen antagna principer för lönegradsplacering av assistenter med motsvarande utbildning och arbetsuppgifter vid statens institut för folkhälsan skola placeras högst i lönegrad Cg 21 med en årslön, beräknad enligt 22 löneklassen, av 13 956 kronor. Anslaget för nästa budgetår anses i enlighet härmed böra upptagas till i runt tal 14 000 kronor, innebärande en minskning i förhållande till nu anvisade medel med 51 000 kronor. Vid bifall härtill har riksdagen för denna försöksverksamhet — inklusive ett anslag om 11 300 kronor på tilläggsstat för budgetåret 1951/52 — anvisat sammanlagt 182 300 kronor. Det förutsattes, att någon ytterligare medelsanvisning icke blir behövlig.

Utskottet, som understryker departementschefens uttalande att någon ytterligare medelsanvisning för ändamålet icke synes erforderlig, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Vissa undersökningar rörande små avloppsreningsanläggningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 kronor.

81:o) **Stipendier till elever vid godkända sjuksköterskeskolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 189 och 190), vilket innebär en nedräkning av anslaget med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier till elever vid godkända sjuksköterskeskolor* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 23 000 kronor.

82:o) **Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 190 och 191), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

83:o) **Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter m. fl.** Kungl. Maj:t har (punkt 108, s. 191—196) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter m. fl.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 93 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 57 000 kronor.

Departementschefen förordar, att svensk sjuksköterskeförening för nästa budgetår erhåller statsbidrag för en fortsättningskurs om nio månader och två kompletteringskurser med nuvarande omfattning. Fortsättningskursen anses såsom för innevarande budgetår böra omfatta ca 35 elever, medan det sammanlagda antalet deltagare i kompletteringskurserna anses böra beräknas till 60—70. Såsom villkor för statsbidragets åtnjutande föreslås skola gälla, att i fortsättningskursen minst 16 och i kompletteringskurserna sammanlagt likaledes minst 16 elever, vilka är i behov därav, skall befrias från erläggande av kursavgift, samt att undervisningen skall stå under medicinalstyrelsens överinseende och bedrivs enligt en av styrelsen godkänd plan. Vidare förordas att föreningen erhåller statsbidrag till uppkommande kostnader för pensionsavgifter till rektor och de tre kursledarinnorna med ett belopp om i runt tal 5 500 kronor. Kostnaden för kursverksamheten — bortsett från nämnda pensionsavgifter — beräknas efter vissa reduktioner och sedan inkomsterna av kursavgifter, 6 700 kronor, avdragits, till 116 518 kronor. Statsbidraget anses alltså böra utgå enligt av 1952 års riksdag fastställda grunder eller med två tredjedelar av föreningens på angivet sätt beräknade nettokostnader. Bidraget skulle i enlighet härmed komma att uppgå till 83 178 eller i runt tal 83 200 kronor.

Det anses angeläget, att åtgärder vidtages i syfte att förutvarande sjuksköterskor i så stor utsträckning som möjligt kan återupptaga sjukvårdsarbetet. Därför förordas att medel anvisas för anordnande i sjuksköterskeföreningens regi av en repetitionskurs för förutvarande sjuksköterskor, omfattande cirka 30 elever. Kostnaderna för kursen uppskattas till omkring 3 500 kronor, varav för lärararvoden enligt förut angivna grunder 3 150

kronor och för expenser 350 kronor. Då det anses önskvärt, att eleverna såvitt möjligt icke av ekonomiska skäl nödgas avstå från deltagande i kursen, tillstyrkes anvisande av medel för stipendier såsom bidrag till kost och logi under den teoretiska delen av kursen. Stipendiebeloppen anses emellertid böra begränsas till 100 kronor för elever, bosatta å den ort, där kursen hålles, samt 250 kronor för övriga elever. Kostnaderna beräknas i enlighet härmed till 6 300 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget beräknas komma att uppgå till 93 000 (+ 36 000) kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sunne* (I: 149) och den andra inom andra kammaren av fröken *Ager m. fl.* (II: 346), har föreslagits, att riksdagen måtte besluta att anslutning till statens pensionsanstalt medgives för rektor och kursledare vid svensk sjuksköterskeförenings fortsättningskurser samt att i händelse så sker det föreslagna statsbidraget till kostnader för pensionsavgifter på 5 500 kronor reduceras att motsvara två tredjedelar av arbetsgivarens avgifter till pensioneringen.

Beträffande de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sina förslag, hänvisas till motionen II: 346.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag. Då utskottet förutsätter, att 1951 års pensionsutredning kommer att till behandling upptaga frågan om anslutning till statens pensionsanstalt av de i motionerna I: 149 och II: 346 avsedda befattningarna, är utskottet icke berett att tillstyrka yrkandena i nämnda motioner.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

a) att motionerna I: 149 och II: 346 icke må av riksdagen bifallas;

b) att riksdagen må till *Bidrag till utbildningskurser för instruktionsköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter m. fl.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 93 000 kronor.

84:o) **Specialutbildning av barnsjuksköterskor.** Kungl. Maj:t har (punkt 109, s. 196—199) föreslagit riksdagen att till Specialutbildning av barnsjuksköterskor för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 46 400 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 53 700 kronor.

Arvodet till föreståndarinnan, som utgår med belopp, motsvarande lön enligt 22 löneklassen av löneplan nr 1 i statens löneplansförordning, föreslås med hänsyn till de fr. o. m. den 1 januari 1952 gällande särskilda lönetilläggen uppräknat med 1 824 kronor. Kursledarinnans arvode anses, med utgångspunkt från en oförändrad anställningstid av tillhoppa nio månader per

år, böra uppräknas med 1 215 kronor. Av sistnämnda belopp anses dock en niondel eller 135 kronor böra bestridas från för repetitions- och kompletteringskursen särskilt anvisade medel. För speciallärararvoden anvisade medel föreslås uppräknade med i runt tal 1 500 kronor. Under posten till expenser beräknas för pensionsavgifter för föreståndarinnan i runt tal 1 100 kronor och för övriga utgifter 600 kronor eller tillhoppa 1 700 kronor. Förslaget innebär en ökning med 200 kronor. I propositionen nr 220/1952 framlagda, av riksdagen antagna grunder för studiehjälpverksamheten vid vissa läroanstalter skall fr. o. m. budgetåret 1953/54 tillämpas i fråga om bl. a. eleverna vid denna skola. Kostnaden för stipendier till elever i B-kurserna anses böra bestridas från det under åttonde huvudtiteln äskade förslagsanslaget till Stipendier åt elever vid tekniska fackskolor och andra fackutbildningsanstalter. Anslaget kan i enlighet härmed nedräknas med 12 000 kronor. Slutligen föreslås, att medel anvisas för anordnande även under nästa budgetår av en repetitions- och kompletteringskurs för å barnavårdscentral anställda sjuksköterskor. Kostnaderna för kursen uppskattas till i runt tal 3 900 kronor, innebärande en ökning med 100 kronor. För en kursledarinna har därvid beräknats 1 035 kronor (20 löneklassen), för lärararvoden, vilka anses böra bestämmas enligt förut angivna principer, 2 600 kronor samt för expenser 200 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet skulle alltså komma att uppgå till 46 404 kronor eller i runt tal 46 400 (— 7 300) kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till Specialutbildning av barnsjuksköterskor för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 46 400 kronor.

85:o) **Utbildningskurs för sysselsättnings- och arbetsterapeuter.** Kungl. Maj:t har (punkt 110, s. 199—201) föreslagit riksdagen att till Utbildningskurs för sysselsättnings- och arbetsterapeuter för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 60 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

I och med att den nu pågående tvååriga utbildningskursen för sysselsättnings- och arbetsterapeuter avslutas våren 1953, kommer ett fyrtiotal elever att ha erhållit dylik utbildning. Behovet av terapeuter är emellertid därigenom långtifrån fyllt. I de kommittébetänkanden, som legat till grund för förslaget om igångsättande av här ifrågavarande utbildning, har det sammanlagda behovet av terapeuter beräknats till omkring 475. På grund av den fortsatta utbyggnaden av sjukvårdsanstalterna har behovet alltsedan dess sannolikt vuxit. Med hänsyn härtill och då erfarenheterna av den hittills bedrivna utbildningen varit goda, förordas, att en tredje utbildningskurs får anordnas efter i huvudsak samma riktlinjer som den hittills be-

drivna kursverksamheten. Departementschefen vill dock understryka angelägenheten av att kurstidens längd nedbringas i den mån detta kan ske utan förfång för utbildningens resultat. Härvid anses särskilt böra beaktas möjligheten att förkorta utbildningen för elever med särskilda förkunskaper.

Då förslaget om anordnande av den första utbildningskursen av ifrågasvarande slag framfördes, uttalade dåvarande departementschefen, att i första hand lämpliga skötare och sköterskor vid sinnessjukhusen borde ifrågakomma men att möjlighet borde lämnas öppen för att i undantagsfall mottaga även annan sökande, som ägde särskilda förutsättningar för uppgiften. Sinnessjukvården är vid den nu pågående kursen representerad av endast 6 elever, därav icke någon från de statliga sinnessjukhusen. En förutsättning för att den upprustning av sinnessjukvården, som nu pågår, skall kunna genomföras är, att tillgång finnes till lämpligt utbildad personal i erforderlig utsträckning. För att en verksam arbetsterapi skall kunna bedrivas vid de statliga sinnessjukhusen föreligger sålunda ett stort behov av utbildade terapeuter. Med hänsyn härtill vill departementschefen understryka det nyss åberopade departementschefsuttalandet och förutsätter, att till den kurs, som avses skola börja hösten 1953, endast undantagsvis antages annan än skötare eller sköterska vid statligt sinnessjukhus.

I en inom andra kammaren av herr *Jonsson* i Järvsand väckt motion (II: 309) har hemställts, dels att riksdagen måtte besluta att till den kurs, som avses skola börja hösten 1953, vid lika kvalifikationer i övrigt företrädesrätt skall givas åt skötare eller sköterskor vid statligt sinnessjukhus, dels ock att överstyrelsen för yrkesutbildning får i uppdrag att undersöka möjligheterna att öka utbildningskapaciteten vid slöjdföreningens skola i Göteborg eller, om detta visar sig ogörligt, undersöka om någon annan lämplig utbildningsanstalt kan anlitas vid sidan om nämnda skola.

Beträffande de skäl, motionären anført till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen.

Utskottet vill med anledning av det i motionen II: 309 gjorda yrkandet att skötare eller sköterskor vid statligt sinnessjukhus endast vid lika kvalifikationer skall lämnas företräde framför övriga sökande erinra, att statens sjukhusutredning av år 1943 i sitt betänkande rörande sinnessjukvården uppskattat behovet för den statliga sinnessjukvården av sysselsättnings- och arbetsterapeuter till omkring 160. Av nämnda antal har vid slöjdföreningens första utbildningskurs utexaminerats sex terapeuter, medan såsom framgår av motionen icke någon elev från de statliga sinnessjukhusen antagits vid den nu pågående andra kursen. Med hänsyn till det anförda är utskottet, som inhämtat att medicinalstyrelsen till antagning vid kurserna endast rekommenderar styrelsen underställda befattningshavare med i skilda hänseenden fullt tillräckliga kvalifikationer, icke berätt att tillstyrka motionärens ifrågasvarande yrkande.

Däremot anser utskottet i likhet med motionären att kapaciteten för utbildning av sysselsättnings- och arbetsterapeuter inom landet måste ökas för att behovet av terapeuter skall kunna fyllas inom rimlig tid. Ur denna synpunkt föreligger starka skäl för motionärens yrkande om uppdrag åt överstyrelsen för yrkesutbildning att undersöka möjligheterna till vidgade utbildningsmöjligheter på området. Utskottet förutsätter emellertid att Kungl. Maj:t ägnar frågan erforderlig uppmärksamhet även utan särskild framställning från riksdagens sida.

Under återopande av det anförda och då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till annat uttalande, hemställer utskottet,

a) att riksdagen må till *Utbildningskurs för sysselsättnings- och arbetsterapeuter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 60 000 kronor;

b) att motionen II: 309 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

86:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 111, s. 201—203) föreslagit riksdagen att till Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 7 300 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 350 000 kronor.

Antalet distriktssköterskor vid 1953 års ingång kan beräknas uppgå till 1 419. Detta skulle innebära en ökning av antalet tillsatta tjänster med 46 under år 1952. Med utgångspunkt härifrån och med ett beräknat nettotillskott av 44 sköterskor skulle antalet vid 1953 års slut kunna beräknas uppgå till 1 463, vilket skulle innebära en ökning av antalet tillsatta tjänster med 44 under år 1953. Medeltalet för året skulle sålunda bli 1 441. Statsbidraget för nämnda tjänster skulle uppgå till 7 228 056 kronor. Kostnaden för kallortstillägg har beräknats till 58 000 kronor. Det totala medelsbehovet skulle alltså uppgå till 7 286 056 kronor, vilket belopp med hänsyn till osäkerheten i beräkningsgrunderna föreslås avrundat till 7 300 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 7 300 000 kronor.

87:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 112, s. 203 och 204) föreslagit riksdagen att till Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 600 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 300 000 kronor.

Under år 1942 föddes cirka 24 000 barn i hemmen, medan motsvarande

tal för år 1951 var cirka 5 500 eller 5 procent av det totala antalet förlossningar. Denna utveckling har medfört, att distriktsbarnmorskornas arbete inom den direkta öppna förlossningsvården minskat. Till distriktsbarnmorskornas arbetsuppgifter hör emellertid även all vård å förlossningsanstalter med mindre än sex vårdplatser och i viss utsträckning tjänstgöring inom annan sluten förlossningsvård, förebyggande mödra- och barnavård samt hemsjukvård. Deras arbetsböda är sålunda avsevärt större än antalet hemförlossningar anger. Vid fastställandet av planer för den öppna förlossningsvården, avseende åren 1951—1953, beaktade medicinalstyrelsen den fortgående nedgången i antalet hemförlossningar. Antalet statsbidragsberättigade tjänster minskades sålunda med cirka 90. Utvecklingen under de senaste åren anses dock nu motivera en allsidig utredning om barnmorskeväsendet, vilken kan läggas till grund för den framtida planeringen. Enligt förslag av medicinalstyrelsen har Kungl. Maj:ten den 31 oktober 1952 uppdragit åt styrelsen att före fastställandet av nya planer för den öppna förlossningsvården i samråd med experter utreda frågan om en eventuell omläggning av barnmorskeväsendet. Medelsbehovet för budgetåret 1953/54 torde i viss mån bliva beroende av utredningens resultat och kan därför nu icke uppskattas mera exakt. Med utgångspunkt från nu rådande förhållanden beräknas emellertid medelsbehovet till 3 600 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 600 000 kronor.

88:o) **Bidrag till distriktsbarnmorskans resor i samband med hemförlossning och eftervård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113, s. 204 och 205), vilket innebär en nedräkning av anslaget med 30 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till distriktsbarnmorskans resor i samband med hemförlossning och eftervård* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

89:o) **Anskaffande av trilénapparater.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, s. 205) samt under erinran, att anslaget, som i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts kunna jämväl för nästa budgetår upptagas med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anskaffande av trilénapparater* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

90:o) **Understödjande av dispensärverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 115, s. 205—208) föreslagit riksdagen att till Understödjande av dispensärverksamhet för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 650 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 550 000 kronor.

En höjning av statsbidragen till av studentkårerna i Uppsala, Lund, Stockholm och Göteborg organiserad dispensärverksamhet genomfördes fr. o. m. innevarande budgetår. Höjningen avsåg att kompensera studentkårerna för stegrade kostnader till följd av ökningen av antalet undersökta medlemmar och innebar för studentdispensären i Stockholm en höjning av maximibeloppet från högst 4 600 till högst 8 000 kronor för år. Totalkostnaden för dispensärverksamheten vid Stockholms studentkårers hälsovårdsbyrå uppgick under år 1951 till 32 838 kronor. Enär en förutsättning för byråns inflyttning i större och mera tidsenliga lokaler anses vara, att den därigenom ökade hyreskostnaden åtminstone till viss del täckes av statsmedel, anser sig departementschefen böra förorda en höjning av statsbidragets maximibelopp och föreslår, att bidraget bestämmes till högst 12 000 kronor fr. o. m. budgetåret 1953/54. Beträffande engångskostnaderna i samband med flyttningen anses skäligt, att bidrag av statsmedel lämnas med hälften av utgifterna för ned- och uppmontering av röntgenutrustningen samt inredning av de nya lokalerna eller tillhoppa med 3 500 kronor. Statsbidraget till studentdispensären i Stockholm anses således för budgetåret 1953/54 böra höjas med 7 500 kronor. Det förhöjda statsbidraget till Stockholms studentkårer anses icke påkalla någon ytterligare uppräknig av anslaget.

Med utgångspunkt från den verkliga nettokostnaden å anslaget för budgetåret 1951/52 samt med hänsyn till de år 1952 genomförda ändringarna i statsbidragsgrunderna ävensom höjningen av det rörliga tillägget beräknas medelsbehovet för kalenderåret 1953 till 1 635 000 kronor. Härtill kommer ökningen av bidraget till dispensärverksamheten vid studentkårerna, varför hela anslagsbehovet uppskattas till 1 645 000 kronor eller i runt tal 1 650 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,
att riksdagen må till *Understödjande av dispensärverksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 650 000 kronor.

91:o) **Allmän skärmbildsundersökning: Lokala undersökningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 116, s. 208—211) föreslagit riksdagen att till Allmän skärmbildsundersökning: Lokala undersökningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 655 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 600 000 kronor.

Intill den 30 september 1952 hade genom skärmbildscentralens försorg undersökts sammanlagt cirka 3 758 000 personer, därav cirka 530 000 under år 1952. Nationalföreningen mot tuberkulos hade vid samma tid alltsedan år 1942 utfört omkring 480 000 undersökningar. Sammanlagt hade vid massundersökningar under åren 1940—1951 upptäckts något mera än 12 000 fall av aktiv tuberkulos. Departementschefen anser sig böra räkna med att verksamheten under budgetåret 1953/54 kommer att bedrivas i ungefär oförändrad omfattning. Under sådana förhållanden torde i det närmaste hela landet kunna beräknas ha skärmbildsundersökts vid utgången av budgetåret 1953/54.

Arvodena till de extra läkarna och skrivbiträdena vid centraldispensärerna föreslås höjda till 1 500 resp. 500 kronor per månad. För statsbidrag till förstärkning av personalen vid centraldispensärerna skulle sålunda erfordras 70 000 kronor. I enlighet med i propositionen nr 241/1952 framlagt, av riksdagen antaget förslag skall röntgentekniker och skärmbildsbiträde uppflyttas från 14 resp. 8 till 15 resp. 10 lönegraden. För nästa budgetår räknas med 11 skärmbildsbiträden. För sjuksköterskorna beräknas lönen efter 15 löneklassen. Statsverkets kostnader för avlöning av den i patrullerna ingående personalen skulle sålunda uppgå till 163 962 kronor. De på staten belöpande kostnaderna för ifrågakommande traktamenten beräknas uppgå till 100 000 kronor. Kostnaderna för röntgenrörslitage, film, framkallning, drivmedel o. d. uppskattas för omkring 800 000 undersökningar à 80 öre per undersökning till 320 000 kronor. För utbildningskurser för blivande röntgentekniker samt för skärmbildsbiträden, avsedda att så småningom ersätta de nuvarande röntgensköterskorna, beräknas oförändrat 2 000 resp. 500 kronor. För att möjliggöra för granskningsläkarna vid skärmbildscentralen att företaga informationsresor till de dispensärer, vilkas patientmaterial skärmbildsundersökts och granskats av dem, beräknas oförändrat 2 000 kronor. Då något bidrag från nationalföreningen mot tuberkulos icke anses kunna påräknas för nästa budgetår, skulle alltså det sammanlagda medelsbehovet för den allmänna skärmbildsundersökningen ute i landet uppgå till 658 462, vilket belopp föreslås avrundat nedåt till 655 000 kronor. Från huvudmännen inflytande bidrag anses böra redovisas under anslaget i form av särskilda uppbördsmedel.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,
att riksdagen må till *Allmän skärmbildsundersökning:*
Lokala undersökningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett
förslagsanslag av 655 000 kronor.

92:o) **Allmän skärmbildsundersökning: Medicinalstyrelsens skärmbildscentral.** Kungl. Maj:t har (punkt 117, s. 211—214) föreslagit riksdagen att
5 — *Bihang till riksdagens protokoll 1953. 6 saml. Nr 11.*

dels godkänna av departementschefen förordad stat för medicinalstyrelsens skärmbildscentral, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Allmän skärmbildsundersökning: Medicinalstyrelsens skärmbildscentral för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 313 000 kronor.

I enlighet med i propositionen nr 241/1952 framlagda, av riksdagen godkända förslag angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster har skärmbildscentralens chefstekniker uppflyttats från Ce 19 till Ce 21 och erhållit benämningen assistent, röntgenservicemannen uppflyttats från Ce 15 till Ce 17 med benämningen röntgentekniker, nuvarande röntgenteknikern uppflyttats från Ce 14 till Ce 15 samt av de tre fotografiska biträdena i Ce 8 ett placerats i Ce 10 och två i Ce 9. Vidare har jämlikt riksdagens beslut i anledning av propositionen nr 245/1952 centralens kanslibitråde i Ce 11 uppflyttats till kontorist i Ce 13. Delposten till bränsle, lyse och vatten föreslås sänkt med 700 kronor till 4 000 kronor. Under posten till övriga expenser beräknas för telefon, telegram och annonser 3 300 kronor samt för inköp och underhåll av inventarier 4 500 kronor. I sistnämnda belopp inräknas kostnaden för anskaffande av skåp för de militära skärmbilderna och korten. Medelsbehovet för skrivmaterialier, papper, blankettryck o. dyl., för städning och renhållning samt för bokinköp m. m. beräknas till resp. 700, 7 000 och 1 500 kronor. Posten till övriga expenser anses alltså böra uppföras med 17 000 kronor. Anslaget beräknas sålunda: avlöningar till icke-ordinarie personal 227 000 (+ 3 700) kronor och rörligt tillägg 121 500 (+ 49 800) kronor eller tillhopa för avlöningar 348 500 kronor. För omkostnader tillkommer 21 500 kronor. Anslaget upptages alltså till 370 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) godkänna följande stat för medicinalstyrelsens skärmbildscentral, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Stat.

Avlöningar.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	227 000	
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	121 500	348 500

Omkostnader.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	500	
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	21 000	21 500

Summa kronor 370 000;

b) till *Allmän skärmbildsundersökning: Medicinalstyrelsens skärmbildscentral* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

93:o) **Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård.** Kungl. Maj:t har (punkt 118, s. 214—218) föreslagit riksdagen att till Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 150 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 900 000 kronor.

Medelsbehovet beträffande bidrag till inredning och utrustning av centraler och bidrag till upplysningsverksamhet beräknas till oförändrat 10 000 resp. 50 000 kronor. Av sistnämnda post avses för demonstrationskurser i barnavård 40 000 kronor och för övrig upplysningsverksamhet 10 000 kronor. I fråga om statsbidraget till läkarnas avlöning tillstyrkes en höjning av ersättningsbeloppen med omkring 10 procent. Det förordas sålunda, att statsbidraget bestämmes för varje undersökning av spädbarn till 1 krona 75 öre, av småbarn till 2 kronor 25 öre och av blivande moder till 2 kronor 75 öre. För att statsbidrag må kunna utgå för samma antal undersökningar vid varje mottagning som f. n., anses en motsvarande höjning böra ske av minimi- och maximibeloppen per mottagning. I syfte att förenkla bidragsuträkningarna förordas dock, att vid skilda mottagningar för blivande mödrar och barn maximiersättningen bestämmes till samma belopp för båda patientkategorierna. Det föreslås, att minimibeloppet för mottagning höjes till 17 kronor, att maximibeloppet för skilda mottagningar för blivande mödrar och barn fastställs vid central till 37 kronor och vid station eller filial till 32 kronor samt att maximibeloppet för gemensamma mottagningar för blivande mödrar och barn bestämmes vid central till 35 kronor och vid station eller filial till 30 kronor. Kostnadsökningen till följd av de ändrade ersättningsgrunderna uppskattas till cirka 180 000 kronor. För rådgivning i fråga om barn, företeende uppfostningssvårigheter eller neurolabila symtom, anses i avvaktan på att erfarenhet vinnes om verksamhetens omfattning böra beräknas oförändrat 25 000 kronor. Med hänsyn till det anförda uppskattas medelsbehovet beträffande bidrag till läkares, sjuksköterskors och barnmorskors avlöning till cirka 3 090 000 kronor.

Antalet kurser för barnmorskor i handhavandet av trilénapparater anses böra inskränkas till 20 för nästa budgetår. På grund härav och då undervisningsarvodena föreslås skola utgå enligt samma grunder som vid barnmorskeläroanstalterna, uppskattas medelsbehovet för ändamålet till i runt tal 8 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget skulle i enlighet härmed uppgå till 3 158 000, vilket belopp anses kunna avrundas nedåt till 3 150 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 150 000 kronor.

94:o) **Bidrag till resor i förebyggande mödra- och barnavård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 218 och 219), vilket innebär en med 100 000 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till ökade resekostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor i förebyggande mödra- och barnavård* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 850 000 kronor.

95:o) **Läkemedel åt vissa kvinnor och barn.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120, s. 219), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 200 000 kronor med hänsyn till bl. a. stegringen av läkemedelspriserna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Läkemedel åt vissa kvinnor och barn* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

96:o) **Bidrag till folkbildningsorganisationerna för anordnande av allmän sexualhygienisk upplysningsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121, s. 220), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till folkbildningsorganisationerna för anordnande av allmän sexualhygienisk upplysningsverksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 45 000 kronor.

97:o) **Abortförebyggande åtgärder.** Kungl. Maj:t har (punkt 122, s. 220—223) föreslagit riksdagen att till Abortförebyggande åtgärder för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 240 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppför med 190 000 kronor.

Då 1950 års abortutredning, som har att pröva bl. a. rådgivningsbyråernas organisationsformer och statsbidragsbestämmelsernas utformning, icke kan väntas avsluta sitt arbete inom sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas 1953 års riksdag, anses verksamheten tills vidare böra fortgå i oförändrad form och alltjämt ha karaktären av försöksverksamhet. För nästa budgetår anses böra räknas med statsbidrag till tretton rådgivningsbyråer. Med hänsyn till de ökade resekostnaderna beräknas, att till utgifter för kuratorers och havande kvinnors resor bör avses ett årligt be-

lopp av 2 000 kronor per rådgivningsbyrå i stället för såsom f. n. 1 800 kronor. På grund av det växande behovet av utbildade abortkuratorer förordas vidare, att en ny kurs för utbildning av sådana under nästa budgetår får anordnas vid socialinstitutet i Stockholm med högst 15 kursdeltagare och efter huvudsakligen samma undervisningsplan som vid 1950 års kurs.

Medelsbehovet för rådgivningsbyråernas verksamhet beräknas till följande belopp, nämligen för läkarlöner 30 420 kronor, för löner åt kuratorerna 67 600 kronor, för tillgodoseende av överhängande hjälpbehov hos kvinnor, som besöker kurator, 62 000 kronor samt för kuratorernas resor för hembesök hos havande kvinnor och för kvinnornas resor till byråerna 26 000 kronor, tillhoppa 186 020 kronor eller i runt tal 185 000 kronor.

Medelsbehovet för ersättning till vissa laboratorier för utförande av biologiska graviditetsreaktioner beräknas med hänsyn till belastningen och det stigande antalet rådgivningsbyråer till 38 000 kronor. Det för preventivrådgivning för män senast anvisade beloppet, 1 000 kronor, anses böra ställas till förfogande även för budgetåret 1953/54. Kostnaden för den föreslagna kursen vid socialinstitutet för utbildning av abortkuratorer uppskattas till 6 000 kronor. För stipendier beräknas oförändrat 10 000 kronor. I enlighet härmed uppskattas det totala medelsbehovet under anslaget till 240 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Abortförebyggande åtgärder* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 240 000 kronor.

98:o) Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl. Kungl. Maj:t har (punkt 123, s. 223—225) föreslagit riksdagen att till Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl. för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Av de tandläkare, som varit skyldiga påbörja tjänstgöringen under åren 1950 och 1951, hade den 1 juli 1951 ett antal motsvarande 15,5 procent utan giltiga skäl åsidosatt sin tjänstgöringsskyldighet. Motsvarande procenttal utgjorde den 1 juli 1952 18,6. En viss försämring i fråga om stipendiaternas tjänstgöring skulle sålunda åter ha inträtt. Emellertid har situationen härefter åter förbättrats. Antalet stipendiater, som utan godtagbara skäl icke fullgjort sina åtaganden, utgjorde således den 1 september 1952 13 procent av hela antalet tjänstgöringsskyldiga. Då emellertid situationen icke försämrats, anser sig departementschefen kunna föreslå, att stipendier tills vidare må utgå efter oförändrade grunder. Det förutsattes att medicinalstyrelsen i samråd med tandläkarorganisationerna alltså följde ut-

vecklingen och söker åvägabringa en bättre ordning. Vid ansökningstidens utgång i september 1952 hade ingivits sammanlagt 252 ansökningar om stipendier, därav från studerande vid tandläkarhögskolan i Stockholm 119 och i Malmö 133. På grund härav föreslås, att medel liksom för innevarande budgetår beräknas för 200 stipendier. Det förutsättes emellertid, att, för den händelse antalet ansökningar om stipendier för läsåret 1953/54 kommer att överstiga 200, hinder icke bör möta för Kungl. Maj:t att medgiva utdelande av ytterligare det antal stipendier, som må bliva erforderligt. I enlighet med det anförda anses alltså anslaget för nästa budgetår böra uppföras med 400 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bergh m. fl.* (I: 132) och den andra inom andra kammaren av herr *Anderson i Sundsvall m. fl.* (II: 321), i vilka, såvitt avser förevarande anslag, hemställts att detta måtte minskas med 200 000 kronor till 200 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anført till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 132.

Utskottet, som avser att i annat sammanhang behandla de positiva yrkandena i motionerna I: 132 och II: 321, finner sig med hänsyn till det värde stipendierna får anses ha för att motverka bristen på tandläkare inom folktandvården icke kunna tillstyrka motionerna i vad de avser förevarande anslag. Med hänsyn härtill och då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till annat uttalande än att utskottet understryker vad departementschefen anført om vikten av att utvecklingen alltjämt följes och ansträngningar görs att åvägabringa en bättre ordning i fråga om stipendietjänstgöringen, hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 132 och II: 321, i vad de avser förevarande anslag, till *Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

99:0) **Bidrag till driften av folktandvården.** Kungl. Maj:t har (punkt 124, s. 225—227) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av folktandvården för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 200 000 kronor.

Enligt beslut av 1951 års riksdag bemyndigades Kungl. Maj:t medgiva, att statsbidrag finge utgå till folktandvården i Stockholm räknat fr. o. m. den 1 januari 1951, oavsett de avvikelser från eljest gällande grunder, som folktandvårdsplanen för staden avsåges skola innebära. Såsom förutsättning för statsbidraget skulle gälla, att garantier lämnades från Stockholms

stads sida, att för undervisningen vid tandläkarhögskolan i staden erforderligt patientmaterial icke undandrogen högskolan genom folktandvårdens utbyggande. Ett förslag till avtal mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt staden, å andra sidan, angående den berörda förutsättningen för statsbidraget är f. n. föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Då ärendet torde kunna avgöras inom den närmaste framtiden och medicinalstyrelsen är beredd att snarast därefter fastställa plan för folktandvården i Stockholm, anses statsbidrag till staden kunna beviljas redan under innevarande budgetår. I samband därmed torde även frågan om retroaktivt bidrag för tiden efter den 1 januari 1951 komma att behandlas. Departementschefen räknar således med att det retroaktiva bidraget skall komma att belasta budgetåret 1952/53.

Enligt preliminär beräkning uppgick antalet under första halvåret 1951 fullständigt behandlade barn till cirka 154 000 inom landstingsområdena och cirka 32 000 i städerna utanför landsting eller tillhopa omkring 186 000. Antalet fullständigt behandlade barn under år 1953 uppskattas till för landstingsområdena omkring 308 000 och för städer utanför landsting omkring 60 000 eller sammanlagt 368 000. Med ett bidrag av 16 resp. 8 kronor per barn uppgår statsbidraget till 4 928 000 resp. 480 000 kronor eller tillhopa 5 408 000 kronor. För Stockholms stad beräknas kostnaderna — för cirka 78 500 behandlingsbarn — till 628 000 kronor. Medelsbehovet uppskattas sålunda till 6 036 000 kronor, vilket belopp anses kunna avrundas nedåt till 6 000 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Bidrag till driften av folktandvården* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 000 kronor.

100:o) **Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125, s. 227), vilket innebär en uppräkningsanslag av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

101:o) **Viss försöksverksamhet på yrkesmedicinens område.** Kungl. Maj:t har (punkt 127, s. 228—231) föreslagit riksdagen att till *Viss försöksverksamhet på yrkesmedicinens område* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 205 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 161 000 kronor.

På grund av den långa väntetiden för neurologisk undersökning och konsultation anses en ökning av den neurologiske expertens arbetstid nöd-

vändig. Departementschefen förordar, att medel anvisas för utökning av konsultverksamheten från 5 till 8 timmar per vecka och i anslutning härtill neurologens arvode höjes från 400 till 640 kronor per månad. Den årliga kostnadsökningen blir således 2 880 kronor. Den yrkesmedicinska centralens biträde för skriv- och kontorsgöromål föreslås uppflyttad till kånslibiträde i Cg 11. Vidare föreslås att ett belopp av 5 000 kronor ställes till förfogande för anlåtande av tillfällig laboratoriepersonal. Det förutsättes, att liksom under innevarande budgetår möjlighet bör föreligga för Kungl. Maj:t att medgiva förstärkning av personalen vid centralen, därest så skulle befinnas oundgängligen nödvändigt. Enligt en år 1952 företagen ändring av instruktionen för statens institut för folkhälsan skall, i motsats till vad som gällt tidigare, även statlig institution enligt fastställd taxa betala för vid institutet utförda undersökningar. Till följd härav uppkommer en avsevärd ökning av centralens driftkostnader. För detta ändamål beräknas 30 000 kronor. För forskningsverksamhet rörande yrkesjukdomarna beräknas för nästa budgetår 50 000 kronor, vilket innebär en höjning med 5 000 kronor. Med hänsyn till det anförda uppskattas medelsbehovet under anslaget till 205 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Viss försöksverksamhet på yrkesmedicinens område* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 205 000 kronor.

102:o) **Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar.** Kungl. Maj:t har (punkt 128, s. 231—235) föreslagit riksdagen att till Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 800 000 kronor.

Med hänsyn till att könssjukdomarna under de senaste åren visat tendens att åter öka i omfattning anser sig departementschefen bära förorda, att även för nästa budgetår medel anvisas för bidrag till avlönande av en särskild läkare för handläggning av ärenden rörande könssjukdomar inom Stockholms stad och län. På grund av penningvärdets försämring tillstyrkes en höjning av bidragsbeloppen, nämligen för tjänstgöring inom Stockholms stad från 4 000 till 4 600 kronor och för tjänstgöring inom Stockholms län från 2 000 till 2 300 kronor. Ifrågavarande läkare anses alltjämt utan ytterligare ökning av statsbidraget även bära anförtros tillsynen över i Stockholm anordnade mottagningar för profylaktisk behandling av könssjuka. Av samma skäl som nyss nämnts föreslås, att arvoden till förste stadsläkarna i Göteborg, Malmö, Norrköping och Hälsingborg för deras tjänstgöring såsom sundhetsinspektörer uppräknas med 200 kronor till

1 500 kronor samt att bidraget till avlönande av åtta kuratorer för könssjuka i de fyra största städerna höjes från 45 600 till 52 440 kronor. Enär undersökning av ryggmärgsvätskan i vissa fall torde vara påkallad vid behandling av syfilispatienter föreslås, att ersättning för sådan undersökning må utgå av statsmedel. Ersättningen anses böra bestämmas till 20 kronor per undersökning. Med hänsyn till belastningen å anslaget under föregående budgetår och de framlagda förslagen uppskattas det sammanlagda medelsbehovet till i runt tal 900 000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *von Friesen* väckt motion (II: 169) har hemställts, att riksdagen måtte besluta dels att upphäva den nuvarande bestämmelsen om att ersättning till läkare för behandling av gonorré skall, då behandlingen fortgått under 60 dagar för manlig och 120 dagar för kvinnlig patient, utgå med 1:50 kr. eller hälften av den dessförinnan utgående ersättningen, dels att upphäva det nuvarande systemet för procentuell rabattering å de ersättningsbelopp, som angives i läkarens månadsräkning för behandling av könssjukdomar, dels ock att till åtgärder mot utbredning av könssjukdomar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 920 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen.

Utskottet finner i likhet med motionären de nuvarande ersättningsbestämmelserna för läkare, som behandlar könssjukdomar, alltför invecklade för att motsvara de krav på administrativ lätthanterlighet, vilka bör ställas på en modern och rationell taxa. Å andra sidan är utskottet icke övertygat om att taxan efter endast de av motionären föreslagna ändringarna skulle framstå som helt tidsenlig. Utskottet förutsätter, att ifrågavarande bestämmelser görs till föremål för en översyn med syfte icke blott att förenkla utan även att anpassa taxan till de behandlingsmetoder, som nu är brukliga, och till principerna i den nya provinsialläkartaxa som i dagarna framlagts för riksdagen. Utskottet utgår från att en sådan översyn kommer till stånd även utan formlig framställning från riksdagens sida.

Åberopande det anförda får utskottet, som icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 169 till *Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

103:o) *Skyddskoppypning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, s. 235 och 236), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, samt under erinran att ersättningen av statsmedel för skyddskoppypning före-

slås höjd till en krona för varje ympad person och till 30 öre för varje besiktigad, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 förordad ändring av grunderna för ersättning av statsmedel för skyddskoppympning, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953;

b) till *Skyddskoppympning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

104:o) *Skyddsympning mot difteri*. Kungl. Maj:t har (punkt 130, s. 236—239) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad ändring av grunderna för ersättning av statsmedel för skyddsympning mot difteri, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953, dels ock till *Skyddsympning mot difteri* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 40 000 kronor.

Ersättningen till ympare, som förordnas av medicinalstyrelsen, utgår f. n. med 35 kronor för dag. Till annan läkare, som icke till följd av tjänst eller överenskommelse är pliktig att utan särskild gottgörelse utföra ympning, utgår ersättningen med 75 öre för varje ympning dock att, därest antalet ympningar per dag överstiger 30, ersättningen utgår med allenast 25 öre för varje ympning utöver 30 samt med högst 35 kronor för dag. Härutöver utgår ersättning för utförande av Schick-prov med 75 öre och för avläsning av dylikt prov med 25 öre. I enlighet med vad som föreslagits under föregående anslag förordas en höjning av ersättningsbeloppen även i fråga om skyddsympningen mot difteri. Ersättning anses sålunda böra utgå till av medicinalstyrelsen förordnad läkare med 45 kronor för dag samt till annan läkare med en krona för varje ympning t. o. m. den trettonde och 30 öre för varje ympning därutöver, dock högst 45 kronor för dag. För utförande och avläsning av Schick-prov föreslås, att ersättningen höjes till en krona resp. 30 öre. Med hänsyn till den föreslagna höjningen av ersättningsbeloppen anses anslaget böra uppräkas med 10 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 angiven ändring av grunderna för ersättning av statsmedel för skyddsympning mot difteri, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953;

b) till *Skyddsympning mot difteri* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

105:o) **Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård. Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 131 och 132, s. 239—241), vilka innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1953/54 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård* 25 000 kronor;

b) till *Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader* 250 000 kronor.

106:o) **Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, s. 241 och 242) samt under erinran att anslaget i gällande riksstat är uppfört med allenast ett formellt belopp av 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

107:o) **Sjuktransporter med flygplan.** Kungl. Maj:t har (punkt 134, s. 242—244) föreslagit riksdagen att till Sjuktransporter med flygplan för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 80 000 kronor.

I skrivelse nr 408/1950 anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte närmare överväga, vilka åtgärder som kunde vara ägnade att förbättra möjligheterna att vid behov bispringa befolkningen i landets glest bebodda nordliga trakter, samt för riksdagen framlägga därav föranledda förslag. I anledning härav uppdrog Kungl. Maj:t den 16 februari 1951 åt flygförvaltningen att utreda möjligheterna att för angivna ändamål använda helikopterflyg. I utlåtande nr 11/1951, vilket godkändes av riksdagen, upptog statsutskottet frågan om möjligheterna att bispringa befolkningen i glest bebodda trakter i hela landet. Utskottet uttalade, att Kungl. Maj:t torde få förutsättas ha sin uppmärksamhet riktad på denna fråga redan i anledning av 1950 års riksdagsbeslut. Genom brev den 11 maj 1951 har Kungl. Maj:t givit flygförvaltningen del av vad statsutskottet anfört. Flygförvaltningen har den 20 augusti 1952 överlämnat en utredning i ämnet och framlagt preliminära kostnadsberäkningar för anskaffande och drift av två eller tre helikoptrar, avsedda att stationeras vid flygvapnets förband i Luleå och å Frösön samt eventuellt i Hägernäs. Anskaffningskostnaderna beräknas till omkring 750 000 kronor per helikopter, inberäknat viss anskaffning av reservdelar m. m. Vid en flygtid av 200 timmar per år och helikopter uppskattas underhålls- och driftkostnader till omkring 250 kronor per flygtimme. Härtill kommer kostnad för uppförande av hangarer

ävensom personal- och administrationskostnader. Flygförvaltningen har särskilt framhållit, att helikoptrarna med hänsyn till deras speciella flygegenskaper torde kunna förväntas bli tagna i anspråk för ett flertal ändamål utöver ambulans-, efterspanings-, räddnings- och undsättningstjänst. Flygförvaltningens utredning har varit föremål för remissbehandling.

I detta sammanhang har departementschefen anmält, att Ostermans Aero Aktiebolag i skrivelse den 29 december 1951 till chefen för inrikesdepartementet hemställt om visst statligt stöd för sitt helikopterflyg. Bolaget framhåller, att, för att en ekonomisk bärkraftig drift med bolagets helikoptrar skall kunna ernås, visst minimiantal flygtimmar per år måste säkerställas, t. ex. genom att överenskommelser träffas med berörda myndigheter om utnyttjande av helikoptrarna för vissa allmännyttiga ändamål, såsom ambulans-, post-, efterspanings- och undsättningsflygning. I remissutlåtande över bolagets framställning har flygförvaltningen förordat alternativet att stödja bolagets helikopterverksamhet framför anskaffandet av helikoptrar genom flygförvaltningens försorg. Frågan om statens engagemang i en helikopterflygverksamhet av större omfattning är ännu icke så fullständigt utredd, att ett definitivt förslag härutinnan kan framläggas. Bl. a. torde man enligt departementschefen böra avvakta erfarenheter av den större typ av helikopter som Ostermans Aero Aktiebolag avser att inom kort introducera i vårt land, samt för vilka ändamål och i vilken utsträckning av statsmedel bekostad flygning med helikoptrar lämpligen kan och bör ifrågakomma. Av den hittills förebragta utredningen framgår dock, att helikoptern i vissa situationer besitter påtagliga fördelar framför konventionella flygplan. För egen del vill departementschefen därför tillstyrka, att vid sådana tillfällen, när flygning med de nuvarande ambulansflygplanen icke lämpligen kan ske, möjlighet beredes att anlita den av Ostermans Aero Aktiebolag sedan flera år tillbaka bedrivna helikopterflygtjänsten.

Under förevarande anslag har för budgetåret 1952/53 anvisats 20 000 kronor för ersättning till aktiebolaget Arosflyg i Västerås för flygningar med dess plan på särskild beställning. Då det emellertid visat sig, att bolaget ej kunnat anlitas i avsedd omfattning, beräknas något avtal med bolaget ej komma att träffas för budgetåret 1953/54. Det förordas, att för nästa budgetår medel i stället beräknas för anlitage i förut angiven utsträckning av för ambulansflygning lämpliga helikoptrar. Medelsbehovet härför anses kunna uppskattas till 25 000 kronor. Medelsbehovet för sjuktransporter med flygvapnets ambulansflygplan beräknas till 50 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Sjuktransporter med flygplan* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

108:o) Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 135, s. 244—248) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för centrala sjukvårdsberedningen uppföra två byrådirektörsbefattningar i Ca 31 och en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 samt utesluta två byrådirektörsbefattningar i Ce 31, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 205 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 176 000 kronor.

Centrala sjukvårdsberedningen inrättades den 1 juli 1943 och övertog då de arbetsuppgifter, som tidigare åvilat centrala sjukhusarkivet och sjukhusens standardiseringskommitté. Beredningen kommer således vid ingången av budgetåret 1953/54 att ha fungerat såsom självständig myndighet i tio år. Under denna tid har beredningen spelat en betydelsefull roll för standardisering och rationalisering på sjukvårdens område samt planläggning av den slutna sjukvården inom landets sjukvårdsområden. Behovet av ett centralt statligt organ för dessa uppgifter får betraktas såsom stadigvarande. Departementschefen finner det därför skäligt, att personalen åtminstone i viss utsträckning nu beredes ordinarie anställning. I främsta rummet gäller detta beredningens två byrådirektörer, som båda varit knutna till beredningen alltsedan dess tillkomst och dessförinnan haft motsvarande föreståndarbefattningar hos centrala sjukhusarkivet resp. sjukhusens standardiseringskommitté. Även ett kontorsbiträde i Ce 8, som varit anställt hos beredningen sedan år 1944, anses nu böra erhålla ordinarie tjänst. Arvodet till beredningens sekreterare föreslås höjt från 150 till 180 kronor i månaden. Det under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräknade beloppet för extra arbetskraft för vissa gransknings- och standardiseringsuppgifter föreslås höjt från 10 000 till 11 500 kronor. Vad sålunda föreslagits föranleder en ökning av medelsanvisningen med 360 kronor för höjt arvode åt sekreteraren och 1 500 kronor för extra arbetskraft. Härtill kommer för lönerogleringar i anledning av propositionerna nr 107, 241 och 245/1952 5 100 kronor, löneklassuppflyttningar 732 kronor samt rörligt tillägg 21 000 kronor. Anslaget skulle alltså höjas med 28 692 kronor eller avrundat 29 000 kronor.

I personalförteckningen anses böra uppföras två byrådirektörsbefattningar i Ca 31 och en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 samt uteslutas två byrådirektörsbefattningar i Ce 31.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för centrala sjukvårdsberedningen uppföra två byrådirektörsbefattningar i Ca 31 och en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 samt utesluta två byrådirektörsbefattningar i Ce 31;

b) godkänna följande avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	36 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	8 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	100 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	59 300
Summa kronor 205 000;	

c) till *Centrala sjukvårdsberedningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 205 000 kronor.

109:o) **Centrala sjukvårdsberedningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, s. 248 och 249), vilket innebär en minskning av anslaget med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Centrala sjukvårdsberedningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kronor.

110:o) **Centrala sjukvårdsberedningen: Arbetsstudieavdelning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137, s. 249—251), vilket innebär ökad medelsanvisning till avlöningar på grund av den automatiska kostnadsstegringen med 10 300 kronor och till reseersättningar med 1 000 kronor samt uppräknig av inkomstposten från 5 000 till 8 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för centrala sjukvårdsberedningens arbetsstudieavdelning, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Stat.

Utgifter.

A. Avlöningar.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	39 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	20 500
	59 500

B. Omkostnader.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	100	
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	7 000	
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	4 000	11 100
	Summa kronor	70 600;

Särskilda uppbördsmedel.

Ersättningar för verkställda undersökningar	8 000
	Summa kronor 62 600;

b) till *Centrala sjukvårdsberedningen: Arbetsstudieavdelning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 62 600 kronor.

111:o) **Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 138, s. 251 och 252), vilket innebär en ökning av anslaget med 60 000 kronor med hänsyn till större omfattning av verksamheten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 260 000 kronor.

112:o) **Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 139, s. 252—256) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att i Sverige må för vård och i förekommande fall för varaktig vistelse mottagas ytterligare omkring 30 tuberkulossjuka flyktingar, dels ock till Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 815 000 kronor.

1952 års riksdag medgav att — utöver tidigare i landet befintliga under medicinalstyrelsens överinseende stående sjuka flyktingar — ytterligare omkring 25 tuberkulossjuka flyktingar med anhöriga skulle få överföras till vårt land för vård och i förekommande fall för varaktig vistelse här. Med stöd av detta medgivande har under tiden t. o. m. den 9 december 1952 överförts endast 10 barn och 12 anhöriga till dem. Att kvoten icke helt kunnat fyllas beror på vissa icke förutsedda svårigheter vid uttagningen av barnen.

Departementschefen finner det synnerligen behjärtansvärt, att vårt land fullföljer sina humanitära insatser på detta område. Studentkårernas initiativ att hit överföra ett trettiotal tuberkulossjuka flyktingstudenter anses därför böra stödjas av statsmakterna. Urvalet av studenterna har skett efter medicinskt bedömande i varje särskilt fall under medverkan av svensk läkare. Hittransporten beräknas kunna äga rum under sommaren 1953. Kostnaderna för uttagningen av flyktingarna och deras överförande till

Sverige m. m. avses skola bestridas av studentkårerna. Däremot skulle vårdkostnaderna liksom i tidigare fall helt åvila staten. Då erforderligt antal vårdplatser finnes tillgängligt på Hessleby sanatorium förordas, att flyktingarna omhändertages för vård därstädes. Kostnaderna för sanatorievården beräknas för helt år till i runt tal 220 000 kronor.

För i genomsnitt 155 vårdade utlänningar per dag på Stråtenbo konvalescentförläggning, Vrigstadhemmet, E-paviljonger och sanatorier samt övriga sjukvårdsinrättningar beräknas kostnaderna för nästa budgetår till 811 760 kronor. Härtill kommer vissa kostnader för social omvårdnad (fickpengar, kläder m. m. samt kuratorsmedel) beräknade till 56 381 kronor. Medelsbehovet för tandvård, resor till och från sjukvårdsinrättningar samt begravningskostnader uppskattas till sammanlagt 7 500 kronor. Lönekostnaderna för chefs- och läkarpersonal vid stråtenboförläggningen, för kuratorer vid E-paviljongerna och för en kurator hos medicinalstyrelsen beräknas till resp. 22 800, 6 000 och 11 900 kronor. För extra arbetskraft hos styrelsen för det centrala bestyret med verksamheten beräknas 12 000 kronor, varför lönekostnaderna i sin helhet skulle uppgå till 52 700 kronor. Sammanlagt skulle alltså erfordras 928 341 kronor, vilket belopp föreslås avrundat till 930 000 kronor. Anslaget beräknas sålunda till 1 150 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) medgiva, att i Sverige må för vård och i förekommande fall för varaktig vistelse mottagas ytterligare omkring 30 tuberkulossjuka flyktingar;

b) till *Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kronor.

113:o) *Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140, s. 256), vilket innebär en minskning av anslaget med 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

Alkoholistvård m. m.

114:o) *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har (punkt 141, s. 257—261) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholist-

anstalt därstädes: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 790 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 644 000 kronor.

Departementschefen förordar, att den fr. o. m. den 1 juli 1950 inrättade assistenttjänsten i Cg 20 nu ändras till extra-ordinarie. Vidare förordas införande av särskilda arvoden till styrelsens ordförande och ledamöter. Ersättningen anses böra bestämmas för ordföranden till 900 kronor för år och för annan ledamot till 20 kronor per sammanträde. Vissa arvoden föreslås höjda. Sålunda anses årsarvoden böra utgå till läkaren för kroppssjukvården med 5 000 (+ 1 000), till sekreteraren med 1 350 (+ 150) och till styrelsens jordbrukstekniska biträde med 1 650 (+ 150) kronor. Därjämte föreslås att arvodet till predikanten uppräknas från 700 till 840 kronor och till organisten från 300 till 360 kronor. På grund av de framlagda förslagen erfordras en ökning av medelsanvisningen med 3 360 kronor för arvodesregleringar. Härtill kommer i runda tal för lönerogleringar till följd av riksdagens beslut i anledning av propositionerna nr 107 och 241/1952 m. m. 21 400 kronor, för en återbesatt uppsyningsmanstjänst 9 700 kronor, för löneklassuppflyttningar 2 900 kronor, för ersättning å obekvämt arbetstid 13 000 kronor samt för rörligt tillägg 95 300 kronor. Anslaget skulle alltså höjas med 145 660 kronor eller avrundat 146 000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *Wallentheim* väckt motion (II: 318) har, såvitt avser förevarande anslag, hemställts, att riksdagen måtte be- myndiga Kungl. Maj:t att medgiva, att särskilda lönetillägg må, räknat från och med den 1 juli 1952, utgå till direktör och assistenter vid statens anstalter å Svartsjö.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet. Efter det ifrågavarande motion väcktes, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 165 underställt riksdagen förslag, som innebär avveckling av de särskilda lönetilläggen för flertalet direktörer och assistenter vid fångvårdsanstalterna. Utskottet kan under sådana omständigheter icke finna det lämpligt att införa sådana särskilda lönetillägg för direktörer och assistenter vid de statliga alkoholistanstalterna och avstyrker förty yrkandet i motionen II: 318.

På grund härav och då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran hemställer utskottet,

I. att motionen II: 318, i vad den avser förevarande anslag, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

II. att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	313 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	15 060
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	199 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	262 940
	Summa kronor 790 000;

b) till *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 790 000 kronor.

115:o) *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader.* Kungl. Maj:t har (punkt 142, s. 261—263) föreslagit riksdagen att till Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 487 100 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 443 400 kronor.

Med hänsyn till de höga belastningssiffrorna för budgetåret 1951/52 anses medelsanvisningen under ett flertal anslagsposter i omkostnadsstaten för nästa budgetår böra ökas. Den höga belastningen å anslagsposten till sjukvård m. m. åt befattningshavare förorsakas till stor del av utgifter i samband med två befattningshavares frånfälle, men en höjning med 200 till 1 200 kronor anses motiverad. Posten till reseersättningar föreslås ökad med 2 500 till 5 000 kronor. För bränsle, lyse och vatten beräknas ett från 100 000 till 115 000 kronor förhöjt belopp. De under anslagsposten till övriga utgifter upptagna delposterna till tvätt och renhållning, proviant till kostförbättring och proviant till intagna anses böra upptagas med resp. 20 000, 55 000 och 100 000 kronor, vilket innebär höjningar med resp. 3 000, 15 000 och 4 000 kronor. För att möjliggöra en intensifierad studie- och fritidsverksamhet vid anstalten förordas att för undervisning beräknas ett från 4 500 till 6 000 kronor förhöjt belopp. I anslutning till senast tillgängliga belastningssiffra föreslås ett belopp av 60 000 kronor till arbetspremier för handräckning, vilket innebär en uppräknig med 5 000 kronor. Till tjänstedräkt beräknas 3 500 kronor, varigenom delposten höjes med 500 kronor. Delposterna till kostnader för transport av intagna och kostnader för intagnas transport till domstol anses böra upptagas med oförändrat 5 000 resp. 2 500 kronor. Delposten till omkostnader för utskrivna

och permitterade föreslås sänkt med 3 000 kronor till 27 000 kronor. Anslaget uppföres alltså med 487 100 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 487 100 kronor.

116:o) *Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 144, s. 265—267), vilket innebär ökad medelsanvisning till lönerregleringar samt av departementschefen förordade arvoden till styrelsens ledamöter och förhöjt arvode till sekreteraren med tillsammans 3 866 kronor, till ersättning för tjänstgöring å obekvämt arbetstid med 1 000 kronor samt till höjning av det rörliga tillägget med 5 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	17 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	590
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	14 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	16 110

Summa kronor 49 400;

b) till *Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 49 400 kronor.

117:o) *Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 145, s. 267 och 268), vilket innebär en minskning av anslaget med 2 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 8 800 kronor.

118:o) Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: **Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 146, s. 268—270) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: **Avlöningar** för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 158 600 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 130 400 kronor.

Departementschefen anser erforderligt, att personalen förstärkes med en skötare i Ce 12, vilket påkallar en ökning av medelsanvisningen med 8 280 kronor. Den av 1952 års riksdag i anledning av propositionen nr 107/1952 beslutade löneregleringen för anstaltens överskötare, förste skötare och skötare föranleder ett ökat medelsbehov av 5 600 kronor. För att erhålla bättre överensstämmelse mellan belastning och anvisade belopp anses vidare anslagsposterna till ordinarie tjänstemän och rörligt tillägg böra uppräknas med 10 500 resp. 9 000 kronor samt anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal nedräknas med 12 000 kronor. Härtill kommer automatisk ökning av det rörliga tillägget med 6 800 kronor. Anslaget skulle alltså höjas med 28 180 kronor eller i runt tal 28 200 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	70 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 470
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	34 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	52 630
	Summa kronor 158 600;

b) till Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: **Avlöningar** för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 158 600 kronor.

119:o) Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: **Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 147,

s. 270 och 271), vilket innebär ökad medelsanvisning till reseersättningar med 300 kronor och till övriga utgifter med 16 200 kronor samt nedräkning av anslagsposten till expenser med 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 61 900 kronor.

120:o) *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 148, s. 271—276) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens alkoholistanstalt å Venngarn, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 534 900 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 434 900 kronor.

Departementschefen anser sig icke kunna biträda styrelsens ånyo framförda förslag om inrättande av en överläkarbefattning vid anstaltens sjukavdelning. F. n. uppbär anstaltens rådgivande psykiater arvode med 600 kronor för år jämte 115 kronor för varje vid anstalten avlagt besök under förutsättning att läkarens arbetstid vid besöket omfattar minst fem timmar. Anstalten har haft svårigheter att erhålla lämplig läkare för detta arvode. För att öka anstaltens möjligheter att i avsedd omfattning anlita psykiater förordas en höjning av årsarvodet till 720 kronor och av besöksarvodet till 135 kronor vid besök om minst fem timmar. Kostnadsökningen härför beräknas till 2 000 kronor. Styrelsens från föregående år upprepade förslag om inrättande av en ny assistenttjänst kan departementschefen icke biträda. I fråga om ekonomipersonalen förordas en utökning med ett ekonomibitråde, som föreslås placerad i Cg 4 samt erhålla lönetillägg på 15 kronor i månaden enligt av 1952 års riksdag antagna principer för lönegradsplacering av dylika biträden. Vad angår ersättningen till de av anstalten anlitade tandläkarna har någon överenskommelse ännu icke träffats. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles bestämma ersättningens storlek. Ingen höjning av icke-ordinarieposten beräknas för detta ändamål. Om så erfordras, förutsättes Kungl. Maj:t få medgiva erforderligt överskridande av anslagsposten. I likhet med vad som föreslagits beträffande svartsjöanstalten förordas att arvode tillerkännes ordföranden i styrelsen för alkoholistanstalten å Venngarn med 900 kronor om året och annan styrelseledamot med 20 kronor per sammanträde. Vad sålunda föreslagits påkallar en ökning av medelsanvisningen med 2 000 kronor för höjt psykiaterarvode, 5 748 kronor för en ny tjänst och 1 860 kronor för ersättning till styrelsens ledamöter. Härtill kommer för löne regleringar på grund

av riksdagens beslut i anledning av propositionerna nr 107 och 241/1952 cirka 12 500 kronor, för tjänstgöring på obekvämt arbetstid 6 000 kronor, för löneklassuppflyttningar 3 918 kronor samt för rörligt tillägg 67 500 kronor. Anslaget skulle alltså höjas med 99 526 kronor eller i runt tal 100 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ahlberg* (I: 118) och den andra inom andra kammaren av herr *Hagård m. fl.* (II: 159), i vilka hemställts, att riksdagen måtte dels bevilja ett anslag av 100 000 kronor till klinisk medicinsk alkoholforskning att ställas till det medicinska forskningsrådets förfogande och dels besluta att inrätta en överläkarts tjänst vid Venngarns alkoholistanstalt och härtill bevilja, utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit till psykiaterarvode vid denna anstalt, ett anslag av 15 040 kronor,

dels en inom andra kammaren av herr *Wallentheim* väckt motion (II: 318), vari, såvitt nu är i fråga, hemställts, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva, att särskilda lönetillägg må, räknat från och med den 1 juli 1952, utgå till direktör och assistenter vid statens anstalt å Venngarn,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Lindberg* väckt motion (II: 320), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att vid statens alkoholistanstalt å Venngarn skall inrättas en ny befattning såsom assistent i lönegrad Ce 22.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, hänvisas till motionerna II: 159, II: 318 och II: 320.

Utskottet. Under hänvisning till vad ovan under punkt 114 anförts kan utskottet icke heller tillstyrka ett bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva särskilda lönetillägg till direktör och assistenter vid Venngarns anstalten enligt yrkandet i motionen II: 318.

Utskottet har icke funnit anledning frångå sin i anledning av motionen II: 101 till 1951 års riksdag uttalade uppfattning, att kravet på en särskild assistenttjänst för den personliga och sociala omvårdnaden av vårdtagarna vid Venngarn, ehuru i och för sig beaktansvärt, bättre skulle tillgodoses genom inrättande av en befattning för social kurator. Det tidigare av anstaltsstyrelsen och socialstyrelsen åberopade skälet mot anställandet av en social kurator: svårigheten att finna sökande, torde i dagens konjunktur icke äga samma tyngd som tidigare. Utredning härutinnan bör i varje fall förebringas, innan ställning tages till yrkandet i motionen II: 320.

Såsom i motionerna I: 118 och II: 159 framhållits har i motionerna avsedda spørsmål behandlats av 1946 års alkoholistvårdsutredning och 1944

års nykterhetskommitté. Då de av dessa sakkunnigutredningar framlagda förslagen, vilka i allt väsentligt täcker motionärernas yrkanden, är föremål för Kungl. Maj:ts prövning, är utskottet icke berett att tillstyrka ifrågasvarande motioner.

Under åberopande av det anförda och då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran hemställer utskottet,

I. att motionen II: 318, i vad den avser förevarande anslag, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

II. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 118 och II: 159 samt II: 320

a) godkänna följande avlöningsstat för statens alkoholistanstalt å Venngarn, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	136 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	222 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	176 500
Summa kronor 534 900;	

b) till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 534 900 kronor.

121:o) *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 149, s. 276—278), vilket innebär ökad medelsanvisning till övriga expenser med 3 000 kronor, till underhåll av byggnader m. m. med 2 000 kronor, till inventarier med 16 000 kronor samt till utspisning med 19 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 394 800 kronor.

122:o) *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten.* Kungl. Maj:t har (punkt 150, s. 278 och 279) föreslagit riksdagen att till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 335 000 kronor.

Den av 1950 års riksdag beslutade ändringen av anstaltens huvudbyggnad

till sjukavdelning kommer att inom en snar framtid vara avslutad. Då bl. a. de sängliggande patienterna på intagnings- och sjukavdelningarna ej kan lämna avdelningarna, fordras långa transporter för att förse dem med mat och servis till måltiderna. Det föreslås därför, att serveringsrum inredes, ett i vardera avdelningen. Serveringsrummen avses för diskning och förvaring av servis för avdelningarna, utportionering av mat samt tillredning av mellanmål m. m. Enligt alkoholistvårdsutredningens förslag skulle badrum för medicinska bad inredas i huvudbyggnadens bottenvåning. Enär utredningens förslag i åtskilliga detaljer funnits böra ändras under arbetets gång, har emellertid detta badrum ej kommit till utförande. Det har nu befunnits lämpligare, att badrummet förläggas i anslutning till sjukavdelningen en trappa upp, varvid dock viss merkostnad uppkommer. Det sålunda framlagda förslaget anser sig departementschefen böra tillstyrka. Kostnaden för serveringsrummen och kostnadsökning för badrummet beräknas till sammanlagt 20 000 kronor. För vissa arbeten avseende bränslerummet förordas medelsanvisning med 7 000 kronor samt för arbeten å fasader m. m. med 38 000 kronor.

Utskottet, som under hösten 1952 avlagt besök vid Venngarn och därvid fått det allmänna intrycket att de av departementschefen föreslagna byggnadsarbetena är välbehövliga, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kronor.

123:o) **Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 151, s. 280 och 281) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens alkoholistanstalt å Haknäs, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 43 400 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 35 800 kronor.

Under anslaget till avlöningar vid statens alkoholistanstalt å Venngarn har föreslagits, att styrelsens ledamöter må komma i åtnjutande av ersättning för uppdragets fullgörande. Nämnda styrelse förvaltar även statens alkoholistanstalt å Haknäs. När styrelsen handlägger ärenden rörande haknäsanstalten, inträder emellertid två särskilt förordnade ledamöter i styrelsen. Till dessa anses ersättning böra utgå med 20 kronor per sammanträde. Medelsbehovet för detta ändamål för nästa budgetår beräknas till cirka 200 kronor, vilket belopp föreslås anvisat under förevarande anslag. För lönegrads- och löneklassuppflyttningar samt höjning av det rörliga tillägget beräknas sammanlagt 7 400 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *Wallentheim* väckt motion (II: 318) har, såvitt nu är i fråga, hemställts, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva, att särskilda lönetillägg må, räknat från och med den 1 juli 1952, utgå till assistenten vid statens anstalt å Haknäs.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet. Av skäl, som angivits under punkt 114 i detta utlåtande, kan utskottet icke tillstyrka yrkandet i motionen II: 318 i vad den avser förevarande anslag.

Kungl. Maj:ts förslag finner utskottet sig kunna tillstyrka.

Utskottet vill anmäla, att utskottet under hösten 1952 var i tillfälle att vid besök på Haknäs närmare studera förhållandena på anstalten.

Under återopande härav hemställer utskottet,

I. att motionen II: 318, i vad den avser förevarande anslag, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

II. att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens alkoholistanstalt å Haknäs, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	14 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	2 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	12 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	13 300

Summa kronor 43 400;

b) till *Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 43 400 kronor.

124:o) **Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 152, s. 281 och 282), vilket innebär en uppräkning av anslaget med 900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 27 800 kronor.

125:o) **Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 153, s. 282—284) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar av grunderna för statsbidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter och inackorderingshem för

alkoholister, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953, dels ock till Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 75 000 kronor. Departementschefen anser det nödvändigt att stimulera tillkomsten av nya vårdplatser. De nuvarande statsbidragens förmåga härtill har minskat i samma mån som byggnadskostnaderna stegrats. Intresse anses förefinnas på vissa håll att anordna nya vårdplatser. Det anses dock icke kunna förväntas, att dessa planer förverkligas, förrän statsbidragsbeloppen höjts i rimlig proportion till de stegrade kostnaderna. Sedan gällande bidrag fastställdes år 1944 torde byggnadskostnaderna ha stigit med genomsnittligt cirka 75 procent. Departementschefen föreslår en höjning av anordningsbidragen med omkring 50 procent av de nu gällande beloppen. Statsbidraget anses sålunda böra höjas till, för vårdplats vid erkänd alkoholistanstalt högst 4 500 kronor vid nybyggnad och högst 3 500 kronor i annat fall samt för vårdplats vid inackorderingshem högst 2 300 kronor vid nybyggnad och högst 1 700 kronor i annat fall. För nästa budgetår räknar departementschefen med 30 nya vårdplatser vid alkoholistanstalter och lika många platser vid inackorderingshem. Det f. n. aktuella medelsbehovet å anslaget beräknas i enlighet härmed till i runt tal 60 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 angivna ändringar av grunderna för statsbidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter och inackorderingshem för alkoholister, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953;

b) till *Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

126:o) **Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 154, s. 285—290) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar av grunderna för bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m., att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953, dels ock till Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 650 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 510 000 kronor.

Tidigare har under en följd av år till erkända alkoholistanstalten Lille-

gården, utöver sedvanliga driftbidrag, utgått ett fast årligt bidrag med 11 600 kronor, avsett att täcka särskilda kostnader för anstaltens familjevårdsverksamhet. Då denna anstalt är en av dem, som för innevarande budgetår beviljats garanti- och beläggningsbidrag med maximala belopp, förordas, att Kungl. Maj:t utverkar riksdagens bemyndigande att bevilja ett dylikt fast bidrag jämväl för budgetåret 1953/54, därest driftresultatet vid anstalten skulle giva anledning därtill. Under föregående anslag har räknats med högst 30 nya vårdplatser vid de allmänna alkoholistanstalterna under nästa budgetår. Det anses dock icke sannolikt, att driftbidrag kommer att kunna utgå för samtliga dessa platser under hela budgetåret. Med hänsyn härtill samt med ledning av tillgängliga uppgifter om antalet f. n. godkända vårdplatser och antalet vård dagar uppskattas medelsbehovet för ifrågasvarande driftbidrag till 3 365 000 kronor. Det föreslås att traktamentet till s. k. farliga alkoholister och andra, för vilka vårdkostnaden m. m. helt bestrides av staten, bestämmes till samma belopp, som gäller vid tillfälligt omhändertagande m. m. av alkoholister eller 5 kronor för dygn. Medelsbehovet för ersättning för vård av ifrågasvarande kategori av alkoholister beräknas till 175 000 kronor.

Inackorderingshemmen för omhändertagande av alkoholister under fritiden anser departementschefen vara en vårdform, som i vissa fall utgör ett så fördelaktigt alternativ till anstaltsvården i egentlig bemärkelse, att främjandet av verksamheten framstår såsom synnerligen berättigat. Genom att den vårdbehövande kan fortsätta sitt arbete under tiden för omhändertagandet och upprätthålla kontakten med sin familj, är denna vårdform mindre ingripande än intagning på en alkoholistanstalt. Dessa omständigheter torde även underlätta vederbörandes anpassning i samhället efter utskrivningen. Vårdresultatet har ofta varit anmärkningsvärt gott. Även ur ekonomisk synpunkt erbjuder vårdformen fördelar framför anstaltsvården. Vid bedömandet av om en person skall intagas på inackorderingshem anses uteslutande hans behov av vård böra vara avgörande. Den nuvarande begränsningen av rätten till beläggningsbidrag för endast vissa kategorier av alkoholister anses därför icke sakligt berättigad. På grund härav tillstyrkes, att inackorderingshemmen må åtnjuta statsbidrag även för andra där intagna obemedlade eller mindre bemedlade personer, som ställts under övervakning enligt alkoholistlagen.

Anordnandet av nya inackorderingshem planeras på flera platser i landet. De nuvarande driftbidragens låga belopp torde emellertid utgöra ett hinder för realiserandet av dessa planer. En höjning av bidragsbeloppen anses därför utgöra en förutsättning för tillkomsten av nya inackorderingshem. Det anses befogat, att driftbidragen till inackorderingshemmen liksom till alkoholistanstalterna utgår med dels ett garantibidrag och dels ett beläggningsbidrag, och förordas, att garantibidraget bestämmes till högst 4 kronor för dag och godkänd vårdplats. Beläggningsbidraget föreslås skola bestämmas

till högst 3 kronor för dag och inackorderad person, som avses i 52 § alkoholistlagen, och högst 2 kronor för dag och person i övriga fall. Det förutsättes emellertid liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera i särskild ordning fastställa de för varje inackorderingshem erforderliga bidragsbeloppen.

Under föregående anslag har räknats med 30 nya vårdplatser vid inackorderingshem under budgetåret 1953/54. Med hänsyn härtill och till ökade kostnader i anledning av de föreslagna ändrade grunderna för driftbidragen uppskattas medelsbehovet för inackorderingshemmen till 100 000 kronor, innebärande en höjning med 65 000 kronor.

Av skäl, som för inackorderingshemmens del åberopats till stöd för en utvidgning av de kategorier vårdbehövande, för vilka statsbidrag må kunna utgå, förordas en motsvarande utvidgning beträffande familjevården. Enär skillnaden mellan bidragsbeloppen för å ena sidan personer, som avses i 52 § alkoholistlagen, och å andra sidan övriga omhändertagna, anses böra motsvara vårdavgiften på allmän alkoholistanstalt, vilken numera utgör 1 krona, föreslås, att familjevårdsbidraget bestämmes till högst 3 kronor (nu 2:50) resp. högst 2 kronor. Medelsbehovet för ändamålet beräknas till 10 000 kronor. Det sammanlagda anslagsbehovet skulle i enlighet härmed komma att uppgå till 3 650 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 angivna ändringar av grunderna för bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m., att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953;

b) till *Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 650 000 kronor.

127:o) **Tillfälligt omhändertagande av alkoholist m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 158, s. 291 och 292), vilket innebär en ökning av anslaget med 20 000 kronor med hänsyn till belastningen och ökade resekostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälligt omhändertagande av alkoholist m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kronor.

128:o) **Resekostnader vid intagning å allmän alkoholistanstalt.** Kungl. Maj:t har (punkt 159, s. 292—294) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar av grunderna för statsbidrag

till resekostnader vid intagning av alkoholister, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953, dels ock till Resekostnader vid intagning å allmän alkoholistanstalt för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

Anslaget, som för innevarande budgetår uppförts under rubriken Resor vid tvångsinternering av alkoholister, är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Den i gällande kungörelse stadgade begränsningen av statsbidragsrätten till att avse resekostnader endast för tvångsintagna alkoholister kan otvivelaktigt vara ägnad att föranleda tvångsingripande i fall, där sådant icke är sakligt påkallat. Ju mindre tvång som behöver tillgripas för att förmå den som behöver anstaltsvård att frivilligt söka sådan, desto större utsikter anses föreligga för att den intagne själv skall vara positivt intresserad av ett så gott vårdresultat som möjligt. Rätten till statsbidrag anses därför böra utformas på sådant sätt, att kommunerna uppmuntras att i första hand förmå den vårdbehövande till frivillig intagning. Departementschefen förordar av detta skäl, att kommunernas rätt till statsbidrag för resekostnader i samband med intagning å allmän alkoholistanstalt utvidgas att avse även frivilligt intagna personer. Begränsningen av bidragsrätten beträffande farliga m. fl. alkoholister, som frivilligt ingått på anstalt före intagningsförordnandets meddelande, föreslås i detta sammanhang skola upphävas. Kostnaderna för alla resor i samband med internering på alkoholistanstalt föreslås få bestridas med statsmedel. Med hänsyn till den låga belastningen å anslaget under de två senaste budgetåren och till osäkerheten, i vilken utsträckning den föreslagna utvidgningen av statsbidragsrätten kan komma att påverka medelsbehovet, föreslås, att anslaget för nästa budgetår upptages med oförändrat 50 000 kronor. Vid bifall till de av departementschefen förordade förslagen anses anslaget i fortsättningen böra redovisas under rubriken Resekostnader vid intagning å allmän alkoholistanstalt.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 angivna ändringar av grunderna för statsbidrag till resekostnader vid intagning av alkoholister, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953;

b) till *Resekostnader vid intagning å allmän alkoholistanstalt* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

129:o) **Vissa kostnader för vård av alkoholister.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 160, s. 294 och 295), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, och under erinran att möjligheten för kommun att erhålla bidrag eller ersättning för vårdkostnad, som skall bestridas från förevarande anslag, föreslås utsträckt att avse även frivilligt intagna vårdbehövande samt att anslaget, som för innevarande budgetår uppförts under rubriken Interneringskostnader i vissa fall, i fortsättningen anses böra upptagas under rubriken *Vissa kostnader för vård av alkoholister*, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 angiven ändring av grunderna för statsbidrag till vissa kostnader för vård av alkoholister, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953;

b) till *Vissa kostnader för vård av alkoholister* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

130:o) **Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 161, s. 295—297) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för länsnykterhetsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 399 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 310 000 kronor.

Årsarvodena till ordförande och vissa andra ledamöter i länsnykterhetsnämnderna förordas höjda, vilket föranleder en ökad medelsanvisning för detta ändamål med 3 000 till 27 000 kronor. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera i vanlig ordning fastställa arvodesbeloppen i varje särskilt fall. Till vikarier och skrivhjälp upptages under icke-ordinarieposten ett med 5 000 kronor förhöjt belopp. Vad sålunda föreslagits påkallar en ökning av medelsanvisningen med 3 000 kronor för arvodesreglering och 5 000 kronor för vikarier och skrivhjälp. Härtill kommer en automatisk utgiftstegring med i runda tal 47 000 kronor för lönerogringar, 5 600 kronor för löneklassuppflyttningar och 28 400 kronor för rörligt tillägg. Totalt skulle alltså anslaget höjas med 89 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för länsnykterhetsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	34 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	270 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	94 800

Summa kronor 399 000;

b) till *Länsnykterhetsnämnderna*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 399 000 kronor.

131:o) **Länsnykterhetsnämnderna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 162, s. 297 och 298), vilket innebär ökad medelsanvisning under posten till reseersättningar med 2 000 kronor samt under posten till expenser, hyror m. m. med likaledes 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsnykterhetsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 145 000 kronor.

132:o) **Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 163, s. 298—300) föreslagit riksdagen att till Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 382 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 382 000 kronor.

Departementschefen föreslår en ökning av understödet för utgivande av Tidskrift för nykterhetsnämnderna m. m. med 500 kronor och att anslaget därför uppräknas med nämnda belopp.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehäft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lindahl m. fl.* (I: 31) och den andra inom andra kammaren av herrar *Allard* och *Jansson* i Hällefors (II: 46), i vilka föreslås, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t hemställa, att en utredning måtte verkställas angående eftervården av alkoholistklientelet och att förslag därefter snarast möjligt framläggas till riksdagen om åtgärder för avhjälpandet av de brister, som f. n. vidlåder eftervården.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, hänvisas till motionen I: 31.

Utskottet — som redan i fjol under punkt 44 i sitt utlåtande nr 2 framhöll önskvärdheten av att frågan om understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl. blev föremål för närmare prövning, varvid särskilt borde beaktas att största möjliga likställighet i avseende å förmånerna åstadkommes mellan olika kategorier anstaltsvårdade — har under punkt 37 i

sitt av innevarande års riksdag godkända utlåtande nr 2 funnit angeläget, att en av chefen för justitiedepartementet med chefen för socialdepartementet överenskommen utredning av frågan om skydds- och hjälpverksamheten bedrivs med skyndsamhet.

Även om utskottet sålunda i princip delar motionärernas uppfattning om behovet av effektivare eftervård av alkoholistvårdsklientelet, framgår också av det anförda, att utskottet icke kan tillstyrka den i motionerna avsedda utredningen, vilken — med bortseende från behovet av bättre eftervård åt andra anstaltsvårdade — endast skulle avse från alkoholistanstalterna försökspermittierade och utskrivna. Utskottet anser det emellertid värt att tagas under övervägande, om icke den av utskottet ovan nämnda, i utlåtandet nr 2 tillstyrkta utredningen borde vidgas till att omfatta även alkoholistvårdsklientelet.

Under återopande av det anförda får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

a) att riksdagen må till *Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 382 500 kronor;

b) att motionerna I:31 och II:46 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

133:o) **Bidrag till övervakning enligt alkoholistlagen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 164, s. 300), vilket innebär en ökning av anslaget med 3 000 kronor med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till övervakning enligt alkoholistlagen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 38 000 kronor.

134:o) **Bidrag till Stockholms stadsmission för viss alkoholistvårdande verksamhet. Bidrag till sällskapet Länkarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 165 och 166, s. 301 och 302), vilka innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1953/54 anvisa anslag till

a) *Bidrag till Stockholms stadsmission för viss alkoholistvårdande verksamhet* med 10 000 kronor;

b) *Bidrag till sällskapet Länkarna* med 5 000 kronor.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

135:o) **Överståthållarämbetet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 167, s. 303—307) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för överståthållarämbetet vidtaga den ändringen,

att en tjänst som kontorist i Ca 13 och 7 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 upptages samt en tjänst som kanslibitråde i Ca 11 uteslutes, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för överståthållarämbetet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Överståthållarämbetet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 550 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 650 000 kronor.

Departementschefen tillstyrker, att räkenskapsavdelningen förstärkes med ett skrivbiträde samt att för nästa budgetår anställs en tillfällig arbetskraft för biträde vid handläggningen av naturalisationsärenden m. m. Vidare föreslås att 7 icke-ordinarie kontorsbiträden konstitueras till ordinarie samt att en e. o. kontoristtjänst ordinariesättes och en ordinarie kanslibitradestjänst indrages. Arvodet till militärassistenten föreslås höjt med 1 800 kronor. Vad angår skatteavdelningen tillstyrkes, att vid taxeringsavdelningen anställs ytterligare en amanuens. Vidare förordas en provisorisk uppdelning av förortstaxeringskontoret i två taxeringskontor samt att för ändamålet anställs en kansliskrivare i Cg 15. Ytterligare två biträden för skriv- och kontorsgöromål anses böra anställas.

Vid bifall till vad sålunda föreslagits fordras en höjning av anslaget med i runt tal 19 000 kronor för förstärkning av kansliavdelningarnas personal, 42 100 kronor för personalökning inom skatteavdelningen samt i runt tal 1 400 kronor för lönerogleringar vid kansliavdelningarna. Den automatiska utgiftstegringen beräknas för kansliavdelningarna till cirka 9 600 kronor för uppflyttning av byråsekreterare m. fl., 5 000 kronor för höjt representationsbidrag till överståthållaren, 4 900 kronor för uppflyttningar i reglerad befordringsgång, 4 600 kronor för löneklassändringar och 167 300 kronor för den allmänna lönehöjningen samt för skatteavdelningen till 76 400 kronor för uppflyttning av byråsekreterare m. fl., 29 600 kronor för uppflyttningar i reglerad befordringsgång samt 397 300 kronor för den allmänna lönehöjningen och justering av den personliga lönefyllnaden för förste taxeringsinspektören. Kostnaden för den av 1952 års höstriktsdag beslutade löneflyttningen beräknas till 29 400 kronor för kansliavdelningarna samt till 113 400 kronor för skatteavdelningen. Anslaget skulle alltså höjas med 900 000 kronor.

I anledning av förslagen anses personalförteckningen böra ändras på det sätt, att en tjänst som kontorist i Ca 13 och 7 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 upptages samt en tjänst som kanslibitråde i Ca 11 uteslutes.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för överståthållarämbetet vidtaga den ändringen, att en

tjänst som kontorist i Ca 13 och 7 kontorsbiträdestjänster i Ca 8 upptages samt en tjänst som kanslibitråde i Ca 11 utslutes;

b) fastställa följande avlöningsstat för överståthållarämbetet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till överståthållaren och underståthållaren, <i>förslagsvis</i>	55 800
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 174 100
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	12 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	721 200
5. Representationsbidrag till överståthållaren	20 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 566 900
	Summa kronor 4 550 000;

c) till *Överståthållarämbetet*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 550 000 kronor.

136:o) **Överståthållarämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168, s. 307 och 308), vilket innebär ökad medelsanvisning till expenser för kansliavdelningarna med 18 000 kronor och för skatteavdelningen med 8 000 kronor samt minskad medelsanvisning för kansliavdelningarna under anslagsposten till sjukvård m. m. med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Överståthållarämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 425 000 kronor.

137:o) **Länsstyrelserna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 169, s. 308—311) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för länsstyrelserna uppföra ytterligare 20 kontorsbiträden i Ca 8, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för länsstyrelserna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Länsstyrelserna: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 37 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 31 500 000 kronor. I propositionen nr 155 till 1952 års riksdag har uppdragits riktlinjer för

en omorganisation av länsstyrelserna, vilken trätt i kraft den 1 januari 1953. Enligt dessa riktlinjer skulle det vara möjligt att inom länsstyrelserna åstadkomma en decentralisering av ärendena till lägre personal. Behovet av mera kvalificerade befattningshavare skulle med undantag för taxeringssektionerna härigenom i stort sett kunna hållas inom ramen för den befintliga personalkadern, oaktat att ett sedan länge uppdämt personalbehov förelåg. Det har vid den närmare utformningen inom inrikesdepartementet av personalorganisationen visat sig möjligt att successivt nedbringa antalet icke-ordinarie länsnotarier med cirka 20 och icke-ordinarie landskanslistor på landskontoren med omkring 30 samt att i deras ställe anställa kvalificerade biträden. Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången för biträden med skriv- och kontorsgöromål anses ytterligare 20 extra ordinarie sådana biträden fr. o. m. nästa budgetår böra erhålla ordinarie tjänster i Ca 8. Vad härefter angår anslagsbehovet har vid beräkningen därav tagits hänsyn till den uppräknig, som föranledes av förslagen i propositionerna 241 och 245 till 1952 års riksdag, samt till att civilbefälhavarna under nästa budgetår får fortsatt tillgång till kvalificerade föredragande. För avlöningar till landshövdingarna anses böra avses oförändrat 660 000 kronor. Till avlöningar till övriga tjänstemän å ordinarie stat föreslås upptaget ett belopp av 13 500 000 (+ 3 250 000) kronor. Medelsbehovet för avlöningar till tjänstemän å övergångsstat kan beräknas till oförändrat 260 000 kronor.

Under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, anses fr. o. m. nästa budgetår böra upptagas en särskild post till arvoden åt vägtrafikombud. Kostnaderna för dem bestrides f. n. från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. På Kungl. Maj:t föreslås få ankomma att utfärda närmare bestämmelser om beräkning av arvodena. Till ersättning till sakkunniga för biträde vid utredningar m. m. anses böra anvisas 115 000 (+ 17 000) kronor. För ersättning till militärassistenter beräknas 83 500 kronor, vilket innebär en höjning av posten med 12 000 kronor. Kostnaderna för ersättning till inkvarteringschefer uppskattas till oförändrat 10 500 kronor. Posten till ersättning till vägtrafikombud upptages till 65 000 kronor. Anslagsposten i dess helhet skulle alltså uppgå till 274 000 (+ 94 000) kronor. Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptages till 10 250 000 (— 2 000 000) kronor. Därvid har räknats med att den nuvarande kostnaden för länsstyrelsernas priskontor skall kunna nedbringas från ca 950 000 kronor till omkring 500 000 kronor och att en viss minskning av bränslekontorens personal skall kunna komma till stånd. För särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän (representationsbidrag till landshövdingarna) beräknas 252 000 (+ 117 000) kronor, medan anslagsposten till tilläggförmåner till befattningshavare på äldre stat bör minskas med 3 000 kronor till 16 000 kronor. För rörligt tillägg erfordras 11 797 000 (+ 4 051 000) kronor. Anslaget bestämmes alltså till 37 000 000 (+ 5 500 000) kronor.

I anledning av förslagen anses på personalförteckningen böra uppföras ytterligare 20 kontorsbiträden i Ca 8.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Svensson* (I: 256) och den andra inom andra kammaren av herrar *Löfgren* och *Nilsson* i Svalöv (II: 319) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i personalförteckningen för länsstyrelserna skall uppföras ytterligare en tjänst i Ca 32 vid landskansliet i Malmöhus län, varvid en länsassessor-tjänst å övergångsstat i Ca 30 indrages.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 319.

Utskottet. Då länsstyrelsernas nuvarande personalorganisation samt lönegradsplaceringen för flertalet av deras befattningshavare varit föremål för riksdagens prövning så sent som i fjol, kan utskottet icke tillstyrka yrkandet i motionerna I: 256 och II: 319.

På grund härav får utskottet, som icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag än att utskottet till rättelse av förelupen felräkning nedsatt posten till rörligt tillägg med 9 000 kronor, hemställa, att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 256 och II: 319

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för länsstyrelserna uppföra ytterligare 20 kontorsbiträden i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för länsstyrelserna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till landshövdingarna, <i>förslagsvis</i>	660 000
2. Avlöningar till övriga tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	13 500 000
3. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	260 000
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:	
a. Ersättning till sakkunniga för biträde vid utredningar m. m., <i>förslagsvis</i>	115 000
b. Ersättning till militärassistenter, <i>förslagsvis</i>	83 500
c. Ersättning till inkvarteringschefer, <i>förslagsvis</i>	10 500
d. Ersättning till vägtrafikombud	65 000
	274 000

5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	10 250 000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän (representationsbidrag till landshövdingarna), <i>förslagsvis</i>	252 000
7. Tilläggsförmåner åt befattningshavare å äldre stat, <i>förslagsvis</i>	16 000
8. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	11 788 000
	Summa kronor 37 000 000;

c) till *Länsstyrelserna*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 37 000 000 kronor.

138:o) *Länsstyrelserna*: *Sjukvård m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 170, s. 311), vilket innebär en med 15 000 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna*: *Sjukvård m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 195 000 kronor.

139:o) *Länsstyrelserna*: *Reseersättningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 171, s. 312), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 100 000 kronor med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna*: *Reseersättningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 850 000 kronor.

140:o) *Länsstyrelserna*: *Expenser*. Kungl. Maj:t har (punkt 172, s. 312 och 313) föreslagit riksdagen att till *Länsstyrelserna*: *Expenser* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 5 290 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 565 000 kronor.

Kostnaderna för de ändamål, för vilka länsstyrelserna beräknat medel, har enligt länsstyrelsernas egna uppgifter under de två senast förflutna budgetåren uppgått till ca 3 700 000 resp. 4 700 000 kronor. Departementschefen anser, att för nästa budgetår bör beräknas 4 709 000 kronor, varav 850 000 kronor för bränsle, lyse och vatten, 3 700 000 kronor till övriga expenser för eget behov och 159 000 kronor till expenser för annat än eget behov. Till anskaffande av s. k. fönsterkuvert för försändande till de skattskyldiga av debetsedlar samt tryckning genom postverkets försorg av anställningskort, uppbörds kort och debetsedlar beräknas i runt tal 400 000 kronor. För bestridande av vissa kostnader för landshövdingarnas tjänstebostäder m. m. upptages ett belopp av 140 000 kronor. Till kurser för utbildning av landskanslistor m. fl. beräknas i runt tal 37 000 kronor. Här-

jämte anses liksom för innevarande budgetår böra anvisas 1 000 kronor till studiekonferenser för landsstatstjänstemän. Till bestridande av kostnader för länsstyrelsernas antagningsnämnd upptages 3 000 kronor.

Utskottet har från inrikesdepartementet mottagit en promemoria angående under budgetåret 1951/52 anvisade och förbrukade medel för möblering av vissa residens m. m., vilken utvisar att under sagda budgetår för ändamålet av Kungl. Maj:t anvisats tillhopa 413 000 kronor. Med hänsyn till denna höga siffra finner utskottet önskvärt, att ifrågakostnader framdeles specificeras i statsverkspropositionen. Då departementschefen för nästa budgetår räknat med ett till 140 000 kronor minskat behov för motsvarande ändamål och Kungl. Maj:ts förslag i övriga delar icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna: Expenser* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 5 290 000 kronor.

141:o) *Länsstyrelserna: Publikationstryck*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 173, s. 314), vilket innebär en uppräkningsanslag med 20 000 kronor med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna: Publikationstryck* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

142:o) *Landsfogdarna m. fl.: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 174, s. 314—317) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för landsfogdarna m. fl. upptaga ytterligare en tjänst såsom biträdande landsfogde i Ce 33 och avföra en assistenttjänst i Ce 27, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för landsfogdarna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Landsfogdarna m. fl.: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 310 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 095 000 kronor.

Departementschefen förordar, att i Västerbottens län inrättas en tjänst såsom biträdande landsfogde i utbyte mot en tjänst såsom landsfogdeassistent. Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän anses för nästa budgetår böra uppföras med 420 000 (+ 45 000) kronor. Vad angår anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal beräknas sammanlagt 185 000 kronor för avlöning av biträdande landsfogdar och fasta assistenter. Med hänsyn till den uppflyttning av sex tjänster såsom biträdande landsfogde från 30 till 33 lönegraden och 3 fasta assistenttjänster i Ce 25 till Ce 27, som beslutats av 1952 års riksdag, ökas emellertid medelsbehovet under posten med i runt tal 10 000 kronor. Vid bifall till förslaget om utbyte av en assistenttjänst mot en tjänst såsom biträdande landsfogde skulle härjämte erfordras cirka 5 000 kronor. Medelsbehovet för aspirant-

organisationen uppskattas till 240 000 kronor. För arvoden åt tingsnotarier under tjänstgöring på landsfogdeexpedition anses slutligen — såsom för innevarande budgetår — böra upptagas ett belopp av 20 000 kronor. Den under posten erforderliga sammanlagda medelsanvisningen skulle alltså uppgå till oförändrat 460 000 kronor. För rörligt tillägg beräknas 430 000 (+ 170 000) kronor. Anslaget bestämmes alltså till 1 310 000 (+ 215 000) kronor.

På personalförteckningen anses fr. o. m. nästa budgetår böra upptagas ytterligare en tjänst såsom biträdande landsfogde i Ce 33 och avföras en assistenttjänst i Ce 27.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för landsfogdarna m. fl. upptaga ytterligare en tjänst såsom biträdande landsfogde i Ce 33 och avföra en assistenttjänst i Ce 27;

b) fastställa följande avlöningsstat för landsfogdarna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	420 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	460 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	430 000

Summa kronor 1 310 000;

c) till *Landsfogdarna m. fl.*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 310 000 kronor.

143:o) **Landsfogdarna m. fl.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 175, s. 317 och 318), vilket innebär ökad medelsanvisning till sjukvård m. m. med 500 kronor, till reseersättningar med 40 000 kronor samt till expenser med 3 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsfogdarna m. fl.*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 244 000 kronor.

144:o) **Häradsskrivarna m. fl.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 177, s. 318), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 50 000 kronor, avseende anslagsposten till expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsskrivarna m. fl.*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 060 000 kronor.

145:o) **Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 178, s. 319 och 320) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen föreslagna ändringar i personalförteckningen över landsfiskalerna m. fl., dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 17 100 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 14 130 000 kronor.

Antalet ordinarie kontorsbiträden i Ca 8 föreslås minskat med 7. Fr. o. m. nästa budgetår anses två ordinarie landsfiskalstjänster böra överföras till övergångsstat till följd av innehavarens sjukdom. Den i Solna landsfiskalsdistrikt placerade, nu vakanta tjänsten såsom militäråklagare i Ca 27 föreslås fr. o. m. nästa budgetår skola ersättas med en tjänst som extra ordinarie landsfiskal i Ce 27, då innehavaren av tjänsten är avsedd att vara biträde åt landsfiskalen i distriktet. Slutligen anses till landsfiskalsorganisationen lämpligen böra överföras landsfiskalstjänsten i Bodens distrikt, vilken är upptagen i lönegrad Ca 31. Beträffande beräkningen av det under anslaget för nästa budgetår erforderliga medelsbehovet anses posten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat böra upptagas till 6 200 000 (— 210 000) kronor. Till avlöningar till icke-ordinarie personal anses böra anvisas 4 800 000 (+ 860 000) kronor. Anslagsposten till arvoden till landsfiskalselever m. fl. beräknas till 400 000 (+ 15 000) kronor. För rörligt tilllägg erfordras 5 720 000 (+ 2 305 000) kronor. I ersättning från städerna Trollhättan, Karlskoga och Mölndal kan antagas komma att inflyta 20 000 kronor. Anslaget bestämmes alltså till 17 100 000 (+ 2 970 000) kronor.

I anledning av förslagen anses på personalförteckningen fr. o. m. nästa budgetår böra uppföras en landsfiskalstjänst i Ca 31 och en tjänst som extra ordinarie landsfiskal i Ce 27 samt avföras en landsfiskalstjänst i Ca 27 och 7 tjänster som kontorsbiträde i Ca 8. Till övergångsstat föreslås vidare överförda två landsfiskalstjänster i Ca 27.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Lindahl* och *Eric Ericson* (I: 145) och den andra inom andra kammaren av herr *Andersson* i Mölndal *m. fl.* (II: 172), har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att städerna Trollhättan, Karlskoga och Mölndal icke skall utgiva bidrag till kostnaderna för landsfiskalsorganisationen i nämnda städer.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 172.

Över motionerna har, efter hemställan från utskottet, *Svenska stadsförbundet* och *statskontoret* avgivit yttranden.

Stadsförbundets styrelse har framhållit, att bidragsskyldigheten för

ifrågavarande tre städer visserligen grundas på särskilda åtaganden från städernas sida, men att en sådan bidragsskyldighet numera ur allmänna rättvisesynpunkter synes föga befogad. Styrelsen tillstyrker därför det av motionärerna framlagda förslaget att städerna Trollhättan, Karlskoga och Mölndal i fortsättningen skall befrias från bidrag till kostnaderna för landsfiskalsorganisationen.

Statskontoret har anfört följande.

»Av de propositioner, genom vilka förslag om angivna städers anslutning till landsfiskalsorganisationen förelades riksdagen (prop. 1941:22 sid. 6 o.f., 1943:298 sid. 6 o.f. och 1945:235 sid. 34), framgår att åklagarmyndigheten i de tre städerna utövades av där anställda stadsfiskaler, vilka tjänster genom organisationsändringen kunde indragas, att anslutningen innebar fördelar för städerna samt genom stadsfiskalstjänsternas försvinnande direkta besparingar för dessa, vilket motiverade bidrag från städerna till statens kostnader för organisationen, att den förutsatta medverkan från städernas sida torde ha utgjort förutsättning för den avsedda organisationens genomförande, samt att stadsfullmäktige i städerna för vederbörande stads del godkänt den föreslagna anordningen med de förpliktelser denna medförde.

De fördelar, som inbegripandet i landsfiskalsorganisationen medfört för berörda städer, vilka samtliga äro av den storleksordning att de enligt 1940 års principbeslut om ny landsfiskalsorganisation skulle ha utgjort egna åklagardistrikt, framträda ännu mer efter de förändringar, som sedermera inträtt i fråga om åklagarväsendet. Såsom riksåklagarämbetet framhållit i yttrande över 1947 års landsfiskalsutrednings betänkande har den nya processordningen betydligt fullständig omvälvning av åklagarverksamheten. I städerna hade i samband med reformen stadsfiskalskårens numerär fördubblats och påginge utbyggnader av kåren alltjämt. Vidare må erinras att statsverkets kostnader för landsfiskalsorganisationen i de distrikt, till vilka här avsedda städer höra, starkt ökat. I distrikten finnas numera vid sidan av landsfiskalen särskilda utmätningmän. Vidare har i vart och ett av dessa distrikt inrättats en tjänst som extra ordinarie landsfiskal i Ce 27 (föret benämnd biträdande landsfiskal). Statskontoret kan alltså ej finna skäl föreligga för att städerna nu skulle befrias från sina åtaganden i berörda hänseenden. Genom beslut den 7 mars 1952 har Kungl. Maj:t ock lämnat utan åtgärd en ansökan av Trollhättans stad om befrielse från bidragsskyldigheten. En omprövning av bidragsskyldigheten torde böra upptagas först i samband med ställningstagandet till den större frågan om förstäligheten av polis- och åklagarväsendet. Enligt statskontorets mening bör förevarande motion därför ej föranleda någon riksdagens åtgärd.»

Med skrivelse den 20 mars 1953 har inrikesdepartementet överlämnat en promemoria, enligt vilken en landsfiskal, som efter barnförklanning drabbats av invaliditet, från och med den 1 juli 1953 bör överföras å övergångsstat, varefter han kan tjänstgöra som utmätningssman på annat håll inom landsfiskalsorganisationen. I skrivelsen hemställes därför, att ytterligare en landsfiskalstjänst i Ca 27 eller sålunda tre tjänster överföres till övergångsstat.

Utskottet ansluter sig till den i motionerna I: 145 och II: 172 samt av svenska stadsförbundets styrelse uttalade uppfattningen, att bidragsskyldigheten till landsfiskalsorganisationen för städerna Trollhättan, Karlskoga och Mölndal numera ur allmänna rättvisesynpunkter framstår som föga befogad. Emellertid grundas bidragsskyldigheten på godkännanden av stadsfullmäktige i de tre städerna. Det synes utskottet under sådana omständigheter erforderligt, att en avveckling av bidragsskyldigheten föregås av förhandlingar, bl. a. syftande till att säkerställa vederbörande tjänstemäns behov av lokaler och utrustning, som nu tillhandahålles av städerna. Då det synes böra ankomma på Kungl. Maj:t att föranstalta om härför erforderliga åtgärder, förordar utskottet att riksdagen hemställer, att Kungl. Maj:t efter den utredning, som må befinnas påkallad, underställer 1954 års riksdag de förslag rörande befrielse för städerna Trollhättan, Karlskoga och Mölndal, som framkommer vid de av utskottet förordade förhandlingarna.

Mot Kungl. Maj:ts förslag har utskottet icke funnit anledning till erinran. Med anledning av innehållet i inrikesdepartementets skrivelse den 20 mars 1953 förordar utskottet, att ytterligare en landsfiskalstjänst i Ca 27 eller sålunda tre tjänster överföres till övergångsstat.

Under återopandande av det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må

I. a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen över landsfiskalerna m. fl., som angivits i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 och av utskottet;

b) godkänna följande avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	6 200 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 800 000
3. Arvoden till landsfiskalselever m. fl., <i>förslagsvis</i>	400 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	5 720 000
	Summa kronor 17 120 000;

Särskilda uppbördsmedel.

Ersättning från Mölndals, Trollhättans och Karlskoga städer	20 000
	Summa 17 100 000;

c) till *Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 17 100 000 kronor;

II. i anledning av motionerna I: 145 och II: 172 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anfört.

146:o) **Landsfiskalerna m. fl.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 179, s. 320 och 321), vilket innebär ökad medelsanvisning med 280 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsfiskalerna m. fl.: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 865 000 kronor.

Polisväsendet.

147:o) **Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 191, s. 330—334) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 653 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 529 000 kronor.

Departementschefen beräknar medel för en tillfällig förstärkning med två arvodesanställda kontorsbiträden under nästa budgetår för avarbetande av balansen på personregistret. I syfte att giva anstalten möjlighet att därutöver i ökad utsträckning anlita skrivhjälp förordas en uppräkningspost av anslaget med 5 000 kronor. Till ersättningar åt av anstalten anlitade experter beräknas ett belopp av 8 000 (+ 1 600) kronor. Då denna delpost visat sig svår att på förhand uppskatta föreslås, att den brytes ut ur icke-ordinarieposten till en särskild, av Kungl. Maj:t maximerad anslagspost. Anslaget skulle i enlighet härmed uppräknas med 10 400 kronor på grund av redan genomförda löneregleringar. För lönegradsuppflyttning av ett laboratoriebiträde beräknas 800 kronor. I det föregående har ökningen för skrivhjälp och experter angivits till 5 000 resp. 1 600 kronor. För de två tillfälliga kontorsbiträdena beräknas ett belopp av 15 000 kronor. Slutligen uppräknas anslaget till följd av löneklassuppflyttningar, ökat rörligt tillägg m. m. med 91 200 kronor. Totalökningen på anslaget blir således 124 000 kronor.

Under innevarande budgetår har Kungl. Maj:t, i likhet med vad som tidigare skett under en följd av år, medgivit, att vid anstalten finge för bestyr med det centrala passregistret finnas anställd viss tillfällig biträdespersonal. Då Kungl. Maj:t jämväl under nästa budgetår anses böra ha samma möjlighet att anställa dylik personal, föreslås att anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal uppföres förslagsvis.

Utskottet finner sig kunna godtaga Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	160 000
2. Ersättningar till experter, <i>förslagsvis</i>	8 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	269 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	216 000

Summa kronor 653 000;

b) till *Statens kriminaltekniska anstalt*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 653 000 kronor.

148:o) **Statens kriminaltekniska anstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 192, s. 334—336), vilket innebär ökad medelsanvisning till sjukvård med 1 000 kronor, till övriga expenser med 4 000 kronor, till publikationstryck med 25 000 kronor och till övriga utgifter med 1 000 kronor samt minskad medelsanvisning till reseersättningar med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens kriminaltekniska anstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 493 500 kronor.

149:o) **Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 193, s. 336), vilket innebär en minskning av anslaget med 40 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

150:o) **Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 194, s. 337) föreslagit riksdagen att till Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 700 000 kronor.

Utgifterna under anslaget för nästa budgetår uppskattas till 800 000 kronor. Därvid har räknats med inköp av pistolammunition för polisväsendets behov för 60 000 kronor. För täckande av vissa merkostnader, som uppstått för internationella kriminalpoliskommissionens sammanträde i Stockholm sommaren 1952, har beräknats 8 000 kronor. Vidare har ansetts, att från anslaget fr. o. m. nästa budgetår bör få bestridas kostnader för stängsel kring övergivna gruvhål i sådana fall, då gruvhållet innebär en uppenbar fara för allmän säkerhet samt ägaren av marken eller utmålet icke vidtager skyddsanordningar.

Departementschefen anmäler därutöver, att anslagsbelastningen för nästa budgetår eventuellt kan komma att påverkas av vissa beredskapsåtgärder, vilkas innebörd ej torde böra redovisas till statsrådsprotokollet i detta sammanhang utan torde få närmare motiveras inför vederbörande riksdagsutskott.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

151:o) **Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 195, s. 337 och 338), vilket innebär en ökning av anslaget med 500 000 kronor varav 385 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 500 000 kronor, därav 385 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

152:o) **Poliskollegierna. Ersättning vid förhör i polisiära disciplinärenden. Ersättning vid biträde åt ordningsmakten m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 196—198, s. 338 och 339) samt under erinran, att ifrågavarande anslag i gällande riksstat uppförts med respektive 2 000, 1 000 och 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1953/54 såsom förslagsanslag anvisa

- a) till Poliskollegierna 2 000 kronor;*
- b) till Ersättning vid förhör i polisiära disciplinärenden 500 kronor;*
- c) till Ersättning vid biträde åt ordningsmakten m. m. 3 000 kronor.*

153:o) **Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 199, s. 339 och 340) föreslagit riksdagen att dels i personalförteckningen för den särskilda polisverksamheten för hindrande och uppdagande av spioneri m. m. uppföra en tjänst som biträdande polisintendent i Ca 34, dels ock till **Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m.** för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 5 975 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 020 000 kronor.

Departementschefen tillstyrker, att en ordinarie tjänst inrättas i stället för den nuvarande arvodesbefattningen som byrådirektör. Befattningen anses böra placeras i samma lönegrad och erhålla samma beteckning som den av statspolisintendenten nämnda byrådirektörsbefattningen för allmänna ärenden, vilken i anledning av förslag i Kungl. Maj:ts proposition nr 241/1952 uppflyttats till tjänst som biträdande polisintendent i lönegrad 34. Anslaget anses för nästa budgetår böra bestämmas till 5 975 000 (+ 955 000) kronor. På Kungl. Maj:t anses böra ankomma att vidtaga sådana jämkningar i den avsedda organisationen, som må finnas påkallade. På personalförteckningen föreslås uppförd en tjänst som biträdande polisintendent i Ca 34.

Utskottet, som under ärendets behandling inhämtat närmare upplysningar rörande innebörden av vissa förslag, har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för den särskilda polisverksamheten för hindrande och uppdagande av spioneri m. m. uppföra en tjänst som biträdande polisintendent i Ca 34;

b) till *Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 5 975 000 kronor.

154:o) **Ersättningar åt befattningshavare på avgångsstat vid polis- och åklagarväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 200, s. 340) samt under erinran, att anslaget, som anvisades första gången för budgetåret 1946/47, vid utgången av sistförflutna budgetår ännu icke till någon del tagits i anspråk, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar åt befattningshavare på avgångsstat vid polis- och åklagarväsendet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

Civildförsvaret.

155:o) **Civildförvarsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 201, s. 341—345) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för civildförvarsstyrelsen öka antalet kontorsbiträden i Ca 8 med två, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för civildförvarsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Civildförvarsstyrelsen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 325 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 110 000 kronor.

Civildförvarsstyrelsen har hemställt bl. a. att en kvinnlig befattning i lönegrad Ce 25 måtte inrättas hos styrelsen. Befattningshavaren skulle ha till huvudsaklig uppgift att handlägga ärenden rörande kvinnors medverkan i civildförsvaret. Departementschefen har icke förordat att en dylik befattning inrättas.

Departementschefen tillstyrker, att resekostnadsersättning och traktement får utgå till ledamöter i de kvinnliga civildförvarskommittéerna i länen. Kostnaden härför, som föreslås få bestridas från anslaget till Civildförvarsområdenas administration: Omkostnader, beräknas till 15 000 kronor. Vad civildförvarsstyrelsens kvinnoutskott beträffar förutsättes, att några resekostnader icke skall behöva uppkomma annat än i mycket begränsad omfattning.

Maskinistens arvode föreslås höjt från 2 700 till 3 300 kronor. Förslagen i propositionerna nr 241 och 245/1952 föranleder en uppräknig av anslaget med 16 400 kronor varjämte löneklassförändringar samt ökat rörligt tillägg m. m. medför en med 198 000 kronor ökad medelsanvisning.

Jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången anses 2 icke-ordinarie kontorsbiträden böra göras till ordinarie. I personalförteckningen för styrelsen föreslås antalet kontorsbiträden i Ca 8 ökat med 2.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ragnar Persson* (I: 55) och den andra inom andra kammaren av herr *Thapper m. fl.* (II: 66), har hemställts, att riksdagen måtte medgiva inrättandet av en kvinnlig befattning i 25 lönegraden hos civildförvarsstyrelsen med uppgift att främst handlägga ärenden, som har samband med kvinnornas medverkan i civildförsvaret.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 66.

Utskottet. Med anledning av motionerna I: 55 och II: 66 har utskottet inhämtat, att de på sekreterare hos civildförvarsstyrelsens kvinnoutskott ankommande göromålen f. n. bestrides av en kvinnlig tjänsteman i 11 lönegraden, som därvid på förordnande uppehåller en assistenttjänst i 17

lönegraden. Genom att assistenttjänstens ordinarie innehavare önskar återvända till civilförsvarsstyrelsen den 1 juli 1953 väntas kvinnoutskottets sekreterare nödgas återgå till sin bottentjänst som kanslibitråde. Under tjänstgöring på sistnämnda befattning kan hon på grund av andra göromål icke medhinna arbete för kvinnoutskottet.

Utskottet vill erinra att chefen för inrikesdepartementet den 13 mars 1953 bemyndigats tillkalla sakkunniga för att i samarbete med statens organisationsnämnd pröva civilförsvarets behov och överse dess planläggning m. m. I avbidan på resultatet av denna utredning är utskottet i princip icke berett tillstyrka någon utökning av personalen eller ändrade lönegradsplacementsringar. Med hänsyn till vad i motionerna anförts vill utskottet dock icke motsätta sig att Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att under budgetåret 1953/54 — om så anses ofrånkomligt — disponeras högst det belopp, motsvarande skillnaden i avlöning enligt 17 och 11 lönegraden, som erfordras för att i avbidan på de sakkunnigas förslag bereda ifrågavarande kvinnliga befattningshavare möjlighet att alltjämt biträda kvinnoutskottet. Då den förslagsvis beräknade arvodesposten på civilförsvarsstyrelsens avlöningsstat lämpligen synes kunna disponeras för ändamålet, finner utskottet icke erforderligt att i anledning av det föreslagna bemyndigandet företaga någon uppräknig av anslaget. Utskottet, som är förvissat om att Kungl. Maj:t ägnar denna fråga erforderlig uppmärksamhet, finner icke heller någon särskild framställning från riksdagens sida påkallad.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 55 och II: 66

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för civilförsvarsstyrelsen öka antalet kontorsbiträden i Ca 8 med 2;

b) godkänna följande avlöningsstat för civilförsvarsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	333 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	13 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	560 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	418 200

Summa kronor 1 325 000;

c) till *Civilförsvarsstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 325 000 kronor.

156:o) **Civildörsvarsstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 202, s. 345—348) föreslagit riksdagen att till Civildörsvarsstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 383 500 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 286 500 kronor.

Till reseersättningar upptages ett med 7 000 kronor förhöjt belopp. Delposten till övriga expenser anses med anledning av belastningen böra uppräknas med 8 000 kronor. Det förordas att en bokföringsmaskin inköpes under nästa budgetår. Därvid förutsättes att civildörsvarsstyrelsen vid anskaffningen samråder med riksräkenskapsverket och statens organisationsnämnd. Medel för inköpet anses böra anvisas under en särskild anslagspost, vilken föreslås uppförd med 22 000 kronor. Till expenser för annat än eget behov anses böra anvisas 75 000 (+ 25 000) kronor. Vad slutligen angår anslagsposten till publikationstryck har Kungl. Maj:t medgivit ett överskridande för innevarande budgetår med 40 000 kronor. För tryckning av vissa anvisningar m. m. föreligger ett ytterligare medelsbehov av 80 000 kronor. Då anslagsposten för innevarande budgetår är uppförd med 65 000 kronor, är en uppräkning av posten nödvändig för nästa budgetår för att styrelsen skall kunna trycka dessa anvisningar och dessutom tillgodose de mera löpande utgifter, för vilka posten brukar användas. För ändamålet beräknas ett belopp av 100 000 (+ 35 000) kronor. Anslaget föreslås alltså bestämt till 383 500 (+ 97 000) kronor.

Utskottet kan godtaga Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Civildörsvarsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 383 500 kronor.

157:o) **Bidrag till vissa frivilliga organisationer.** Kungl. Maj:t har (punkt 206, s. 349 och 350) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa frivilliga organisationer för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 321 600 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 304 000 kronor.

Bidraget till löner till personalen på Sveriges civildörsvarsförbunds kansli anses böra höjas med 1 800 kronor. I övrigt föreslås uppräkning av följande poster, nämligen bidrag till centrala instruktörskurser (+ 5 000), bidrag till upplysningsverksamhet (+ 1 600), bidrag till avlöning av chefsinstruktörer och sekreterare vid länsförbunden (+ 4 800), bidrag till länsförbundens expenser (+ 1 000) samt bidrag till rese- och traktamentsersättningar till chefsinstruktörer vid länsförbunden (+ 3 400).

Utskottet anser sig kunna godtaga Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Bidrag till vissa frivilliga organisationer* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 321 600 kronor.

158:o) **Försöksverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 207, s. 350—352), vilket innebär en ökning av anslaget med 25 000 kronor samt ändring av anslagets natur till reservationsanslag, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Försöksverksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 175 000 kronor.

159:o) **Engångsanskaffning av materiel.** Kungl. Maj:t har (punkt 208, s. 353—364) föreslagit riksdagen att till Engångsanskaffning av materiel för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 8 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 17 725 000 kronor.

Civildéforsvarstyrelsen har hemställt, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 49 983 500 kronor.

Departementschefen har beträffande medelsbehovet för nästa budgetår anført bl. a. följande.

När man skall bedöma den nya medelsanvisningens storlek måste man taga särskild hänsyn till reservationsmedelsläget. Reservationens storlek hade från den 30 juni 1951 till samma datum 1952 vuxit från 33 302 000 kronor till 38 787 000 kronor. Då för innevarande budgetår anvisats 17 725 000 kronor, fanns alltså den 1 juli 1952 disponibelt ett belopp av 56 512 000 kronor. Därav hade per den 31 oktober 1952 genom utlagda beställningar bundits ett belopp av cirka 32 300 000 kronor, varför omkring 24 200 000 kronor var odisponerade. Sistnämnda belopp fördelade sig med i runda tal 12 900 000 kronor på innevarande budgetårs anslag och 11 300 000 kronor på tidigare medelsanvisningar. Rörande dessa 11,3 miljoner kronor har jag inhämtat från civildeforsvarstyrelsen, att cirka 0,7 miljon kronor hänförde sig till revidering av filter till luftreningsaggregat, som av tekniska skäl måste i huvudsak ske hos ett enda företag, hos vilket beställningar utlägges i den takt, som företagets kapacitet tillåter; att cirka 1 miljon kronor avser hjälmar, för vilka de svenska företagen beräknar en lång leveranstid, varför samtliga anvisade medel ej bundits i avvaktan på bättre leveransmöjligheter särskilt i utlandet; att 2,1 miljoner kronor belöper på sjukvårdsmateriel som ej beställts i avbidan på att den nya sjukvårdssorganisationen skulle fastställas; att 2,4 miljoner kronor avser arbetsskodon, beträffande vilka slutgiltig modell ej fastställts; att cirka 2,7 miljoner kronor utgöres av poster, som på grund av besparingar eller andra orsaker icke behövs för sina ursprungliga ändamål och att i återstående 2,4 miljoner kronor ingår belopp, som reserverats för transportkostnader, prishöjningar på redan beställda varor med anledning av klausuler om rörliga priser m. m.

Av medel, som anvisats före innevarande budgetår, finns alltså relativt stora belopp fortfarande obundna. Även om giltiga förklaringar kan anföras rörande de största posterna, så anser jag dock, att detta förhållande påkallar särskilt beaktande vid nyanvisning av medel för nästa budgetår. Härtill kommer, att själva den bokföringsmässiga reservationen på anslaget är betydande och enligt vad civildeforsvarstyrelsen beräknat icke kommer att minska under innevarande budgetår med mer än 14 miljoner kronor, varför den vid kommande budgetårsskifte torde något överstiga den nominella reservation, som fanns den 30 juni 1952. Det obundna beloppet vid ut-

gången av budgetåret 1952/53 kan dock på grundval av civilförsvarsstyrelsens uppskattning beräknas vara mindre än vid föregående budgetårs utgång, ehuru alltså betydande.

Med hänsyn till det anförda anses en medelsanvisning av den storlek, som gäller för innevarande budgetårs anslag, icke böra ske för budgetåret 1953/54. Departementschefen anser sig icke kunna tillstyrka större anslag för nästa budgetår än 8 miljoner kronor. Då civilförsvarsstyrelsen anses böra bemyndigas att använda även föreliggande besparing m. m. — av civilförsvarsstyrelsen beräknad till totalt cirka 3,1 miljoner kronor — till nya materielbeställningar, innebär departementschefens förslag, att under nästa budgetår materiel kan inköpas för i runt tal 11,1 miljoner kronor. I den mån nya besparingar skulle uppstå, anses medgivande böra lämnas att använda dem för ytterligare materielbeställningar. Rörande fördelningen av nämnda belopp, cirka 11,1 miljoner kronor, på de olika materielslagen har departementschefen anförut bl. a. följande.

Vad angår den personliga utrustningen kvarstår en meningsskiljaktighet mellan civilförsvarsstyrelsen och sakrevisionen i fråga om priset på överdragskläder, som civilförsvarsstyrelsen kalkylerat till 25 kronor och sakrevisionen till 20 kronor per uppsättning. Skillnaden torde hänföra sig till kvaliteten. Med de justerade priserna synes det totala medelsbehovet för personlig utrustning till annan personal än den, som tillhör ordnings- och bevakningstjänsten, uppgå till 21 859 000 kronor om kostnaden för överdragskläder beräknas efter civilförsvarsstyrelsens pris samt till 20 179 000 kronor efter sakrevisionens kalkyl. Då för innevarande budgetår anvisats 3 100 000 kronor för här avsedd personlig utrustning, blir det kvarstående medelsbehovet resp. 18 759 000 eller 17 079 000 kronor. Jag beräknar av föreslagen medelsanvisning ett belopp av 1 miljon kronor för ändamålet. Upphandling av överdragskläder och regnkappor bör emellertid icke få ske, förrän civilförsvarsstyrelsen förebriat ytterligare utredning rörande dels den lämpligaste kvaliteten på överdragskläder, dels behovet av regnkappor och dels möjligheterna att delvis ersätta regnkappor med impregnerade överdragskläder. Vidare bör styrelsen upptaga behovet av slidknivar till förnyat övervägande, innan sådana uppköpes.

Vad angår den personliga utrustningen till ordnings- och bevakningspolisens anses det totala medelsbehovet efter prisjusteringen uppgå till resp. 13 301 000 och 2 497 000 kronor samt det återstående medelsbehovet alltså till 11 301 000 resp. 297 000 kronor. För ordningspolisen beräknas för nästa budgetår 1 500 000 kronor att användas i huvudsak till inköp av eldhandvapen och ammunition. För alarmeringsanläggningar upptages ett belopp av 25 000 kronor till reservmateriel. I fråga om signalmaterielen räknas med 155 000 kronor för prisökningar, 35 000 kronor till chiffereringsapparater till civilbefälhavarna, 200 000 kronor till radiostationer för lokalnätet och 100 000 kronor till anordningar för luftförsvorsorientering eller tillhopa 490 000 kronor. För omsättning och nyanskaffning av folkgasmasker förordas en medelsanvisning av 2 000 000 kronor. Därutöver beräknas 2 880 000 kronor för prisökningar och 14 000 kronor för inlösen av vissa

barngasmasker. För gasskyddsmateriel skulle alltså avses tillhopa 4 894 000 kronor. Till sjukvårdsmateriel beräknas för nästa budgetår 3 000 000 kronor. Civilförsvarsstyrelsen anses böra förebbringa närmare utredning om kostnaderna för satsning och förpackning av den nu lagerhållna sjukvårdsmaterielen i jämförelse med kostnaderna för nyinköp av motsvarande materiel. För blocktjänstmateriel beräknas 200 000 kronor.

Utskottet. Ehuru det givetvis varit önskvärt att resultatet av de ovan under punkt 155 omnämnda sakkunnigas utredning kunnat avvaktas, innan ytterligare medelsanvisning under förevarande anslag behövt ske, vill utskottet icke motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Engångsanskaffning av materiel* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 8 000 000 kronor.

160:o) **Inköp av brandmateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 209, s. 364), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inköp av brandmateriel* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

161:o) **Anskaffning av viss förbrukningsmateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 210, s. 365), vilket innebär en minskning av anslaget med 75 000 kronor med hänsyn till förefintlig reservation, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anskaffning av viss förbrukningsmateriel* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

162:o) **Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 211, s. 365—368) föreslagit riksdagen att till Förvaring och underhåll av viss materiel m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 350 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 200 000 kronor.

Till lokalyror beräknas 430 000 kronor. Till avlöning av den fast anställda förrådspersonalen beräknas ett belopp av 500 000 kronor och till ersättningar åt tillfällig personal 330 000 kronor. För underhåll och reparation av materiel, inklusive alarmeringsanläggningar, upptages 370 000 kronor, för anskaffning av reservmateriel 100 000 kronor, för anskaffning av emballage för viss socialtjänstmateriel 185 000 kronor, för kontrollkostnader rörande vapen och ammunition m. m. 20 000 kronor, för materiel för

särskilda skyddsåtgärder 10 000 kronor och för övriga utgifter 150 000 kronor. I enlighet med det anförda skulle anslagsposten till förrådshållning av civilförsvarsmateriel uppföras med 2 095 000 (+ 145 000) kronor. Till kontroll och efterbesiktning av gasskyddsmateriel förordas en med 5 000 till 40 000 kronor ökad medelsanvisning. Anslaget skulle alltså totalt bestämmas till 2 350 000 (+ 150 000) kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 350 000 kronor.

163:o) **Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförsvarsområdena.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 212, s. 368 och 369), vilket innebär ökad medelsanvisning till abonnemang av telefoner i centraler m. m. med 30 000 kronor samt minskad medelsanvisning med 2 000 000 kronor genom bortfall av statsbidrag till aktiebolaget Stockholms spårvägar för anordnande av vissa skyddsrum, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförsvarsområdena* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

164:o) **Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförsvarsändamål.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 213, s. 369 och 370), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförsvarsändamål* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

165:o) **Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 214, s. 370—372) föreslagit riksdagen att till Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 13 300 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 10 000 000 kronor.

För av civilförsvarsstyrelsen omförmälda kostnadsökningar kommer departementschefen att föreslå, att medel anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår till ett belopp av 1 miljon kronor för ledningscentraler och 1,5 miljoner kronor för befolkningsskyddsrummen. För nästa budgetår anses det med hänsyn till bl. a. investeringsläget nödvändigt att begränsa medelsanvisningen till i stort sett vad som erfordras för att fullfölja de byggnadsprojekt, som igångsatts för de under innevarande och tidigare

budgetår anvisade medlen. Från denna utgångspunkt föreslås anslaget för budgetåret 1953/54 beräknat till 12 600 000 kronor. Härutöver anses medel böra finnas disponibla till statsbidrag för projekteringsarbeten, som icke ingår i det dagsaktulla byggnadsprogrammet. Härför torde 400 000 kronor anvisas. Till merkostnad för skyddsanordningar vid Norrköpings vattenverk tillstyrkes anvisande av det i propositionen nr 132/1952 beräknade beloppet 145 000 kronor. Till merkostnader för Göteborgs stads vattenverk har tidigare anvisats 2 300 000 kronor. Detta belopp motsvarade en beräknad merkostnad av cirka 3 528 000 kronor. Numera angives merkostnaden till 3 745 000 kronor. Såsom statsbidrag för skillnaden mellan dessa båda sistnämnda belopp tillstyrkes 140 000 kronor. I enlighet med det anförda skulle anslaget uppföras med 13 285 000 eller avrundat 13 300 000 kronor.

Utskottet, som erinrar, att riksdagen numera med godkännande av utskottets under punkt 6 i dess utlåtande nr 22 gjorda hemställan å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår anvisat ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor till ifrågavarande ändamål, har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 13 300 000 kronor.

166:o) **Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 215, s. 372 och 373), vilket innebär en uppräknning av anslaget med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

167:o) **Kostnader för viss motorfordonsberedskap.** Kungl. Maj:t har (punkt 216, s. 373 och 374) föreslagit riksdagen att till Kostnader för viss motorfordonsberedskap för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 2 000 000 kronor.

Reservationen under anslaget uppgick vid ingången av budgetåret 1952/53 till cirka 4 205 000 kronor. Vid granskningen inom departementet av de i reservationen ingående posterna har framkommit, att minst 385 000 kronor av reservationen utgöres av uppkomna besparingar. Civilförsvarsstyrelsen anses böra erhålla Kungl. Maj:ts medgivande att för nya materielbeställningar disponera nämnda belopp jämte eventuellt framdeles uppkommande besparingar. Medelsanvisningen för nästa budgetår anses under nu angivna förutsättningar kunna begränsas till 500 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Kostnader för viss motorfordonsberedskap* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

168:o) **Besiktning av motorfordon.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 217, s. 375), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Besiktning av motorfordon* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

169:o) **Inköp av verkskyddsmateriel för statliga myndigheter m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 218, s. 375 och 376) föreslagit riksdagen att till *Inköp av verkskyddsmateriel för statliga myndigheter m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

Ett anslag med denna rubrik fanns uppfört på riksstaten för budgetåret 1951/52 men ej å riksstaten för innevarande budgetår.

Enligt bestämmelser i civilförsvarslagen är ägare eller nyttjanderätts-havare till anläggning eller byggnad, för vilken verkskydd skall vara organiserat, pliktig att bl. a. anskaffa, förvara och underhålla materiel, utrustning och andra förnödenheter, som erfordras för verkskyddets verksamhet, samt sörja för utbildning av verkskyddspersonal. Fastighetsägare är vidare pliktig att bl. a. vidtaga nödiga anordningar för anläggningens eller byggnadens mörkläggning under civilförsvarsberedskap. Statlig myndighet har således i regel att själv bekosta sitt verkskydd.

I propositionen nr 154 till 1951 års riksdag föreslogs, att ett särskilt anslag skulle anvisas för bestridande av kostnaderna för inköp av verkskydds- och mörkläggningmateriel till statliga myndigheter samt att kostnaderna för utbildning av verkskyddspersonalen skulle bestridas från en för ändamålet uppförd anslagspost under anslaget till Utbildnings- och övningsverksamhet. Medelsbehovet för materielen hade beräknats till totalt omkring 6 320 000 kronor. Materielanslaget för budgetåret 1951/52 upptogs till 1 miljon kronor, och för utbildningen beräknades 150 000 kronor. Med anledning av propositionen uttalades i statsutskottets, av riksdagen godkända utlåtande, att ifrågakvarande kostnader till ett kommande år borde inräknas i myndigheternas ordinarie omkostnadsanslag.

För innevarande budgetår har icke upptagits några särskilda gemensamma medel för ändamålet. Icke heller har några medel beräknats härför under de särskilda myndigheternas anslag, bortsett från ett enstaka undantagsfall.

Enligt departementschefens mening kan det anföras starka skäl för att på nytt taga upp ett gemensamt anslag på riksstaten. Det är således en på-

taglig fördel, om prövningen av medelsbehoven i detta hänseende koncentreras till ett enda departement, som har en central överblick över behov, tillgång och brist i fråga om materiel. Härigenom förbättras möjligheterna att bestämma den lämpligaste anskaffningstakten. Vidare ger en sådan anordning möjligheter till att vid en begränsad medelsanvisning angelägenhetspröva de olika yrkandena, genom att beviljade medel ställes till civilförsvarsstyrelsens förfogande att av styrelsen fördelas mellan olika myndigheter. Genom en central upphandling av vissa materielslag anses även besparingar kunna göras.

Med hänsyn till dessa förhållanden föreslås, att anslaget till Inköp av verkskyddsmedel för statliga myndigheter m. m. åter uppföres på riksdagen. Från anslaget anses i fortsättningen böra bestridas även kostnader för utbildning av de statliga verkskyddens personal. För nästa budgetår har ett 20-tal olika myndigheter för verkskyddsmateriel och utbildning begärt sammanlagt något över 800 000 kronor. En del av materielen torde dock icke behöva anskaffas redan i fredstid. Departementschefen tillstyrker, att för nästa budgetår ett belopp av 500 000 kronor anvisas under anslaget.

Utskottet. Vad departementschefen anfört har icke föranlett utskottet att frånga sin år 1951 intagna, av riksdagen godkända ståndpunkt att kostnader av förevarande art såsom rena administrationskostnader bör inräknas i de anslag, över vilka myndigheterna förfogar för sina ordinära löpande utgifter. En central prövning av medelsbehoven — även med hänsyn till angelägenhetsgraden — och centralupphandling av materiel kan åstadkommas lika väl vid den av utskottet förordade anordningen som vid den av departementschefen förordade. Till ett kommande år bör kostnader av ifrågakarande slag alltså inräknas i myndigheternas ordinarie omkostnadsanslag, varvid förevarande anslag bör utgå.

Under åberopande av det anförda och då anslagsberäkningen icke givit utskottet anledning till erinran hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anfört rörande formen för medelsanvisning till inköp av verkskyddsmateriel för statliga myndigheter m. m.;

b) till *Inköp av verkskyddsmateriel för statliga myndigheter m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

Brandväsendet.

170:o) **Statens brandinspektion: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 219, s. 377 och 378), vilket innebär ökad medelsanvisning med 9 000 kronor med anledning av att arvodena till länsbrandinspektö-

rerna m. fl. föreslås höjda med i genomsnitt 10 procent och med 6 600 kronor till följd av automatiska löneökningar, hemställer utskottet, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens brandinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

A. Riksbrandinspektören.

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	19 500
2. Arvoden åt sakkunniga	27 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	10 000

B. Länsbrandinspektörerna, länssocksbrandinspektörerna och biträden åt länssocksbrandinspektörerna.

Arvoden	100 000

Summa kronor 157 400;

b) till *Statens brandinspektion: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 157 400 kronor.

171:o) **Statens brandinspektion: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 220, s. 378 och 379), vilket innebär en ökning av anslaget med 300 kronor, motsvarande Sveriges medlemsavgift till den internationella brandförsvarsorganisationen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens brandinspektion: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 62 200 kronor.

172:o) **Statens brandskola: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 221, s. 379 och 380) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens brandskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens brandskola: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 136 700 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 122 000 kronor.

På särskild framställning av styrelsen för statens brandskola har Kungl. Maj:t den 25 september 1952 medgivit styrelsen att, räknat fr. o. m. den 1 januari 1952, till timplärlararvodena lägga särskilda arvodestillägg om högst 15 procent. Vad beträffar styrelsens förslag till ändrad kursplan för nästa budgetår har departementschefen intet att erinra. Efter förslag av chefen för civildepartementet i propositionerna nr 241 resp. 245 till höst-

sessionen av 1952 års riksdag har skolans rektor uppflyttats från Cp 9 till Cp 10, varjämte 1 kanslibitråde Ce 11 utbytt mot 1 kontorist Ce 13. På grund av kursplanens ändring samt höjningen av timplärlararvodena uppräknas anslaget med 3 350 kronor. För lönegradsuppflyttningarna för rektor och kanslibiträdet beräknas en merkostnad av 1 700 kronor. Genom omräkning på grund av ökat rörligt tillägg, löneklassförändringar m. m. föreslås anslaget vidare ökat med 9 650 kronor. Nettoökningen skulle alltså bli 14 700 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens brandskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	17 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	98 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	21 300

Summa kronor 136 700;

b) till *Statens brandskola: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 136 700 kronor.

173:o) **Statens brandskola: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 222, s. 380 och 381), vilket innebär ökad medelsanvisning till reseersättningar med 200 kronor och till övriga expenser med 4 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens brandskola: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 69 600 kronor.

174:o) **Bidrag till svenska brandskyddsföreningen. Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund. Bidrag till förebyggande och släckning av brand.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 223—225, s. 382 och 383), vilka innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1953/54 anvisa

a) till *Bidrag till svenska brandskyddsföreningen* ett anslag av 2 000 kronor;

b) till *Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund* ett anslag av 5 000 kronor;

c) till *Bidrag till förebyggande och släckning av brand* ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

175:o) **Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 226, s. 384), vilket innebär en ökning av anslaget med 75 000 kronor, samt under erinran att vid ingången av budgetåret 1952/53 fanns en reservation på anslaget av i runt tal 517 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

176:o) **Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 227, s. 385 och 386), vilket innebär en ökning av anslaget med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 kronor.

Diverse.

177:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 228—232, s. 387 och 388) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1953/54 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond* 7 625 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 4 340 000 kronor;

c) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond* 631 000 kronor;

d) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond* 1 272 000 kronor;

e) till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* 17 300 kronor.

178:o) **Statens utlänningskommission: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 233, s. 388), vilket innebär en uppräkningsanslag med 130 000 kronor, varav 3 000 kronor med hänsyn till höjd ersättning

till ledamöter och suppleanter i utlänningskommissionen och utlänningsnämnden samt med 127 000 kronor till följd av automatiska förändringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens utlänningskommission: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 590 000 kronor.

179:o) **Statens utlänningskommission: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 234, s. 389), vilket innebär ökad medelsanvisning till sjukvård med 3 000 kronor samt minskad medelsanvisning till expenser med 90 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens utlänningskommission: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 359 000 kronor.

180:o) **Bidrag till internationellt hälsovårdsarbete.** Kungl. Maj:t har (punkt 235, s. 389 och 390) föreslagit riksdagen att till Bidrag till internationellt hälsovårdsarbete för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 780 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 660 000 kronor.

Anslaget är avsett att användas för bestridande av kostnader i anledning av Sveriges anslutning till världshälsovårdsorganisationen, utgifter för ombud och experter för deltagande i organisationens sammanträden, ävensom utgifter i övrigt för internationellt samarbete på hälso- och sjukvårdens område. I sistnämnda hänseende må särskilt nämnas, att fr. o. m. innevarande budgetår från anslaget bestrides kostnaden för en nyinrättad nämnd för handläggning av internationella hälsovårdsärenden.

För år 1953 har världshälsovårdsorganisationens ordinarie budget vid världshälsovårdsförsamlingens femte möte i Genève sommaren 1952 fastställts till 9 832 754 dollars, varav 8 980 200 dollars skulle inbetalas av medlemsstaterna. Till sistnämnda belopp har Sverige att bidra med 139 544 dollars. Med nuvarande växelkurser bör för gäldande av bidraget för 1953, vilket bör belasta anslaget för budgetåret 1953/54, beräknas ett belopp av i runt tal 720 000 kronor.

Den ovan omförmälda nämnden för internationella hälsovårdsärenden har först helt nyligen börjat sin verksamhet, varför någon erfarenhet icke finnes för en säker beräkning av nämndens behov av anslagsmedel. Det anses vara ändamålsenligt, att medicinalstyrelsen tills vidare tillhandahåller biträdes hjälp åt nämnden. Därest det framdeles skulle visa sig lämpligare, att nämnden får egen biträdes hjälp, torde hinder icke böra möta att till detta anslag överföra ett biträde från medicinalstyrelsens avlöningsanslag, vilket alltså då kan nedsättas med ett belopp, som motsvarar lönekost-

naden. Utgifterna för nästa budgetår för nämnden, exklusive biträdeshjälp, uppskattas till 20 000 kronor. För de övriga ändamål, som tillgodoses från anslaget, beräknas ett belopp av 40 000 kronor. Anslaget i dess helhet torde alltså böra uppföras med 780 000 (+ 120 000) kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Bidrag till internationellt hälsovårdsarbete* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 780 000 kronor.

181:o) **Vissa kostnader i anledning av allmänna val.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 236, s. 390 och 391) samt under erinran, att anslaget i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med 750 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader i anledning av allmänna val* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

182:o) **Resestipendier. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Extra utgifter. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 237—240, s. 391 och 392) och under erinran, att ifrågakvarande anslag i gällande riksstat uppförts med respektive 10 000, 700 000, 75 000 samt 65 000 kronor, hemställer utskottet, att riksdagen må för budgetåret 1953/54 anvisa

a) till *Resestipendier* ett reservationsanslag av 10 000 kronor;

b) till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* ett reservationsanslag av 700 000 kronor;

c) till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 85 000 kronor;

d) till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

Uppskjutna frågor.

183:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framlagda förslag, nämligen

punkten 4: Medicinalstyrelsen: Omkostnader;

punkten 5: Medicinalstyrelsen: Beredskapsavdelning;

punkten 6: Sjukvårdsberedskapsnämnden: Avlöningar;

punkten 7: Sjukvårdsberedskapsnämnden: Omkostnader;

punkten 8: Sjukvårdsberedskapsnämnden: Förvaring och underhåll av materiel m. m.;

- punkten 9: Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara;
- punkten 10: Utrustning för viss läkemedelstillverkning i bergrum;
- punkten 28: Statens sinnessjukhus: Avlöningar;
- punkten 29: Statens sinnessjukhus: Omkostnader;
- punkten 30: Statens sinnessjukhus: Övervakning av vissa försöksutskrivna patienter;
- punkten 31: Utrustning av nya sinnessjukhus;
- punkten 46: Statens anstalt för fallandesjuka: Avlöningar;
- punkten 47: Statens anstalt för fallandesjuka: Omkostnader;
- punkten 48: Statens anstalt för fallandesjuka: Ferieresor för elever m. m.;
- punkten 50: Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn;
- punkten 52: Karolinska sjukhuset: Omkostnader;
- punkten 66: Bidrag till anordnande av klinisk undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset i Stockholm;
- punkten 102: Barnmorskeläroanstalterna: Avlöningar;
- punkten 103: Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader;
- punkten 104: Statens sjuksköterskeskola: Avlöningar;
- punkten 105: Statens sjuksköterskeskola: Omkostnader;
- punkten 126: Odontologisk försöksverksamhet vid Vipeholms sjukhus i Lund;
- punkten 143: Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Vissa byggnadsarbeten;
- punkten 155: Bidrag till de statsunderstödda alkoholistanstalterna för driftförluster under åren 1939—1950;
- punkten 156: Vissa ombyggnads- och reparationsarbeten vid erkända alkoholistanstalter;
- punkten 157: Inventarier vid statsunderstödda alkoholistanstalter;
- punkten 176: Häradsskrivarna m. fl.: Avlöningar;
- punkten 180: Statspolisintendenten m. fl.: Avlöningar;
- punkten 181: Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m.;
- punkten 182: Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader;
- punkten 183: Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten;
- punkten 184: Statspolisorganisationen: Polisradioväsendet;
- punkten 185: Poliskåren i Boden: Avlöningar;
- punkten 186: Poliskåren i Boden: Omkostnader;
- punkten 187: Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.;
- punkten 188: Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.;
- punkten 189: Statens polisskola: Avlöningar;

punkten 190: Statens polisskola: Omkostnader;
punkten 203: Civilförsvarsområdenas administration: Avlöningar;
punkten 204: Civilförsvarsområdenas administration: Omkostnader;
punkten 205: Utbildnings- och övningsverksamhet;
vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 10 april 1953.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Näsgård, Ohlon, Leander, Gillström, Pålsson, Bergh, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson, Ragnar Persson, Erik Svedberg, Lundgren och Huss; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Malmberg i Skövde, Ståhl, Wallentheim, fröken Elmén, herrar Johansson i Mysinge, Åkerström, Petterson i Degerfors, Onsjö, Thapper, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Birke, fru Ericsson i Luleå och fröken Vinge;

dock att fröken Andersson deltagit i stället för herr Lundgren vid behandlingen av punkterna 135—183.

Reservationer.

1) vid punkten 34 (Karolinska sjukhuset: Avlöningar) av

a) av herrar *Ohlon, Pålsson, Huss, Malmberg* i Skövde, *Ståhl* och fröken *Vinge*, vilka ansett, att utskottet bort i vissa avseenden tillstyrka motionen I: 77 samt att därför

dels de två sista meningarna i det stycke av utskottets yttrande på s. 28, som börjar med orden »I frågan» och slutar med orden »skärpt uppmärksamhet», bort ersättas med text av följande lydelse:

»För egen del vill utskottet erinra om att de reumatiska åkommorna i Sverige kommit att utgöra verkliga folksjukdomar, som måste bli föremål för intensifierad forskning och undervisning, om de med framgång skall kunna bekämpas. Det var insikten härom som 1945 föranledde bildandet av Riksföreningen mot reumatism med bl. a. Kooperativa förbundet, Landsorganisationen i Sverige, Svenska arbetsgivareföreningen samt Sveriges lantbruksförbund som stiftare. Vidare vill utskottet som sin mening framhålla,

att den organisation, som Kungl. Maj:t föreslår, nämligen med en professor i invärtes medicin som chef och en biträdande överläkare som närmaste föreståndare för reumatologiska kliniken är ett i längden från administrativ synpunkt ohållbart arrangemang, som i vart fall icke kan äga bestånd längre än till den tidpunkt, då den nuvarande innehavaren av professuren avgår, d. v. s. år 1955. Med anledning härav vill utskottet starkt understryka vikten av att Kungl. Maj:t framlägger förslag om inrättande av en professur i reumatologi vid karolinska institutet om möjligt redan vid 1954 års riksdag eller i vart fall inom sådan tid, att beslut i ärendet föreligger före återbesättandet av den professur i invärtes medicin, med vilken tills vidare avses vara förenad överläkarbefattningen vid karolinska sjukhusets reumatologiska klinik.»

dels ock utskottets hemställan under II bort ha följande lydelse:

»II. i anledning av motionen I: 77 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anfört;»

b) av herr *Lundgren*, som ansett, att utskottet bort tillstyrka motionen I: 77, i vad den avser inrättande av en professur i reumatologi vid karolinska sjukhuset fr. o. m. den 1 april 1954, och att därför

dels de två sista meningarna i det stycke av utskottets yttrande på s. 28, som börjar med orden »I frågan» och slutar med orden »skärpt uppmärksamhet», bort ersättas med text av följande lydelse:

»För egen del vill utskottet erinra om att de reumatiska åkommorna i Sverige kommit att utgöra verkliga folksjukdomar, som måste bli föremål för intensifierad forskning och undervisning, om de med framgång skall kunna bekämpas. Det var insikten härom som 1945 föranledde bildandet av Riksföreningen mot reumatism med bl. a. Kooperativa förbundet, Landsorganisationen i Sverige, Svenska arbetsgivareföreningen samt Sveriges lantbruksförbund som stiftare. Mot bakgrunden härav finner utskottet nödvändigt, att verksamma åtgärder böra vidtagas för att åvägabringa en intensifierad forskning och en förbättrad specialistundervisning på området. En sådan åtgärd är, såsom i motionen I: 77 framhålles, inrättande av den i motionen föreslagna professuren, vars innehavare tillika skall vara överläkare för reumatologiska kliniken vid karolinska sjukhuset, landets största undervisningssjukhus. Utskottet har under hand inhämtat, att Riksföreningen mot reumatism förbundit sig att vid bifall till yrkandet i motionen bidra till kostnaderna för avlöning till ifrågavarande överläkare med belopp, motsvarande skillnaden i avlöning till överläkare och till den av Kungl. Maj:t föreslagna biträdande överläkaren. På grund härav förordar utskottet att riksdagen beslutar inrätta en professur i reumatologi vid karolinska sjukhuset fr. o. m. den 1 april 1954, vars innehavare tillika skall vara överläkare för reumatologiska kliniken vid karolinska sjukhuset. Med hänsyn till att överläkartjänsten icke skall vara besatt mer än ett

kvartal, finner utskottet icke erforderligt att uppräknat anslaget. På Kungl. Maj:t bör i enlighet med vad departementschefen förordnat få ankomma att vidtaga erforderlig ändring i personalförteckningen.»

dels ock utskottets hemställan i nedan angivna delar bort ha följande lydelse:

»II. i anledning av motionen I: 77 besluta att inrätta en professur i reumatologi vid karolinska sjukhuset fr. o. m. den 1 april 1954, vars innehavare tillika skall vara överläkare för reumatologiska kliniken vid karolinska sjukhuset;

III. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 78 och II: 102, i vad de avser förevarande anslag,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, vilka påkallas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1953 samt av utskottet förordats;»

2) vid *punkten 155* (Civilförsvarsstyrelsen: Avlöningar) av fröken *Andersson*, herrar *Ragnar Persson*, *Huss*, *Ståhl*, fröken *Elmén*, herr *Thapper* och fröken *Vinge*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 55 och II: 66 samt att därför

dels den del av utskottets yttrande på s. 112, som börjar med orden »Utskottet vill» och slutar med orden »till erinran», bort ha följande lydelse:

»Utskottet vill erinra att chefen för inrikesdepartementet den 13 mars 1953 bemyndigats tillkalla sakkunniga för att i samarbete med statens organisationsnämnd pröva civilförsvarets behov och överse dess planläggning m. m. Då det måste draga avsevärd tid, innan resultatet av denna utredning kan föreligga och, såsom i motionerna framhålles, kvinnoutskottets hittills nedlagda arbete löper risk att helt äventyras, om icke civilförsvarsstyrelsens nuvarande personalram vidgas, finner utskottet nödvändigt att en befattning inrättas med uppgift att främst handlägga ärenden, som har samband med kvinnornas medverkan i civilförsvaret. Enligt vad utskottet inhämtat har placeringen av kvinnoutskottets nuvarande sekreterare även då det gäller befattningshavarens övriga arbetsuppgifter i skilda hänseenden visat sig för låg, varför utskottet finner nödvändigt att befattningen placeras i 25 lönegraden. Utskottet uppräknar därför posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med 10 800 kronor till 570 800 kronor och posten till rörligt tillägg med 5 700 kronor till 423 900 kronor samt anslaget slutsumma med 16 500 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 55 och II: 66

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för civilförsvarsstyrelsen öka antalet kontorsbiträden i Ca 8 med 2;

b) godkänna följande avlöningsstat för civilförsvarsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	333 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	13 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	570 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	423 900

Summa kronor 1 341 500;

c) till *Civilförsvarsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 341 500 kronor.»

3) vid *punkten 159* (Engångsanskaffning av materiel) av herr *Karl Andersson*.